

FUNDACJA
IM. STEFANA BATOREGO

20
21
22

Sprawozdanie 2021

Sprawozdanie 2021

Fundacja im. Stefana Batorego

Warszawa 2022

IM.STEFANA
**FUNDACJA
BATOREGO**

Fundacja im. Stefana Batorego

Sapieżyńska 10a

00-215 Warszawa

tel. (48-22) 536 02 00

fax (48-22) 536 02 20

batory@batory.org.pl

www.batory.org.pl

KRS 0000101194

Konto bankowe:

Bank Handlowy I Oddział Warszawa

81 1030 1016 0000 0000 6145 0000 (PLN)

75 1030 1016 0000 0000 6145 0011 (USD)

48 1030 1016 0000 0000 6145 0012 (EUR)

Opracowanie graficzne: Hopla Studio

DTP: TYRSA Sp. z o.o.

Nakład: 50 egz.

ISSN 1234-7272

Dziękujemy wszystkim naszym darczyńcom z Polski i zagranicy
oraz współpracownikom i wolontariuszom – dzięki Waszej
pomocy możemy prowadzić naszą działalność.

Spis treści

O Fundacji	9
Nasi darczyńcy	12
Fundacja 2021	13
Aktywni Obywatele - Fundusz Krajowy	16
Dotacje Fundacji Batorego	42
Masz Głos, Masz Wybór	49
forumIdei Fundacji Batorego	56
Fundusze Powierzone	76
Dla Białorusi	82
Warszawskie Biuro ECFR	83
Przeciwdziałanie Uzależnieniom	86
Streszczone sprawozdanie finansowe	88

O Fundacji

Fundacja im. Stefana Batorego, założona w 1988 roku przez George'a Sorosa, amerykańskiego finansistę i filantropa, oraz grupę przywódców polskiej opozycji demokratycznej lat 80., jest niezależną organizacją pozarządową o statusie organizacji pożytku publicznego. Fundacja działa na rzecz budowy otwartego, demokratycznego społeczeństwa, społeczeństwa ludzi świadomych swych praw i obowiązków, angażujących się w sprawy swojej wspólnoty lokalnej, swojego kraju i społeczności międzynarodowej.

Do priorytetowych zadań Fundacji należą: poprawa jakości polskiej demokracji, wzmacnianie roli obywateli i instytucji obywatelskich w życiu publicznym, rozwijanie współpracy i solidarności międzynarodowej.

Podstawową metodą działania Fundacji jest udzielanie dotacji organizacjom działającym na rzecz dobra publicznego. Fundacja realizuje też własne projekty: organizuje akcje i kampanie społeczne, prowadzi działania eksperckie i rzecznicze, monitoruje funkcjonowanie instytucji publicznych, organizuje debaty i konferencje.

Fundacja współpracuje z instytucjami z kraju i zagranicy. Jest członkiem Europejskiego Centrum Fundacji w Brukseli (European Foundation Centre) oraz Europejskiego Forum Obywatelskiego w Paryżu (European Civic Forum). Współpracuje z europejską siecią Społeczeństwa Otwartego (Open Society European Network) i Transparency International. Uczestniczy w pracach Forum Społeczeństwa Obywatelskiego działającego w ramach unijnej inicjatywy Partnerstwa Wschodniego (Eastern Partnership Civil Society Forum) oraz w Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Unia-Rosja (EU-Russia Forum).

W swojej działalności Fundacja kieruje się zasadami przejrzystości, otwartości i równego dostępu w procesie przyznawania dotacji. O swoich działaniach, w tym o możliwości ubiegania się o dotacje oraz decyzjach o rozdziale środków, informuje na bieżąco na stronie internetowej www.batory.org.pl. Coroczne sprawozdania z działalności Fundacji, wraz z pełną listą przyznanych dotacji, poddawane są audytowi zewnętrznemu i udostępniane publicznie.

Rada

Przewodniczący

prof. Andrzej Rychard

socjolog, dyrektor Instytutu Filozofii i Socjologii PAN

Członkowie

Jan Krzysztof Bielecki

ekonomista, przewodniczący Rady Partnerów EY Polska

Agnieszka Holland

reżyserka, prezydentka Polskiej Akademii Filmowej

Helena Łuczywo

redaktorka, współzałożycielka Gazety Wyborczej i Agora S.A.

dr hab. Marcin Matczak

prawnik, Katedra Filozofii Prawa i Nauki o Państwie, Wydział Prawa i Administracji UW, partner w Kancelarii Domański Zakrzewski Palinka

dr Andrzej Olechowski

ekonomista, wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Banku Handlowego

Olga Tokarczuk

pisarka, laureatka literackiej nagrody Nobla w 2018 roku

Henryk Woźniakowski

wydawca, prezes zarządu Fundacji Kultury Chrześcijańskiej Znak

Zarząd

Prezes

Edwin Bendyk

dziennikarz, publicysta tygodnika „Polityka”, twórca Ośrodka Badań nad Przyszłością Collegium Civitas

Członkowie

dr hab. Mikołaj Cześniak

socjolog, politolog, dyrektor Instytutu Nauk Społecznych SWPS

Szymon Gutkowski

strateg marketingowy, współzałożyciel i udziałowiec Grupy DDB Warszawa,

założyciel Fundacji Projekt:Polska

dr Anna Materska-Sosnowska

politolożka, adiunkt, Katedra Systemów Politycznych, Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych UW

Zespół

Dyrektorka

Ewa Kulik-Bielińska

Sekretariat

Anna Jakubik

Informacja i promocja

Katarzyna Groblewska

Magdalena Wiejak

Programy:

Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy

Joanna Bruszevska

Magdalena Brzozowska

Anna Fedas

Ingeborga Janikowska-Lipszyc

Aleksandra Muzińska

Zofia Pełczyńska (od marca)

Joanna Pietruszka

Agnieszka Pietrzak-Kirkiewicz

Sylwia Sobiepan, dyrektorka

Olga Sokołowska

Karolina Walkiewicz

Dotacje Fundacji Batorego i Fundusze

Powierzone

Agnieszka Zowczak

Alina Wasilewska

Fundraising

Magdalena Wiejak

Aleksandra Miastowska, konsultacja

(do czerwca)

Dla Białorusi

Dominika Kupniewska

Zofia Lutkiewicz (do września)

forumIdei Fundacji Batorego

Szymon Ananicz (do listopada)

Krzysztof Izdebski (od listopada)

Agnieszka Komorowska

Piotr Kosiewski

Grzegorz Makowski

Paweł Marczewski

Karolina Szymańska (do października)

Jan Swianiewicz

Katarzyna Tuzinek (od marca)

Marcin Waszak

Antoni Wierzejski

Joanna Załuska

Masz Głos, Masz Wybór

Olga Gładkowska

Anna Wawrzyniak

Alicja Zaczek-Żmijewska

Joanna Załuska, dyrektorka

Przeciwdziałanie Uzależnieniom

Ewa Woydyło-Osiatyńska, dyrektorka

Małgorzata Prejzner

Warszawskie Biuro ECFR

Piotr Buras, dyrektor

Andrzej Mendel-Nykorowicz (do marca)

Maciej Machcewicz (od lutego)

Księgowość i finanse

Alina Muzińska, dyrektorka

Ilona Dmowska-Wołoszyn

Elżbieta Muras

Administracja

Grażyna Fiszer-Rutkowska, dyrektorka

Karolina Płatek

Andrzej Wydrych

Michał Ostrowski, administrator sieci

Nasi darczyńcy

Działania w roku 2021 prowadziliśmy dzięki darowiznom instytucji, firm i osób prywatnych z Polski i z zagranicy, a także z wpłat 1% podatku dochodowego.

Dotacje i darowizny na działania statutowe otrzymaliśmy m.in. od **Biura Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego** (Fundusze EOG), **Fundacji Społeczeństwa Otwartego, Komisji Europejskiej** (za pośrednictwem **Transparency International**), **Fundacji Zeszytów Literackich, Orange Polska S.A.** Działalność Warszawskiego Biura Europejskiej Rady Spraw Zagranicznych (ECFR) współfinansowała centrala **ECFR** w Londynie.

Od **osób indywidualnych** otrzymaliśmy 374 tysięcy złotych w postaci darowizn i wpłat online oraz 1,9 mln złotych z wpłat 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego. Środki z 1% podatku przeznaczaliśmy na działania grantodawcze, w tym dotacje dla organizacji społecznych, które zajmują się ochroną praw człowieka i równego traktowania, a także – zgodnie ze wskazaniem darczyńców – na prowadzone przez nas fundusze powierzone: im. Beaty Pawlak, im. Iwony Winiarskiej-Feleszko, „Rozwiń Skrzydła” im. J. i J. Putka, im. Staszka Jonczyka „Śpiewaj”, im. Janiny i Tomasza Maczugów.

Wsparcie rzeczowe i niematerialne przekazały nam: firma **Google** (roczny pakiet reklamowy AdWords), **Grupa Radiowa AGORY Sp. z o.o., Visteria Sp. z o.o.** – wydawca Vogue Polska (udostępnienie powierzchni reklamowej dla promocji naszych działań).

Swoją wiedzą ekspercką wspierała nas *pro bono* **Kancelaria Dentons**, która udzielała nam konsultacji i reprezentowała nas w sporach prawnych związanych z realizacją programów finansowanych z Funduszy EOG; **Joanna Bator, Jakub Gierszał, Paulina Przybysz i Eliza Rycembel**, którzy wystąpili w kampanii zachęcającej do przekazania 1% podatku na nasze działania oraz **Angelika Chimkowska**, która poprowadziła bezpłatnie szkolenie dla uczestniczek i uczestników Pracowni Samorządowej w programie Masz Głos, Masz Wybór. Swoje teksty przekazali nam bezpłatnie do publikacji forumIdei: **prof. Danuta Hübner, prof. Paweł Kaczmarczyk, prof. Michał Królikowski i dr Zofia Szweda-Lewandowska.**

Wszystkim naszym darczyńcom serdecznie dziękujemy! Dzięki Wam możemy pomagać innym!

Fundacja 2021

Działalność Fundacji w roku 2021 koncentrowała się na wspieraniu aktywności obywatelskiej w obronie praworządności i równych praw, w tym szczególnie praw kobiet i mniejszości oraz osób narażonych na wykluczenie; angażowaniu obywaterek i obywateli w życie publiczne i aktywność społeczną, w tym w działania dotyczące ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatycznym; wzmacnianiu wpływu obywateli, organizacji społecznych i ruchów obywatelskich na kształtowanie polityk publicznych na poziomie lokalnym, regionalnym, ogólnopolskim lub europejskim.

Główną formą działania Fundacji było udzielanie dotacji na inicjatywy podejmowane przez organizacje społeczne w trzech z sześciu prowadzonych przez nas programów: **Aktywni Obywatele, Dla Białorusi, Dotacje Fundacji Batorego**. Prowadziliśmy też akcje i kampanie w tym – we współpracy z samorządami i związkami zawodowymi – społeczną kampanię **Wolna Szkoła**, przeciwstawiającą się szkodliwym zmianom w polskiej oświacie wprowadzającym centralne zarządzanie i ograniczającym szkolną samorządność oraz ogólnopolską akcję **Masz Głos**, służącą integrowaniu społeczności lokalnych wokół rozwiązywania wspólnie z władzami samorządowymi problemów gminy i spraw ważnych dla mieszkanki i mieszkańców.

W ramach wzmacniania roli organizacji społecznych i instytucji obywatelskich w życiu publicznym i budowaniu współpracy międzysektorowej ze związkami samorządowymi i biznesem zaangażowaliśmy się we wsparcie konsultacji i wystuchań publicznych Krajowego Planu Odbudowy i Umowy Partnerstwa, a także w działania koalicji organizacji społecznych na rzecz poprawy edukacji, obrony niezależności oświaty oraz na rzecz wolnych mediów.

W naszych działaniach eksperckich koncentrowaliśmy się na przeciwdziałaniu niszczeniu instytucji demokratycznego państwa prawa, wzmacnianiu roli i kompetencji władz samorządowych, promocji proeuropejskiej polityki polskiej oraz budowaniu partnerskich relacji z naszymi wschodnimi sąsiadami.

Działalności dotacyjna i akcyjna

Rok 2021 był drugim rokiem działania zaplanowanego na lata 2019–2024 programu **Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy**, finansowanego ze środków Europejskiego Obszaru Gospodarczego (tzw. Funduszy EOG), którego celem jest wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego, aktywności obywatelskiej oraz upodmiotowienie grup zagrożonych wykluczeniem. Program o budżecie 30 milionów euro wspiera działania polskich organizacji społecznych, w tym organizacji z terenów o ograniczonym dostępie do programów pomocowych oraz kierujących swoje działania do grup narażonych na dyskryminację i wykluczenie oraz do osób młodych.

W drugim roku działania programu przyjmowaliśmy wnioski w dwóch konkursach dotacyjnych: na projekty tematyczne dotyczące wspierania aktywności obywatelskiej, ochrony praw człowieka i wzmacniania grup narażonych na wykluczenie oraz na projekty sektorowe dotyczące monitoringu

otoczenia prawnego i rzecznictwa praw i interesów organizacji społecznych i ruchów obywatelskich. Spośród **1605** wniosków, które spełniły kryteria konkursowe, **224** otrzymały wsparcie na łączną kwotę **11,6 milionów euro**. W 2021 roku organizacjom wspartym w programie w czterech konkursach dotacyjnych zorganizowanych od początku jego uruchomienia wypłaciliśmy w sumie **404 raty dotacji** na łączną kwotę **11,63 milionów euro**.

W drugim programie dotacyjnym – **Dotacje Fundacji Batorego** – finansowanym ze środków własnych Fundacji: darowizn, wpłat 1% i dochodów z funduszu wieczystego, wspieraliśmy inicjatywy podejmowane przez organizacje społeczne w odpowiedzi na zagrożenia dla praw i wolności obywatelskich oraz działania istotne dla realizacji misji Fundacji – umacniania instytucji i procesów demokratycznych, ochrony rządów prawa i rozwoju silnego niezależnego społeczeństwa obywatelskiego.

Kontynuowaliśmy udzielanie wsparcia organizacjom społecznym działającym na rzecz ochrony i realizacji praw kobiet, w tym szczególnie praw reprodukcyjnych, prawa do antykoncepcji, badań prenatalnych i legalnej aborcji w ramach **Funduszu Praw Kobiet**, uruchomionego po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 22 października 2020, ograniczającego prawo do aborcji w przypadku zagrożenia zdrowia kobiety. W maju uruchomiliśmy **Młodzieżowy Fundusz Klimatyczny**, finansujący inicjatywy podejmowane przez ludzi młodych na rzecz ochrony środowiska i upowszechniania wiedzy o ekologicznych, społecznych i ekonomicznych konsekwencjach zmian klimatu. W październiku w odpowiedzi na dramatyczną sytuację osób z krajów trzecich sprowadzonych przez reżim Aleksandra Łukaszenki na polsko-białoruską granicę i wypychanych z Polski z pogwałceniem praw i godności człowieka i narażeniem ich na utratę zdrowia i życia uruchomiliśmy **Fundusz Pomocy Pomagającym**. Fundusz oferował wsparcie organizacjom społecznym i grupom nieformalnym prowadzącym działania pomocowe, ratownicze i interwencyjne dla osób koczujących na polsko-białoruskiej granicy. W sumie przyznaliśmy **65 dotacji** na kwotę **1,15 miliona zł**.

W programie **Dla Białorusi** kontynuowaliśmy wspieranie inicjatyw służących pobudzaniu aktywności obywatelskiej, szczególnie wśród ludzi młodych, przeciwdziałaniu dyskryminacji i nierównościami, poszerzaniu dostępu do niezależnej informacji oraz rozwoju niezależnej działalności edukacyjno-kulturalnej. Finansowaliśmy projekty dotyczące badania i prognozowania długofalowych konsekwencji pandemii COVID-19 oraz działania służące zapewnieniu opinii publicznej dostępu do niezależnej informacji o jej przebiegu i skutkach, a także inicjatywy mające na celu obronę praw ekonomiczno-społecznych obywateli Białorusi. Na działania te przekazaliśmy w sumie **1,7 mln zł**.

W roku 2021 do grupy zarządzanych przez nas **funduszy powierzonych** dołączyły dwa nowe: **Fundusz im. Joanny i Stanisława Renowickich**, oferujący stypendia dla studentów matematyki Uniwersytetu Warszawskiego oraz studentów astronomii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz **Fundusz im. Olgi Kersten-Matwin**, finansujący doroczną nagrodę dla aktywistów i aktywistek pracujących z osobami z doświadczeniem uchodźstwa i migracji. W efekcie prowadziliśmy jedenaście funduszy powierzonych, z których siedem wspierało stypendia wyrównujące szanse edukacyjne młodzieży szkolnej i akademickiej, dwa finansowały nagrody, a dwa dotacje (dla amatorskich chórów w woj. mazowieckim oraz na inicjatywy ochrony praw kobiet i przeciwdziałania zmianom klimatu). W 2021 roku z Funduszy Powierzonych przyznaliśmy w sumie **79 stypendiów** na kwotę **321 585 zł**, **4 nagrody** na kwotę **40 000 zł** oraz **7 dotacji** na kwotę **17 572 zł**.

W programie **Masz Głos, Masz Wybór**, w którym zachęcamy obywateli do zainteresowania się sprawami ich lokalnych społeczności i uczestnictwa w życiu publicznym, w tym do świadomego i odpowiedzialnego udziału w wyborach powszechnych kontynuowaliśmy prowadzoną od 2006 roku akcję Masz Głos. W 2021 roku zgłosiło się do niej 314 grup i organizacji z 215 gmin w Polsce. Uczestnicy akcji prowadzili działania służące poprawie jakości życia mieszkańców i zwiększeniu ich udziału w decydowaniu o sprawach lokalnej społeczności, takie jak: poprawa kontaktu radnych z mieszkańcami,

wprowadzenie mechanizmu inicjatywy lokalnej, zagospodarowywanie przestrzeni publicznej, ulepszenie programu instytucji publicznych zgodnie z potrzebami mieszkańców, wprowadzenie i rozwijanie budżetu obywatelskiego, wpływanie mieszkańców na zmianę prawa lokalnego. Na organizację zaplanowanych przez uczestników akcji działań przekazaliśmy **103 mikrogranty** na kwotę ponad **51 tysięcy złotych**. Dzięki darowiźnie śp. Tamary Kołakowskiej uczestnicy akcji mogli otrzymać **również wsparcie finansowe na działania wyrównujące szanse edukacyjne dzieci i młodzieży** w swoich gminach. W roku 2021 przyznaliśmy w sumie **41 dotacji** na kwotę ponad **99 tysięcy złotych**.

Działalność ekspercka

W programie **forumIdei Fundacji Batorego** kontynuowaliśmy działania na rzecz powstrzymania kryzysu praworządności i dalszego ograniczania niezależności wymiaru sprawiedliwości. Działający przy Fundacji Zespół Ekspertów Prawnych pracował nad projektem ustawy dotyczącej Trybunału Konstytucyjnego, który wzmacnia gwarancje niezależności tego organu i zabezpiecza go przed podporządkowaniem władzy wykonawczej i większości parlamentarnej.

Dużo uwagi poświęciliśmy pogarszającej się sytuacji finansowej samorządów, a także ograniczaniu przez rząd jego autonomii. Monitorowaliśmy sposób podziału środków z dotacji rządowych na inwestycje samorządowe z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych oraz z Programu Inwestycji Strategicznych. Przyglądaliśmy się relacjom między centrum a samorządem w kontekście ograniczania autonomii władz lokalnych i naruszania konstytucyjnej zasady pomocniczości. Prowadziliśmy analizę stanu państwa i społeczeństwa w czasie pandemii COVID-19 oraz następstw społecznych i politycznych Zielonego Ładu. Rozpoczęliśmy badania wpływu trendów demograficznych na stan demokracji w Polsce.

W działaniach międzynarodowych koncentrowaliśmy się przede wszystkim na analizowaniu głębokich zmian zachodzących w funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz na wyzwaniach, jakie te przemiany oznaczają dla Polski. Działaliśmy na rzecz wsparcia wartości europejskich w Polsce i w UE, w tym m.in. przyjęciu przez instytucje unijne strategii dla społeczeństwa obywatelskiego.

We współpracy z Międzynarodową Fundacją Odrodzenie i Radą Polityki Zagranicznej „PRIZM” z Kijowa zorganizowaliśmy XII Forum Polska-Ukraina poświęcone zwalczaniu dezinformacji oraz refleksji nad pożądanym formatem relacji Ukraina-UE oraz możliwościami włączenia Ukrainy w politykę bezpieczeństwa UE. Z okazji 30-lecia niepodległej Ukrainy wydaliśmy cykl tekstów polskich ekspertek i ekspertów prezentujących nowe spojrzenie na relacje polsko-ukraińskie, pokazujących nieznaną w Polsce lub słabo dostrzeżone zmiany, jakie zaszły w tym kraju, szczególnie od czasu Euromajdanu.

W ramach fundacyjnych **Debat** zajmowaliśmy się analizą protestów, które wybuchły w kraju po wydaniu przez Trybunał Konstytucyjny orzeczenia zaostrego przepisy antyaborcyjne. Zastanawialiśmy się nad przyczynami politycznymi tego buntu, jego społecznymi następstwami i wpływem na politykę. Drugim ważnym tematem naszych dyskusji były polityczne i społeczne uwarunkowania zielonej transformacji w Polsce, jej wpływ na funkcjonowanie demokracji, państwa oraz wspólnoty obywatelskiej. Zajmowaliśmy się także politycznymi następstwami Krajowego Planu Odbudowy i jego znaczeniem dla działalności samorządu oraz polityką państwa wobec instytucji kultury.

Swoje działania kontynuowały dwa programy afiliowane przy Fundacji: **Warszawskie Biuro Europejskiej Rady Spraw Zagranicznych (ECFR)**, zajmujące się promocją spójnej, skutecznej, opartej na wartościach europejskiej polityki zagranicznej Unii Europejskiej oraz **Regionalny Program Przeciwdziałania Uzależnieniom** upowszechniający polskie doświadczenia w dziedzinie terapii alkoholizmu i narkomanii w krajach Europy Środkowej i Wschodniej.

W 2021 roku na programy dotacyjne przeznaczaliśmy **59,9 milionów złotych**. Przekazaliśmy w sumie **534 dotacje, 103 mikrodotacje, 4 nagrody i 102 stypendia**. Na prowadzenie działań własnych: akcji i kampanii, działań eksperckich, warsztatów, seminariów, szkoleń i debat wydaliśmy **4,5 miliona złotych**.

Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy

Program o budżecie 30 milionów euro przeznaczonych na wsparcie organizacji społecznych w Polsce, finansowany jest ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (tzw. Funduszy Norweskich i Funduszy EOG), przekazanych przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię. Program realizowany jest przez Fundację we współpracy z Fundacją Stocznia i Fundacją Akademia Organizacji Obywatelskich.

Celem programu zaplanowanego na lata 2019–2024 jest wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego, aktywności obywatelskiej oraz upodmiotowienie grup zagrożonych wykluczeniem. W swoim działaniu Program kieruje się uniwersalnymi wartościami zapisanymi w Traktacie Europejskim: poszanowaniem godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, rządów prawa, a także poszanowaniem praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Podobne programy prowadzone są z Funduszy EOG i Funduszy Norweskich w 15 krajach unijnych.

Główną formą działania programu jest udzielanie dotacji na działania prowadzone przez organizacje społeczne w czterech obszarach:

- **Obszar 1. Angażowanie obywateli i obywaterek w sprawy publiczne i działania społeczne, w tym działania dotyczące ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatycznym** – działania służące angażowaniu obywateli w życie publiczne i aktywność społeczną, zwiększaniu ich udziału w podejmowaniu decyzji i kształtowaniu polityk publicznych na poziomie lokalnym, regionalnym, ogólnopolskim lub europejskim, a także podnoszeniu jakości debaty publicznej.
- **Obszar 2. Ochrona praw człowieka i równe traktowanie, w tym przeciwdziałanie przemocy ze względu na płeć** – działania mające na celu ochronę praw człowieka, w tym szczególnie praw kobiet, przeciwdziałanie ksenofobii, homofobii, rasizmowi, antysemityzmowi i wszelkim formom dyskryminacji ze względu na rasę, wyznanie, pochodzenie etniczne/narodowe, płeć lub orientację seksualną, niepełnosprawność, wiek, status ekonomiczny, sytuację rodzinną i inne przesłanki; przeciwdziałanie przemocy ze względu na płeć.
- **Obszar 3. Wzmocnienie grup narażonych na wykluczenie** – działania mające na celu upodmiotowienie i usamodzielnienie grup narażonych na ryzyko wykluczenia społecznego, tworzenie sieci wsparcia społecznego i włączanie w nie osób z grup narażonych na wykluczenie, zwiększenie zakresu i form wsparcia dla grup narażonych na ryzyko wykluczenia społecznego.
- **Obszar 4. Wsparcie rozwoju sektora obywatelskiego** – działania mające na celu wzmocnienie organizacji i ruchów obywatelskich, tworzenie przyjaznych warunków dla ich funkcjonowania oraz podniesienie jakości oferowanych przez nie usług.

W ramach programu organizowane są też szkolenia i warsztaty pomagające Wnioskodawcom i Grantobiorcom w realizacji działań i podnoszeniu kompetencji, nawiązaniu współpracy z instytucjami

z Islandii, Liechtensteinu, Norwegii oraz wymianie doświadczeń między organizacjami z Polski i innych krajów UE, w których prowadzone są programy dla organizacji społecznych z Funduszy EOG.

Dotacje w programie przyznawane są na działania prowadzone przez polskie organizacje społeczne – samodzielnie lub w partnerstwie z innym podmiotami z Polski, z Państw-Darczyńców, z Państw-Beneficjentów korzystających z Funduszy EOG (Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Estonia, Grecja, Łotwa, Litwa, Malta, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Węgry) oraz z krajów sąsiadujących z Polską, a nienależących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Białoruś, Ukraina, Rosja).

Program wspiera działania prowadzone przez organizacje z całej Polski, ale szczególną wagę przykładają do wspierania działań podejmowanych przez organizacje mniej doświadczonych, spoza dużych aglomeracji i z terenów o ograniczonym dostępie do programów pomocowych i wsparcia infrastrukturalnego oraz organizacje adresujące swoje działania do grup narażonych na dyskryminację i wykluczenie. We wszystkich działaniach ważną grupą docelową jest młodzież.

W ramach programu **Fundacja Stocznia** i **Fundacja Akademia Organizacji Obywatelskich** prowadzą tzw. projekty predefiniowane, które mają wzmocnić oddziaływanie i trwałość rezultatów programu w dwóch priorytetowych obszarach wsparcia: rozwoju aktywności obywatelskiej i rozwoju organizacji społecznych i sektora obywatelskiego.

Konkursy dotacyjne

W 2021 roku przyjmowaliśmy wnioski na ogłoszony w listopadzie 2020 drugi konkurs dotacyjny na projekty tematyczne dla organizacji społecznych prowadzących działania w trzech obszarach wsparcia programu: aktywność obywatelska, prawa człowieka i równe traktowanie oraz wzmocnianie grup narażonych na wykluczenie. W styczniu otrzymaliśmy 1588 wniosków wstępnych, z czego 1540 spełniło kryteria formalne i zakwalifikowało się do oceny merytorycznej. W procesie oceny merytorycznej do drugiego etapu konkursu – składania wniosków pełnych zakwalifikowanych zostało 366 projektów. W drugim etapie konkursu złożone zostały 332 wnioski pełne. Ostatecznie dotacje przyznano 218 organizacjom (w tym 5 z listy rezerwowej) – 113 w ramach tzw. małych dotacji (do 25 000 euro), a 105 w ramach dużych dotacji (do 62 500 euro). Łączna kwota przyznanych dotacji wyniosła 10,7 mln euro. Wyniki konkursu zostały ogłoszone 2 sierpnia.

W lutym 2021 roku ogłosiliśmy drugi, dodatkowy konkurs sektorowy na projekty dotyczące monitoringu tworzenia i stosowania prawa i polityk publicznych wpływających na funkcjonowanie organizacji społecznych i ruchów obywatelskich, oraz rzecznictwo praw i interesów służące poprawie warunków działalności organizacji społecznych i ruchów obywatelskich. Konkurs organizowany był w formule jednoetapowej – składania wniosków pełnych. Otrzymaliśmy 66 wniosków, z czego 65 zostało zakwalifikowanych do oceny merytorycznej. Dotacje na łączną kwotę 800 908 euro przyznano 6 organizacjom.

Pełna lista dotacji przyznanych w obu konkursach rozstrzygniętych w 2021 roku znajduje się na stronie internetowej programu: www.aktywniobywatele.org.pl.

W czterech konkursach dotacyjnych (dwóch tematycznych i dwóch sektorowych) prowadzonych w programie w latach 2020–2021 złożonych zostało w sumie 3 359 wniosków wstępnych. W drugim etapie złożono 742 wnioski pełne. W efekcie dotacje otrzymało **477 projektów** na łączną kwotę ponad **25,9 mln euro**, jedna dotacja na kwotę 49 000 euro została zwrócona przed podjęciem działań projektowych. W obecnym sprawozdaniu przedstawiamy listę **404 dotacji**, których raty na łączną kwotę **11 629 106,40 euro** wypłacone zostały w 2021 roku.

Działania wspierające wnioskodawców

W ramach pomocy organizacjom ubiegającym się o dotacje na projekty tematyczne zorganizowaliśmy 12 webinarów szkoleniowych dotyczących różnych aspektów programu: opracowania planu komunikacji, diagnozy potrzeb rozwojowych organizacji, planowaniu budżetu we wniosku pełnym, opracowaniu planu rozwoju organizacyjnego, pracy z liderami i liderkami, realizacji działań projektowych online, wyzwań związanych z samorzecznictwem, planowania i sprawozdawania rezultatów projektów (po jednym webinarium dla każdego obszaru wsparcia).

Organizacje ubiegające się o dotację w drugim konkursie na projekty tematyczne korzystały również z poradników i filmów instruktażowych: o produktach i rezultatach, promocji projektów, tzw. zagadnieniach przekrojowych, przygotowanych dla Wnioskodawców programu.

Uruchomiliśmy też 5 punktów konsultacyjnych w regionach dla organizacji zainteresowanych złożeniem wniosku w projektach tematycznych. Wsparciem w wyjaśnieniu wymogów konkursu i przygotowaniu wniosku służyły doświadczone organizacje infrastrukturalne: Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych – w Białymstoku, Centrum OPUS w Łodzi, Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej Bona Fides w Katowicach, Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych we Wrocławiu, Stowarzyszenie BORIS w Warszawie.

Organizacjom ubiegającym się o dotacje na sektorowe projekty monitoringowe i rzecznicze zaofiarowaliśmy wsparcie w formie webinarów informacyjnych, szkoleniowych i konsultacji, w tym m.in.: szkolenie nt. konstruowania budżetu i planowania partnerstw w projekcie i szkolenie nt. etapów projektu monitoringowego lub rzeczniczego z udziałem eksperta-praktyka. Zorganizowaliśmy również dwa webinaria z udziałem ekspertów ze Słowenii, Rumunii i Norwegii o inspirujących przykładach działań rzeczniczych i monitoringowych oraz spotkanie online z udziałem ekspertów w dziedzinie rzecznictwa i monitoringu z polskich organizacji społecznych. Zespół Fundacji Akademia Organizacji Obywatelskich (FAOO), który odpowiadał za organizację konkursu prowadził też indywidualne konsultacje dla zainteresowanych złożeniem wniosku.

Działania wspierające grantobiorców

Dla grantobiorców wyłonionych w drugim konkursie na projekty tematyczne zorganizowaliśmy spotkania informacyjne (po jednym dla każdego z obszarów wsparcia). Dla organizacji realizujących projekty sfinansowane w pierwszym konkursie na projekty tematyczne zorganizowaliśmy szkolenia online o obowiązkach informacyjnych związanych z realizacją projektów, prowadzeniu mediów społecznościowych, sprawozdawczości oraz wyzwaniach związanych z zarządzaniem finansami. Przygotowaliśmy dwa nowe poradniki nt. prowadzenia działań społecznych na wsi oraz nt. współpracy z samorządem przy realizacji działań społecznych, które udostępnione zostały na stronie internetowej programu.

Promując wartości programu i dobre praktyki w organizacji społecznej jako miejscu pracy zorganizowaliśmy cykl trzech webinarów dotyczących przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi w organizacji społecznej.

Nagrania większości webinarów zostały przetłumaczone na Polski Język Migowy i udostępnione na stronie internetowej Programu oraz w mediach społecznościowych.

Dla organizacji realizujących projekty sfinansowane w programie zorganizowaliśmy **5 spotkań** sieciujących: dwa seminaria (stacjonarne i online) poświęcone wymianie doświadczeń z pierwszych miesięcy realizacji projektów dla grantobiorców realizujących projekty dotyczące aktywności obywatelskiej; dwudniowe stacjonarne spotkanie sieciujące dla grantobiorców zajmujących się przeciwdziałaniem

przemocy wobec kobiet; dwudniowe zdalne spotkanie sieciujące na temat pracy z grupą online dla grantobiorców zajmujących się wsparciem grup narażonych na wykluczenie; jednodniowe spotkanie stacjonarne dla organizacji prowadzących projekty sektorowe poświęcone prezentacji realizowanych projektów.

Projekty predefiniowane

Fundacja Akademia Organizacji Obywatelskich (FAOO), kontynuowała **Mobilną Akademię dla NGO (MANGO)**, projekt obejmujący działania edukacyjne i wspierające dla organizacji zainteresowanych zwiększeniem lub usprawnieniem swojego funkcjonowania. Przygotowana przez Fundację oferta dotyczy m.in. podnoszenia kompetencji menedżerów, pracowników i wolontariuszy organizacji z zakresu zarządzania organizacją, komunikacji, pozyskiwania środków, przejrzystości.

W 2021 roku, pomimo pandemii, przeprowadzonych zostało 11 całoniedniowych, stacjonarnych warsztatów w miejscowościach, gdzie dostęp do szkoleń dla organizacji społecznych jest często utrudniony. Warsztaty odbyły się w Opolu, Siedlcach (mazowieckie), Augustowie i Mońkach (podlaskie) oraz w Myślenicach (małopolskie). Tematy warsztatów dotyczyły takich zagadnień jak tworzenie strategii, pozyskiwanie darowizn ze źródeł prywatnych, budowanie zespołu, zarządzanie projektami, przepisy prawne. Zorganizowane zostały również trzy cykle webinarów poświęcone pozyskiwaniu funduszy, zagadnieniom prawnym w organizacji, radzeniu sobie z wypaleniem aktywistycznym, konfliktami i dysfunkcjom w zespole. Na platformie e-learningowej Kursodrom uruchomione zostały 3 nowe ścieżki edukacyjne dotyczące fundraisingu, regulacji prawnych oraz zarządzania ludźmi w organizacji.

W ramach projektu **Przestrzeń Praktyków Partycypacji (PaPaYa)**, którego celem jest podniesienie poziomu i jakości udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji na szczeblu lokalnym w Polsce, Fundacja Stocznia kontynuowała spotkania i warsztaty z zakresu partycypacji obywatelskiej adresowane do osób, które zajmują się lub chcą się zajmować organizacją i prowadzeniem konsultacji społecznych. Projekt zakłada przeszkolenie około 400 praktyków partycypacji społecznej, szczególnie młodych osób oraz ludzi z regionów i gmin, w których zaangażowanie publiczne jest zwykle mniejsze, a procesy partycypacyjne są rzadkie lub nieobecne, aby stali się promotorami i organizatorami procesów partycypacyjnych w swoich społecznościach.

W 2021 roku zorganizowano seminarium online „Zoom na panel obywatelski” poświęcone nowej metodzie dialogu z mieszkańcami, tzw. panelom obywatelskim. Odbyło się także czterodniowe Forum Praktyków Partycypacji, również w wersji online. Podczas Forum zorganizowano 22 sesje dotyczące m.in. wysłuchań publicznych w sprawach: Krajowego Planu Odbudowy, podpisanej w czerwcu przez prezydenta ustawy o radach młodzieżowych, sytuacji budżetów obywatelskich w Polsce. Jesienią przeprowadzono dwa seminaria stacjonarne: „Partycypacja na fali” i „Zrównoważone projektowanie i partycypacja. Czy da się je połączyć?”. Zorganizowano także stacjonarne spotkanie z członkami grup roboczych Forów Praktyków Partycypacji, aby m.in. przedyskutować zaplanowane w projekcie Regionalne Fora Praktyków Partycypacji. Strona internetowa www.partycypacjaobywatelska.pl rozbudowana została o treści związane z nowymi doświadczeniami i praktykami dotyczącymi partycypacji obywatelskiej, w tym podsumowania seminariów i Forów Praktyków Partycypacji, teksty nt. przepisów RODO partycypacji online, Gdyńskiego Dialogu o Klimacie, Konferencji na rzecz transformacji ekologicznej w metropolii Orleanu, a także cykl o standardach paneli obywatelskich (8 artykułów).

Współpraca dwustronna i regionalna

W 2021 roku udzieliliśmy wsparcia w poszukiwaniu partnera z Państw-Darczyńców: Islandii, Lichtensteinu i Norwegii 41 organizacjom z Polski starającym się o dotacje w drugim konkursie na projekty tematyczne i 12 organizacjom zainteresowanym konkursem na sektorowe projekty rzecznicze

i monitoringowe. W efekcie 19 projektów zakładających współpracę dwustronną otrzymało dotacje na projekty partnerskie.

W ramach współpracy regionalnej zorganizowaliśmy dwa spotkania online wspierające Wnioskodawców zainteresowanych udziałem w konkursie na sektorowe projekty rzecznicze i monitoringowe. W czasie webinarów zostały zaprezentowane najnowsze trendy w rzecznictwie i monitoringu w Norwegii, Rumunii i Słowenii.

Wspólnie z zespołem programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny zrekrutowaliśmy cztery organizacje do projektu Active Citizens Days 2021 (cykl warsztatów online i spotkanie) organizowanego przez Norweski Punkt Kontaktowy oraz Operatora Programu Active Citizens w Rumunii.

Wraz z Fundacją Otwarta Litwa, operatorem programu na Litwie zorganizowaliśmy w październiku w Krasnogrudzie polsko-litewskie seminarium na temat dialogu międzykulturowego „Usłyszeć Innego/Inną”. Wzięło w nim udział 15 przedstawicieli organizacji z Polski realizujących projekty we wszystkich obszarach programu i 10 organizacji z Litwy. Kontynuacją seminarium było spotkanie online polskich i litewskich organizacji zajmujących się edukacją międzykulturową, w tym wspieraniem mniejszości narodowych i etnicznych lub osób z doświadczeniem migracyjnym i uchodźczym na temat sposobów rozwiązywania skomplikowanych problemów międzykulturowych. W spotkaniu, w którym wzięło udział 35 osób z 30 organizacji społecznych zaprezentowano inspirujące przykłady edukacji międzykulturowej z Litwy, Norwegii i z Polski.

Kontynuowaliśmy też comiesięczne spotkania Community for action prowadzone przez operatorów funduszu Aktywni Obywatele z Chorwacji, Polski, Rumunii i Słowenii, w których uczestniczą przedstawiciele operatorów ze wszystkich 15 Państw-Beneficjentów. Spotkania te służą utrzymaniu i wzmocnieniu regularnej współpracy, wymianie doświadczeń i pomysłów między organizacjami z Państw-Beneficjentów.

Działania promocyjne i informacyjne

W roku 2021 prowadziliśmy intensywne działania informacyjne dotyczące organizowanych w programie konkursów dotacyjnych, a także szeroką promocję projektów finansowanych w programie. Działania komunikacyjne prowadzone były przede wszystkim na profilach programu w mediach społecznościowych (Facebook, Twitter, Instagram, YouTube), na stronie internetowej oraz w mediach i portalach branżowych. Przygotowaliśmy też podsumowanie konkursów dotacyjnych programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy zrealizowanych w 2020 roku, zawierające szczegółowe informacje o przebiegu i wynikach przeprowadzonych konkursów. W ramach uruchomionej przez Biuro Mechanizmów Finansowych w Brukseli kampanii #CivilSocietyStartsHere, promującej w mediach społecznościowych inicjatywy społeczne realizowane z Funduszy Norweskich i Funduszy EOG w całej Europie, w dwóch filmach promocyjnych zaprezentowane zostały projekty realizowane przez grantobiorców programu: Stowarzyszenie Tolerado z Gdańska (lokalni liderzy środowiska LGBT+) oraz Forum 4 czerwca z Ksawerowa (przeciwdziałanie używaniu języka dyskryminującego osoby starsze).

Koszty programowe	55 358 165,63 zł
Dotacje (w tym na projekty predefiniowane)	53 219 398,06 zł
Pozostałe działania (działania wspierające wnioskodawców i grantobiorców, współpraca dwustronna i regionalna)	88 528,45 zł
Koszty realizacji (w tym koszty oceny wniosków, informacji i promocji, raportowania i wynagrodzenia zespołu)	2 050 239,12 zł
Koszty administracyjne	714 408,09 zł
Razem koszty programu	56 072 573,72 zł

Dotacje na projekty tematyczne (raty dotacji przekazanych w 2021 roku)

Angażowanie obywateli i obywaterek w sprawy publiczne i działania społeczne:

Fundacja Pole Dialogu, Warszawa Narada obywatelska o klimacie	42 064,00 EUR
Fundacja Świętego Mikołaja, Piaseczno Lider – lubię to! Akademia Liderów	28 500,00 EUR
Made in Brochów, Wrocław KobiECE ręce	21 033,00 EUR
Stowarzyszenie EZG, Zgierz Aktywna młodzież – małe kroki, wielkie zmiany	25 346,00 EUR
9dwunastych, Białystok Program aktywizacji obywatelskiej „Akademia Mistrzostwa Społecznego”	43 750,00 EUR
Akcja Demokracja, Warszawa Wzmocnienie potencjału aktywistek/aktywistów poprzez naukę kampaniowania online	37 499,00 EUR
Aktywni Seniorzy, Zdzieszowice Senior partycypuje w sprawach lokalnych	12 654,00 EUR
Aktywni Społecznie ASy, Czerwionka-Leszczyny Powiatowa szkoła lokalnych liderów	12 000,00 EUR
Bank Żywności w Olsztynie, Olsztyn O krok dalej	33 480,00 EUR
BOMIASTO, Katowice Śląskie bez węgla – Sprawiedliwa transformacja energetyczna Śląska i Zagłębia	25 222,00 EUR
Bydgoskie Stowarzyszenie Przyjaciół Chorych na Fenylketonurię, Bydgoszcz Głosujesz – Decydujesz	20 214,00 EUR
Centrum Inicjatyw Lokalnych, Zawiercie Aktywni inicjatorzy zmian	10 954,00 EUR

Centrum Ochrony Mokradeł, Warszawa Pamiętajmy o Mokradłach	36 946,00 EUR
Consensus Fundacja Europejskie Centrum Mediacji, Warszawa Podróż wrocławskich dzieci do demokracji i praw obywatelskich	10 200,00 EUR
EduKABE Fundacja Kreatywnych Rozwiązań, Łódź Młodzież dla Łodzi – Szkolny budżet deliberacyjny	19 177,00 EUR
Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Elbląg Aktywne Zawodzie	32 000,00 EUR
Fabryka aktywności młodych, Gorzów Wielkopolski Eko-strażnicy	29 746,00 EUR
Federacja Polskich Banków Żywności, Warszawa #społeczności nie marnują	37 500,00 EUR
Forum Organizacji Pozarządowych Subregionu Zachodniego, Rybnik Kaj ta zmiana? Kampania na rzecz sprawiedliwej transformacji	15 000,00 EUR
Fundacja – Instytut na rzecz Ekorozwoju, Warszawa #KLIMASENIOR – aktywizacja seniorów na rzecz klimatu	37 499,00 EUR
Fundacja Akademia Wiedzy, Bystrzyca Kłodzka Jak nie my, to kto?	23 736,00 EUR
Fundacja „W rozwoju”, Opole Lider w rozwoju	28 500,00 EUR
Fundacja 2035, Łódź Pracownia Empatycznych Relacji i Inicjatyw	25 650,00 EUR
Fundacja 360!, Rybnik Przepisem w smog!	37 021,00 EUR
Fundacja Aeris Futuro, Kraków Hydrozagadka – jak wygrać z suszą?	32 981,00 EUR
Fundacja Akademia Antykorupcyjna, Warszawa Antykorupcyjny monitoring działalności Państwa	14 900,00 EUR
Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych, Kraków Tworzymy Miejsce Aktywności Mieszkańców	41 301,00 EUR
Fundacja Bliżej Pasji, Biłgoraj Jesteśmy młodzi – o obywatelskość nam chodzi!	45 347,00 EUR
Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa Laboratorium Szkolnej Demokracji	29 249,00 EUR
Fundacja Czarna Owca Pana Kota, Kraków Mają prawa? Sprawdzamy!	22 289,00 EUR
Fundacja Dom Pokoju, Wrocław Spotkajmy się. Wszystko zaczyna się od rozmowy	25 000,00 EUR
Fundacja Dom, Białystok Fasty, moja miłość	11 760,00 EUR
Fundacja Działań Edukacyjnych KReAdukcja, Lublin Dobrosąsiedzki dialog międzypokoleniowy.	35 063,00 EUR

Fundacja Dzieci w Naturę, Kraków Dziki jest dobre	37 500,00 EUR
Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze, Kraków Oddajmy parki narodowi	37 500,00 EUR
Fundacja Edukacyjna im. Władysława Śmiałka, Warszawa Młodzieżowa akcja na rzecz środowiska	5 800,00 EUR
Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości, Łódź Świat i MY(ślimy krytycznie)	37 500,00 EUR
Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja”, Legnica Sieć wsparcia społecznych inicjatyw dla klimatu	50 868,00 EUR
Fundacja EkoRozwoju, Wrocław Chronimy drzewa, z ludźmi i dla ludzi	34 428,00 EUR
Fundacja Festiwal Biegów, Niskowa PLogging Team: biegaMy dla czystej Polski!	13 410,00 EUR
Fundacja Fundusz Pomocy Studentom, Warszawa ekoKOALICJA na rzecz ekoUCZELNI	37 500,00 EUR
Fundacja Futurama, Legnica Legnicki inkubator społeczeństwa obywatelskiego	25 175,00 EUR
Fundacja GAP Polska - Plan Globalnego Działania na rzecz Ziemi, Warszawa Obywatelski audyt zrównoważonego rozwoju naszej miejscowości	73 309,00 EUR
Fundacja Greenmind, Warszawa Obywatele dla Wody	58 243,00 EUR
Fundacja Horyzont360, Wielogłowy Eko-świadomi młodzi obywatele Małopolski	18 750,00 EUR
Fundacja ICAD, Katowice Dobre sąsiedztwo. Projekt ekologiczno-obywatelski w gminie Wieniawa	21 017,00 EUR
Fundacja Inqubator Teatralny, Bytom Jak działa miasto?	7 484,00 EUR
Fundacja Kultury Chrześcijańskiej ARTOS, Lublin Wspólnie działamy dla dobra małej ojczyzny	56 250,00 EUR
Fundacja Leśna Baza, Niemodlin Naturalnie zaangażowani	22 497,00 EUR
Fundacja Lubelski Fundusz Lokalny, Nałęczów Obywatele dla Nałęczowa – Nałęczów miastem ogrodów	25 646,00 EUR
Fundacja Łódzki Szlak Kobiet, Łódź Łodzianki mają moc	21 612,00 EUR
Fundacja Machina Zmian, Gdańsk Plaża dostępna dla wszystkich	29 413,00 EUR
Fundacja Miejsc i Ludzi Aktywnych, Kraków Rady seniorów – narzędziem dialogu i aktywności obywatelskiej	67 469,00 EUR
Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości, Warszawa Otwarta firma – aktywnie po przyszłość	15 000,00 EUR

Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich, Wrocław Konsultacje społeczne szyte na miarę	10 795,00 EUR
Fundacja Napraw Sobie Miasto, Katowice OpenAir – zdrowe powietrze w klasie	37 181,00 EUR
Fundacja NOVA, Gdańsk Inkubator Sąsiedzkiej Energii	58 649,00 EUR
Fundacja Parasol Roztocza, Tomaszów Lubelski Bioróżnorodność – nasze bogactwo	15 000,00 EUR
Fundacja Partnerstwo Dorzecza Kocierzanki i Koszarawy, Świnna Akademia EkoAsów	28 496,00 EUR
Fundacja Polska Debatuje, Warszawa Nic o Nas!	15 362,00 EUR
Fundacja Pracownia Kompetencji, Legionowo Legionowianie dla klimatu	55 802,00 EUR
Fundacja Psia Ekipa – Razem Dla Zwierząt, Bielsko-Biała Bielsko-Biała, miasto przyjazne zwierzętom	65 530,00 EUR
Fundacja Rozwoju Holistycznego, Gorzów Wielkopolski Sieć eko-aktywnych	28 500,00 EUR
Fundacja Share the Care, Warszawa Konsultacje z rodzicami na temat dzielenia się urlopami rodzicielskimi	13 960,00 EUR
Fundacja Stabilo, Toruń #DziałamyDlaZmiany	37 243,00 EUR
Fundacja Szczęśliwe Dzieciństwo, Lublin Program Aktywności Edukacyjnej zmienia życie młodzieży i społeczności	66 906,00 EUR
Fundacja Szkoła bez Ocen, Lublin Szkoła bez ocen	34 836,00 EUR
Fundacja Szkoła Liderów, Warszawa Młoda Polska. Akademia nowego przywództwa	37 500,00 EUR
Fundacja Szkoła z Klasą, Warszawa Jesteśmy młodzi. O co nam chodzi?	67 498,00 EUR
Fundacja Sztuka, Świąciechowa Sztuka Aktywności	11 500,00 EUR
Fundacja Warsztat Zmiany, Olsztyn Olsztyńskie Zatorze też może. Pilotaż oddolnego zarządzania dzielnicą	25 650,00 EUR
Fundacja Ważne Rzeczy, Warszawa Sprawdzam to! – fact checking na Podkarpaciu	8 820,00 EUR
Fundacja Wolna Wisła, Toruń Wisła wciąga	26 250,00 EUR
Fundacja Wspierania Dialogu „Rozmawiajmy”, Warszawa #UważniWRozmowie	14 772,00 EUR
Fundacja Wspierania Organizacji Pozarządowych „Umbrella”, Wrocław Teraz troska	14 740,00 EUR

Fundacja You Plan Culture, Toruń Poszerz Światopogląd	22 500,00 EUR
Fundacja z Marzeniami, Koszanowo Zróbmy coś razem w gminie Śmigiel!	8 499,00 EUR
Fundacja Zróbmy.To, Bielsko-Biała Mocne strony młodych	58 320,00 EUR
Fundacja Żółty Szalik, Frombork Aktywne Braniewo	35 948,00 EUR
Instytut Dyskursu i Dialogu, Toruń Lepiej rozmawiajMY i zmieńMY media na DOBRE!	37 227,00 EUR
Koalicja młodych aktywistów, Staw Siła wolontariatu	28 500,00 EUR
Komitet Obrony Demokracji, Warszawa Manifestacje.pl	37 359,00 EUR
Musszelka, Milanówek Drzewa cenniejsze niż złoto	28 343,00 EUR
Nadbużańskie Stowarzyszenie Oświatowo-Ekologiczne „Mężenin”, Platerów Daj żyć pszczołom i sobie! (Let me bee!)	28 500,00 EUR
Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, Warszawa Demokracja to partycypacja – Szkoła Reprezentacji i Partycypacji Społecznej	37 322,00 EUR
Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych, Białystok Moja ulica, moje osiedle, moje miasto	43 612,00 EUR
Polska Fundacja im. Roberta Schumana, Warszawa Ożywienie działalności Klubów Europejskich	36 246,00 EUR
Polska Fundacja Społeczeństwa Przedsiębiorczego, Szczecin Profesjonalne i zaangażowane Rady Seniorów	64 158,00 EUR
Polski Instytut Praw Człowieka i Biznesu, Czestochowa Prawa człowieka i biznes – dialog społeczny post-COVID19	30 445,00 EUR
Polskie Stowarzyszenie Budownictwa Ekologicznego PLGBC, Gliwice Budynki są jak ludzie. Zdrowe, zielone mieszkania i domy	17 100,00 EUR
Pomorskie Stowarzyszenie Aktywni Lokalnie, Pruszcz Gdański Żywa ulica, aktywni obywatele – projektowanie partycypacyjne w Pruszczu	25 639,00 EUR
Pracownia Zrównoważonego Rozwoju, Toruń Bez lipy!	38 828,00 EUR
Przystań pomysłów, Hajnówka Hajnowski eko-bus	28 500,00 EUR
Retina AMD Polska, Warszawa Wszystko dla ratowania wzroku	48 600,00 EUR
Rodzic w mieście, Warszawa Alternatywna Warszawa – nowa szkolna ulica	23 000,00 EUR
Seniorski Klub Sportowy „Aktywna Rodzina”, Pyskowice Wolontariat i samopomoc przeciw wykluczeniu	11 799,00 EUR

Spółdzielnia Socjalna „PIAST”, Gliwice Szkolny Inkubator Inicjatyw Ekologicznych	10 500,00 EUR
Spółdzielnia Socjalna Zielone Śląskie, Gliwice Parkowa Kuźnia Ekowolontariatu	26 310,00 EUR
Spółdzielnia Socjalna Zmysły, Jarocin Uniwersytet kultury	16 875,00 EUR
Stowarzyszenie Radość Życia, Wałbrzych Świadomie tworzymy lokalną rzeczywistość	12 000,00 EUR
Stowarzyszenie AKTYWNI, Karakule Pomoc za Pomoc	15 000,00 EUR
Stowarzyszenie „Europa Juvenis”, Opole Strategia: młodzieżowa Opolszczyzna!	33 800,00 EUR
Stowarzyszenie „Lepszy Świat”, Poznań Przyszłość jest teraz. Klimat i migracje a sprawczość młodych	15 000,00 EUR
Stowarzyszenie „Licealista”, Poddębice Młodzi debatują	10 000,00 EUR
Stowarzyszenie „Moc Radości” w Jodłówce, Jodłówka Szkolny budżet partycypacyjny	19 665,00 EUR
Stowarzyszenie „Niżańskie Centrum Rozwoju”, Raclawice Tu mieszkam, tu zmieniam	12 092,00 EUR
Stowarzyszenie „Razem Zdziałamy Więcej”, Straszęcín Skuteczny Lider – Wolontariusz w społecznościach lokalnych	15 000,00 EUR
Stowarzyszenie „Siła Woli”, Wola Murowana Lokalne Centra Wolontariatu w Gminie Nowiny i Chęciny	8 066,00 EUR
Stowarzyszenie ZMW, Przybyszewo Eksplozja młodzieżowych inicjatyw	14 608,00 EUR
Stowarzyszenie „HaKoach”, Łódź Sieciowanie, edukowanie, komunikowanie – partycypacja łódzkich mniejszości	19 493,40 EUR
Stowarzyszenie 100-Lecie Kobiet, Białystok Inkubator Kobiecego Aktywnego Rozwoju	14 949,00 EUR
Stowarzyszenie 180 Stopni, Gdańsk Systemowy model partycypacji w gdańskiej dzielnicy	13 500,00 EUR
Stowarzyszenie 61, Warszawa Dieta obywatelska. Podstawowa wiedza, współpraca, ćwiczenie sprawczości	36 975,00 EUR
Stowarzyszenie Akcja Miasto, Wrocław Aktywizacja, synergia, skuteczność - wrocławianie zmieniają klimat	17 070,00 EUR
Stowarzyszenie Aktywizacji Społecznej TuRazem, Wrocław Wrocławska Akademia Lokalnych Liderów	30 250,00 EUR
Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej Ziemia Nowomiejska, Nowe Miasto Lubawskie Prawo do mediacji	28 500,00 EUR
Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej Bona Fides, Katowice Modelowe społeczne rady ds. osób niepełnosprawnych	67 500,00 EUR

Stowarzyszenie Centrum Rozwoju Edukacji Obywatelskiej CREO, Poznań Działamy – program rozwoju edukacji obywatelskiej w Wielkopolsce	37 385,00 EUR
Stowarzyszenie Centrum Technologii Informacyjnych e-Misja, Płużnica Rodzicielska Współdzielnia Edukacyjna	15 000,00 EUR
Stowarzyszenie Civitas, Dąbrowa Górnicza Szkoła Obywatelska Civitas 2.0	24 795,00 EUR
Stowarzyszenie Demagog, Warszawa Fakty w debacie publicznej	21 600,00 EUR
Stowarzyszenie dO!Pamina Lab, Dąbrowa Górnicza Misja-Miasto. Dzieciaki mają głos!	11 875,00 EUR
Stowarzyszenie Dobra Fala, Legionowo Przewodnik aktywności społecznej „W krainie Jeziora Zegrzyńskiego”	12 499,00 EUR
Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne Klub Gaja, Wilkowice Święto Drzewa – ogrody dla klimatu	67 192,00 EUR
Stowarzyszenie FestivALT, Kraków Miejsca pamięci i zapominania (MPIZ)	24 315,00 EUR
Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Głogoczowie, Głogoczków Ocalić od zapomnienia tożsamość Głogoczowa	17 499,00 EUR
Stowarzyszenie IKE, Miłakowo Kluby Sportowych Wolontariuszy	23 750,00 EUR
Stowarzyszenie im. Stanisława Brzozowskiego, Warszawa Generation Change	37 490,00 EUR
Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalnych Jurajski Sieraków, Sieraków Kierunek: Rady	7 080,00 EUR
Stowarzyszenie Inicjatyw Możliwych Rzeczjasna, Ostróda Rada na osiedla	67 500,00 EUR
Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych INGA, Śmigiel CIS (Centrum Inicjatyw Społecznych)	15 390,00 EUR
Stowarzyszenie Integracji SALIX, Świącica Szkolny budżet partycypacyjny	17 100,00 EUR
Stowarzyszenie Isąg, Pełnik Przeszłość... terażniejszość... przyszłość	15 000,00 EUR
Stowarzyszenie Jeden Świat, Poznań Together for Climate and Peace	15 000,00 EUR
Stowarzyszenie KAS Kombinat Aktywności Społecznej, Radom Obywatelski Program z zakresu promocji zdrowia psychicznego	12 334,00 EUR
Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa Aktywność – to działa!	31 222,00 EUR
Stowarzyszenie Kłodzka Wstęga Sudetów – Lokalna Grupa Działania, Lutyń Wspólnoty Pozytywnej Energii, czyli energetyka obywatelska	30 000,00 EUR
Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe wsi Dominikowice – SKOWD, Dominikowice Młodzi, aktywni w powiecie Gorlickim!	15 000,00 EUR

Stowarzyszenie Lepsza Gmina Czerwonak, Czerwonak Świadomi obywatele gminy Czerwonak	14 902,00 EUR
Stowarzyszenie Młodych Gminy Płużnica, Wielżądź Samo-rządni w szkole	33 250,00 EUR
Stowarzyszenie na Rzecz Postępu Demokracji „ERWIN” w Ostrowcu Św., Ostrowiec Świętokrzyski Vademecum Aktywności Obywatelskiej	11 224,00 EUR
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Wierzbica, Wierzbica-Osiedle Senior – aktywny obywatel mający swój głos	9 000,00 EUR
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego „Pro Humanum”, Warszawa Razem mimo różnic	15 000,00 EUR
Stowarzyszenie Nasz Czysty i Zdrowy Rzeszów, Rzeszów Strażnicy drzew w Rzeszowie	25 124,00 EUR
Stowarzyszenie Pomocy Potrzebującym NADZIEJA, Legionowo Legionowianie 60+ wirtualnie współtworzą strategię senioralną	22 166,00 EUR
Stowarzyszenie Pracownia Filmowa Cotopaxi, Warszawa Szkoła życzliwej wyobraźni	47 191,00 EUR
Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, Bystra Społeczny projekt ustawy o lasach czyli lasy dla przyrody i ludzi	33 750,00 EUR
Stowarzyszenie Projekt Września, Września Narzędziownia obywatelska – jak rozkręcić wrzesińską wieś	12 000,00 EUR
Stowarzyszenie Psychoedukacyjno-Przyrodnicze M.O.S.T., Kielce Korzenie. Projekt ochrony dziedzictwa przyrody i kultury Gór Świętokrzyskich	22 161,00 EUR
Stowarzyszenie Razem dla Głęd, Głędy W Głędach mieszkamy ekologię wspieramy	26 600,00 EUR
Stowarzyszenie Rowerowy Toruń, Toruń Kocham Toruń – wybieram rower!	11 981,00 EUR
Stowarzyszenie Rozwoju i Ochrony Dziedzictwa Kulturowego Regionu Przyjaźni Podmokłom, Podmokle Małe Taka Gmina – jak świadomi i aktywni obywatele	9 000,00 EUR
Stowarzyszenie Rozwoju Produktu Lokalnego „Wiatraki Mazur”, Orzechowo Aktywna młodzież w szkolnych klubach wolontariatu = aktywni obywatele	14 097,00 EUR
Stowarzyszenie Senfineco, Łódź Eksperymentarium klimatyczne	12 248,00 EUR
Stowarzyszenie Teraz MY, Stare Jabłonki Wulkany aktywności	67 500,00 EUR
Stowarzyszenie Wdzydzko-Charzykowska Lokalna Grupa Rybacka „Mòrénka”, Charzykowy Inicjatywa obywatelska – model lokalny	9 500,00 EUR
Stowarzyszenie Wolimierz, Wolimierz Centrum Społeczne – gmina Leśna dla klimatu	39 480,00 EUR
Stowarzyszenie Zielona Grupa, Poznań Sąsiedzki dom z ogrodem	15 000,00 EUR

Towarzystwo dla Natury i Człowieka, Lublin Rezerwat Biosfery czy Zagłębie Węglowe? Obywatelska debata o przyszłości Polesia	19 485,00 EUR
Towarzystwo na rzecz Ziemi, Oświęcim Wsparcie społeczności lokalnych w ochronie środowiska	30 775,00 EUR
Towarzystwo Rozwoju Miasta i Gminy Świdwin „Przyjaciele Świdwina”, Świdwin Wspólne miasto	25 417,00 EUR
Towarzystwo Samorządowe w Koninie, Konin Młodzieżowe aktywizacje	21 840,00 EUR
Trampolina, Wola Batorska To co powiesz może zmienić świat	8 372,00 EUR
Wrocławska Inicjatywa Rowerowa, Wrocław Rowerowa Szkoła Aktywności Obywatelskiej	35 203,00 EUR
Zakręceni na aktywność, Rudnica Woda – nasze źródło życia	28 500,00 EUR
Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Łódzka, Łódź Światozmieniacze. Zmieniamy świat lokalnie, odpowiadając na problemy globalne	40 500,00 EUR
Związek Stowarzyszeń Partnerstwo Otwarty Jazdów, Warszawa Osiedle Jazdów – obywatelski model współzarządzania	25 650,00 EUR
Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć, Warszawa Fundusze Europejskie dla Klimatu	37 500,00 EUR
Żyrardowska Federacja Organizacji Społecznych „Działaj.My”, Żyrardów DZIAŁAJ.MY dla współpracy	8 927,00 EUR

Ochrona praw człowieka i równe traktowanie:

„La Strada” Fundacja przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu, Warszawa Galeria Anty Modern Slavery	35 144,00 EUR
Autonomia, Kraków Silne, odważne i solidarne Dziewczyny* się bronią!	34 974,00 EUR
Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć, Kraków Poprawa identyfikacji cudzoziemskich ofiar tortur i przemocy	28 338,00 EUR
Collegium Progressus, Gródek nad Dunajcem Specjalistyczny Ośrodek Pomocy Kobietom Doświadczającym Przemocy	32 808,00 EUR
Forum Dialogu, Warszawa Szkoła Dialogu. Edukacja przeciw antysemityzmowi w małych miejscowościach	33 384,00 EUR
Fundacja „Afryka Inaczej”, Warszawa Afryka po polsku	22 500,00 EUR
Fundacja „Między sztuką a terapią”, Nowy Sącz STOP przemocy, dyskryminacji, agresji – kobieto rozwiń skrzydła	13 500,00 EUR
Fundacja „Wyobraź sobie”, Polanka Hallera Wyobraź sobie mosty zamiast murów	22 500,00 EUR
Fundacja Akceptacja, Poznań Pomocnik opieki nad pacjentem transpłciowym	10 500,00 EUR

Fundacja Centrum im. prof. Bronisława Geremka, Warszawa Szkoła Równego Traktowania (SRT) 2021	34 372,00 EUR
Fundacja Centrum Inicjatyw na Rzecz Społeczeństwa, Białystok Audyt obywatelski procesu leczenia farmakologicznego seniorów w Polsce	25 527,00 EUR
Fundacja Court Watch Polska, Toruń Court Watch przeciw przemocy domowej	37 437,00 EUR
Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Warszawa Wymiar sprawiedliwości przyjazny dziecku	33 675,00 EUR
Fundacja dla Somalii, Warszawa Program wsparcia kobiet migrantek doświadczających przemocy ze względu na płeć	30 000,00 EUR
Fundacja Dla Wolności, Warszawa Piłka nożna kobiet* narzędziem zmian	12 500,00 EUR
Fundacja Dobry Widok, Krzyżowa Lokalny System Wsparcia wobec problemu przemocy	6 465,00 EUR
Fundacja Dziesięciu Talentów na rzecz Teatru BARAKAH, Kraków UWAGA! Strefa LGBT	28 500,00 EUR
Fundacja Edukacji i Rozwoju FLOW, Kwidzyn Poza schematem – program rozwojowy dla kobiet	11 600,00 EUR
Fundacja Edukacyjne Centrum Żydowskie w Oświęcimiu, Oświęcim Kurs na empatię! Budowanie potencjału antydyskryminacyjnego nauczycieli	37 500,00 EUR
Fundacja Feminoteka, Warszawa Antyprzemocowa Sieć Kobiet	26 000,00 EUR
Fundacja Głębokiej Demokracji, Warszawa Współpraca i wzmocnienie aktywistów/tek z grup mniejszościowych	28 480,00 EUR
Fundacja Gszarim, Warszawa Rozwój portalu Jewish.pl	17 100,00 EUR
Fundacja HerStory, Zakręcie SZTAMA w edukacji na rzecz zmiany	55 895,00 EUR
Fundacja Inicjatyw Twórczych i Społeczno-Edukacyjnych Kurdybanek, Kraków Zmiana zaczyna się od pojedynczego człowieka	22 500,00 EUR
Fundacja Inna Fundacja, Lublin Standardy Diversity Officer_a_ki w samorządzie, uczelni i miejscu pracy	28 500,00 EUR
Fundacja Instytut Równowagi Społeczno-Ekonomicznej, Gdynia Wsparcie bez granic	7 717,00 EUR
Fundacja Itaka. Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych, Warszawa Centrum Wsparcia i Mediacji	30 000,00 EUR
Fundacja Jesteśmy dla Was, Katowice Odkryj PoMoc w sobie	12 000,00 EUR
Fundacja Kamera Dawida WJFF.pl, Warszawa Żyd, Gej – Deformacje nieznanego	21 375,00 EUR
Fundacja na Rzecz Różnorodności Polistrefa, Kraków Wolność sumienia i wyznania pacjentów w systemie opieki zdrowotnej	22 350,00 EUR

Fundacja Nous, Moszczenica Niżna Mamy prawa! Tolerancja i szacunek	8 979,00 EUR
Fundacja Nowej Kultury Bęc Zmiana, Warszawa Jak rozmawiać o antyfaszyzmie przy wspólnym stole?	15 000,00 EUR
Fundacja Ośrodek Badań nad Migracjami (OBMF), Warszawa Równy dostęp cudzoziemców do usług publicznych: Warszawa	10 000,00 EUR
Fundacja Ośrodek Kontroli Obywatelskiej OKO, Warszawa Prawa osób LGBT w Polsce	36 735,00 EUR
Fundacja Otwarta Edukacja, Białystok Siła społeczności tkwi w różnorodności – wsparcie liderów lokalnych	13 186,00 EUR
Fundacja Panoptykon, Warszawa Wszystko pod kontrolą	67 500,00 EUR
Fundacja Po Prostu Da Się, Chorzów Sztuka otwartości	10 500,00 EUR
Fundacja PRELUDIUM, Poznań MOCNA centrum siły i wsparcia	27 431,00 EUR
Fundacja Projekt Starsi, Warszawa Tworzenie systemu ochrony starszych doświadczających przemocy	22 467,00 EUR
Fundacja Reporterów, Warszawa Extremism Tracker: od dezinformacji do nienawiści	33 069,00 EUR
Fundacja Rodzić po Ludzku, Warszawa Na straży praw rodzących w czasach kryzysu	67 500,00 EUR
Fundacja Równość.org.pl, Kraków Jesteśmy u siebie – z nadzieją na równość	26 250,00 EUR
Fundacja RUBIN, Warszawa Przez Żywą Bibliotekę do poszanowania godności i praw człowieka	25 650,00 EUR
Fundacja Strefa WolnoSłowa (SWS), Warszawa Usłysz i zareaguj	28 500,00 EUR
Fundacja Tęczowe Rodziny, Poznań Strefa Rodzin Tęczowych – integracja, edukacja, wzmocnienie	28 500,00 EUR
Fundacja Wolności, Lublin DeweloWatch	29 700,00 EUR
Fundacja Wolność od Religii, Lublin Równość w Szkole – działania na rzecz praw mniejszości bezwyznaniowej	12 000,00 EUR
Fundacja Wspierania Rodziny Matecznik, Skórzewo Mamy prawa	27 511,00 EUR
Fundacja z Pomysłem, Zawiercie Równe prawa to podstawa	8 997,00 EUR
Fundacja Zustricz, Kraków IDZ (Informuj, Działaj, Zrozum). Własnym głosem	29 992,00 EUR
Fundacja-Institut na rzecz Państwa Prawa, Lublin Migrants have right to have rights!	67 498,00 EUR

Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Warszawa Monitoring systemu ochrony praw człowieka w Polsce	43 750,00 EUR
Henryk Fundacja, Bołęcin No body	9 964,00 EUR
Instytut Aktywizacji Regionów, Gdynia PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako petenci w sądach i urzędach	30 000,00 EUR
Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, Warszawa Czarna Księga Ofiar Przemocy Domowej w Polsce 2021	37 250,00 EUR
Iwo-Doradztwo Obywatelskie, Nowy Sącz Razem przeciwko przemocy	12 500,00 EUR
Komitet Ochrony Praw Dziecka, Warszawa www.standardyrozstania.pl	30 336,00 EUR
Koszalińskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej Era Kobiet, Koszalin Dwie przestrzenie jeden świat	13 917,00 EUR
Kultura Równości, Wrocław Lokalna: sieć na rzecz akceptacji osób LGBT+	20 800,00 EUR
Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet BABA, Zielona Góra Babska interwencja w obronie ludzkich praw kobiet	29 980,00 EUR
ORION Organizacja Społeczna, Wrocław #maszwsparcie – Kampania reakcyjno-informacyjna	8 980,00 EUR
„Otwarta Rzeczpospolita”, Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii, Warszawa Antysemityzm w Polsce: definicja, monitorowanie, skuteczne przeciwdziałanie	29 295,00 EUR
Polska Akcja Humanitarna, Warszawa Włączamy nowe narracje o świecie	37 500,00 EUR
Polski Instytut Współpracy Obywatelskiej, Wrocław Wrocław przeciwko dyskryminacji migrantów	10 878,00 EUR
Polski Ośrodek Międzynarodowego Instytutu Teatralnego ITI, Warszawa Granice w teatrze	23 750,00 EUR
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualna Koło w Lublinie, Lublin Spotkania edukacyjne: dostrzec niepełnosprawność	4 649,00 EUR
Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego, Warszawa Akademia Równości	33 750,00 EUR
RegenerAkcja, Szczawnica Oddychaj. Regeneracja aktywistek i aktywistów z mniejszości	67 500,00 EUR
Regionalne Stowarzyszenie Twórców Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Raciążu, Raciąż Kochaj, szanuj, nie krzywdź, nie bij	9 000,00 EUR
Sieć Obywatelska Watchdog Polska, Warszawa Jawność procesu decyzyjnego warunkiem rządów prawa	30 000,00 EUR
Sistrum – Przestrzeń Kultury Lesbijskiej, Warszawa Wychodzimy z szuflady. Lesbijskie* Archiwum Wirtualne	22 800,00 EUR

Solar Trip, Września Wielkopolska Akademia Równości	8 508,00 EUR
SPUNK Fundacja Nowoczesnej Edukacji, Łódź Tak! dla edukacji seksualnej w całej Polsce	55 980,00 EUR
Stowarzyszenie „Arteria”, Gdynia Standard minimum praw człowieka w polskim samorządzie	9 997,00 EUR
Stowarzyszenie Amnesty International, Warszawa Twój głos ma MOC – Młodzi ludzie bronią praw człowieka!	43 087,00 EUR
Stowarzyszenie Arabela, Czekanów Niekolorowa jesień życia	7 280,00 EUR
Stowarzyszenie Centrum Animacji Młodzieży, Goleniów Nie krzywdzę! Nie dyskryminuję! Wspieram!	23 585,00 EUR
Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży SZANSA, Głogów Czy z młodymi wszystko w porządku?	36 500,00 EUR
Stowarzyszenie Forum 4 Czerwca, Ksawerów Język wobec starości – szacunek w praktyce	53 541,00 EUR
Stowarzyszenie Grupa Stonewall, Poznań Wsparcie prawne i psychologiczne osób LGBT+ w Wielkopolsce	33 750,00 EUR
Stowarzyszenie Inicjatyw Kreatywnych In-Krea, Stróża Dzieci znają swoje prawa	9 000,00 EUR
Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, Warszawa Wyjść z cienia. Wsparcie pokrzywdzonych z nienawiści	37 500,00 EUR
Stowarzyszenie Kobiet Lasu, Katowice Równość szans w leśnictwie	22 789,00 EUR
Stowarzyszenie Kobieta na PLUS, Ruciane-Nida Warmińsko-Mazurskie Centrum Praw Kobiet – WMCPK	25 400,00 EUR
Stowarzyszenie Kongres Kobiet, Warszawa Przeciwdziałanie dyskryminacji kobiet na rynku pracy	33 750,00 EUR
Stowarzyszenie Łódzkie Dziewuchy Dziewuchom, Łódź Jesteśmy... SILNE! Łódzka kampania na rzecz praw kobiet	7 770,00 EUR
Stowarzyszenie Międzykulturowe Maloka, Żory Between cultures between words	23 750,00 EUR
Stowarzyszenie Miłość Nie Wyklucza, Warszawa Jesteśmy rodziną	32 445,00 EUR
Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, Warszawa Reaguj na niebiesko!	25 638,00 EUR
Stowarzyszenie Pomysł na Józefosław, Józefosław Poznajmy się – piaseczyńskie spotkania z Ukrainą	8 399,00 EUR
Stowarzyszenie Praktyków Dramy „Stop-Klatka”, Warszawa Dramowa Akademia Antydyskryminacyjna on-line	30 000,00 EUR
Stowarzyszenie Prowincja Równości, Kielce Odetchnij, jesteś u siebie	8 340,00 EUR

Stowarzyszenie Tęczówka, Katowice Tęczówka daje poMOC	12 000,00 EUR
Stowarzyszenie Wielokulturowy Kraków, Kraków W 12 kultur dookoła Krakowa	9 686,00 EUR
Stowarzyszenie Wspierania Działań na Rzecz Osób Potrzebujących Pomocy DROGA, Olsztynek Hybrydowy punkt interwencji kryzysowej dla ofiar przemocy domowej i seksualnej	22 500,00 EUR
Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej, Warszawa Pozytywnie o edukacji antydyskryminacyjnej	37 500,00 EUR

Wzmocnienie grup narażonych na wykluczenie:

Bractwo Matki Bożej Miłosierdzia, Skarżysko-Kamienna Przyjdź poMoc – wsparcie osób bezdomnych w powiecie skarżyskim	11 680,00 EUR
Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej, Zielona Góra Żukowice pomagają!	29 640,00 EUR
Centralna Rada Romów w Polsce, Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów, Białystok Liderki i liderzy romscy przeciwko wykluczeniu	7 292,00 EUR
Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek, Gdańsk Aktywni imigranci i imigrantki na rzecz swoich społeczności	54 724,00 EUR
Chrześcijańska Fundacja Rozwoju Osobistego RONDO, Zielona Góra Kroki do domu. Udomowienie usług dla osób w kryzysie bezdomności	29 580,00 EUR
Federacja Organizacji Streetworkerskich na rzecz Dzieci i Młodzieży – FOS, Warszawa S.O.S – wsparcie organizacji streetworkerskich	9 000,00 EUR
Forum Animatorów Społecznych, Kurzętnik FAScynaci – kompas życia	60 750,00 EUR
Fundacja „ALEKlasa”, Warszawa Wzmocnienie roli samorządności w środowisku spektrum autyzmu	23 992,00 EUR
Fundacja „Nasz Wybór”, Warszawa Migranckie centrum wsparcia	67 500,00 EUR
Fundacja „Piętrus” na rzecz wspierania rozwoju osób z niepełnosprawnością, Kraków W oczekiwaniu na przedszkole – wsparcie najmłodszych dzieci z autyzmem	25 650,00 EUR
Fundacja „W Człowieku Widzieć Brata”, Łódź Mamy siebie! Budowanie międzysenioralnej sieci wsparcia	15 000,00 EUR
Fundacja „Zmiany”, Gdynia Opiekun Niewidomego	18 299,00 EUR
Fundacja Art Junction, Poznań Sąsiedztwo – moje miejsce na mapie	10 347,00 EUR
Fundacja Artonomia, Warszawa Młodzi różnorodni – nic o nas bez nas	54 657,00 EUR
Fundacja Atalaya, Warszawa Sieć debiutów	29 984,00 EUR

Fundacja Czas dla Nas, Szczecin Inicjatywa Grupy Animatorów (IGA)	25 590,00 EUR
Fundacja DITERO, Wolimierz „Na Uboczu” – wsparcie osób z niepełnosprawnością intelektualną	20 964,00 EUR
Fundacja Eudajmonia, Polkowice Akademia Niezależnego Życia – trenuj codzienność, zyskaj samodzielność	34 784,00 EUR
Fundacja Gajusz, Łódź OKNO: Wsparcie dzieci po leczeniu ONKOlogicznym	56 250,00 EUR
Fundacja Gospodarcza, Gdynia Pora na Seniora! Gdyńska Sieć Wzajemnego Wsparcia	25 468,00 EUR
Fundacja Inna Przestrzeń, Warszawa Laboratorium Aktywizacji	12 000,00 EUR
Fundacja ISKIERKA, Warszawa ONKOPORADNIK wsparcie psychologiczne rodziców dzieci chorych onkologicznie	13 105,00 EUR
Fundacja Kocham Swoje Życie, Kędzierzyn-Koźle #prawoMOCNI	7 500,00 EUR
Fundacja Ktoś, Łódź O nas z nami	22 493,00 EUR
Fundacja Ludzie i Medycyna, Warszawa Pacjenci Pacjentom – rozwój aplikacji i aspektu edukacji	22 492,00 EUR
Fundacja Ładne Historie, Świdnica (Po)łączą nas góry! Razem rozwijamy turystykę społeczną	33 750,00 EUR
Fundacja Mapa Pasji, Kraków E-włączenie seniorów	33 750,00 EUR
Fundacja na Rzecz Dzieci z Przepukliną Oponowo-Rdzeniową i Innymi Wadami Rozwojowymi „SPINA”, Katowice Inkubator Pomocy Sieci SOS dla Rozszczepu Kręgosłupa	27 884,00 EUR
Fundacja Ocalenie, Warszawa Polska naszym wspólnym domem	30 000,00 EUR
Fundacja OKNO NA WSCHÓD, Białystok Moc kobiet	62 478,00 EUR
Fundacja OmeaLife – Rak piersi nie ogranicza, Gdańsk OmeaReh-rehabilitacja chorych na raka piersi	30 000,00 EUR
Fundacja Polskie Forum Migracyjne, Izabelin Polska dla początkujących i zaawansowanych	60 750,00 EUR
Fundacja POLZA, Białystok Od migranta do obywatela	8 996,00 EUR
Fundacja Pomocy Społecznej – Nasz Dom Węgorzewo, Węgorzewo Niepełnosprawni intelektualnie w lokalnej społeczności	23 750,00 EUR
Fundacja POMOST, Zabrze Program rozwoju działalności rzeczniczej i readaptacyjnej więźniów	58 284,00 EUR

Fundacja Pro Aperte, Kutno Budowa i rozwój samorzecznictwa w Regionie Kutnowskim	57 372,00 EUR
Fundacja Rozwoju Edukacji Głuchych, Łódź Mój powiat – jest PJM?	23 085,00 EUR
Fundacja Rozwoju Społeczności Lokalnych „Inicjatywa”, Łężyń Ambasadorzy dobrych spraw: rozwój wolontariatu integracyjnego	28 500,00 EUR
Fundacja Siódmy Zmysł, Siemianowice Śląskie Udostępnij się	53 149,00 EUR
Fundacja Spectrum of Skills, Skarżysko-Kamienna NeuroAtypowi – od diagnozy do terapii	12 000,00 EUR
Fundacja Strefa Innowacji, Warszawa Lektorzy Sprawni Online	29 930,00 EUR
Fundacja SYNAPSIS, Warszawa Zostań rzecznikiem swojej sprawy! Upodmiotowienie osób z autyzmem	67 500,00 EUR
Fundacja w Stronę Dialogu, Kraków Misja asystent – przyszłość edukacji Romów w Polsce	23 995,00 EUR
Fundacja Wolontariat Równości, Warszawa Kongres Miast Maszerujących Po Równość Osób LGBT+	14 677,00 EUR
Fundacja Zacisze Grażyny, Niewiesz Wolontariat i aktywność szansą osób bezdomnych	17 100,00 EUR
Instytut Pracy i Edukacji, Gliwice Bezpieczne Grupy Wsparcia	20 000,00 EUR
Instytut Rozwoju Rynku Pracy, Zawiercie Silesian Multicultural Center	31 250,00 EUR
Instytut Spraw Głuchych, Warszawa Głusi – aktywni obywatele	7 500,00 EUR
Koło Gospodyń Wiejskich z Krzesławic, Krzesławice Dojrzała akademika	9 000,00 EUR
Małopolskie Stowarzyszenie Probacja, Kraków Rodzina Razem. Centrum Dzieci i Rodzin	25 650,00 EUR
Ogólnopolskie Stowarzyszenie z Muzyką do Ludzi, Nowiczek Słucham, więc jestem	13 050,00 EUR
Olsztyńskie Stowarzyszenie Głuchych, Olsztyn Dostępność szansą na minimalizację wykluczenia społecznego Głuchych	21 375,00 EUR
Polski Związek Głuchych Oddział Małopolski, Kraków Głusi MałopolskaTV24	36 250,00 EUR
Polski Związek Niewidomych Okręg Wielkopolski, Poznań Wsparcie na starcie	13 500,00 EUR
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną - Koło w Nidzicy, Nidzica Rozwój i wsparcie ruchu self-adwokatów w Nidzicy	10 420,00 EUR

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Jarosławiu, Jarosław Głos self-advokatów jest ważny	36 844,00 EUR
Polskie Stowarzyszenie Syndrom Tourette'a, Warszawa Akademia Tourette'a – program aktywizacji osób z zesp. Tourette'a i ich bliskich	59 478,00 EUR
Rehabilitacja bez barier, Inowrocław Sprawni niepełnosprawni w labiryncie codzienności	19 026,00 EUR
Stowarzyszenie „Centrum na Wschodzie”, Osmola PełnoAktywni – SamoSprawni	43 619,00 EUR
Stowarzyszenie „CURTEZ”, Zielona Góra Moja przyszłość w moich rękach	11 934,00 EUR
Stowarzyszenie „Intro”, Wrocław Odwikłane – Pomocne – Słyszalne	44 541,00 EUR
Stowarzyszenie „Pro Psyche” na Rzecz Zdrowia Psychicznego, Olkusz Wiatr w żagle!	13 296,00 EUR
Stowarzyszenie „Przy Dziupli”, Wodzisław Śląski Nie jesteś sam!	12 000,00 EUR
Stowarzyszenie Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS, Warszawa Kręgi Wsparcia – Przyszłość Zaczyna się Dziś	56 219,00 EUR
Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP, Leszno WARNiK – Wielkopolska Akademia Rzecznictwa NGO i Kooperacji	42 197,00 EUR
Stowarzyszenie Dobrej Nadziei, Kraków Wykluczyć wykluczenie	25 610,00 EUR
Stowarzyszenie Dobry Kierunek, Taciszów Seniorzy: wolontariat, samopomoc, upodmiotowienie	7 600,00 EUR
Stowarzyszenie Dom Pod Orzechami, Przemków Jestem, działam, decyduję – edukacja obywatelska dla self-advokatów	7 150,00 EUR
Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej Widok, Białystok Jestem, bo jesteś – program wsparcia mentoringowego dla dzieci	12 000,00 EUR
Stowarzyszenie Feniks, Szczecin Nowy Start	23 743,00 EUR
Stowarzyszenie INKLUZJA, Katowice Dobrzy Sąsiedzi – razem dla społeczności lokalnej	20 477,00 EUR
Stowarzyszenie Jump 93, Warszawa Program reintegracji społecznej osób uzależnionych, wykluczonych społecznie	44 091,00 EUR
Stowarzyszenie Klub Abstynenta Razem Od Nowa, Więcbork Wspólnie to możliwe!	10 220,00 EUR
Stowarzyszenie Kobo, Warszawa Interaktywne interwencje internetowe dla osób LGBT+	25 650,00 EUR
Stowarzyszenie Kwadrofonik, Warszawa Pokój na Itace – międzypokoleniowy cykl działań kulturalnych	28 500,00 EUR

Stowarzyszenie lubuskiej twórczości seniorskiej, Wysoka Bank samopomocy	28 500,00 EUR
Stowarzyszenie Manufaktura Inicjatyw Różnorodnych – MIR, Ochodze Moc w przemoc	21 375,00 EUR
Stowarzyszenie Marsz Równości w Lublinie, Lublin Piwnica Labiryntu	9 000,00 EUR
Stowarzyszenie Miasto Wspólne, Kraków Pogotowie lokatorskie	18 569,00 EUR
Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, Ich Rodzin i Przyjaciół „Pomost”, Łódź Aktywizacja osób chorujących psychicznie poprzez wolontariat	25 500,00 EUR
Stowarzyszenie Na Rzecz Lesbijek, Gejów, Osób Biseksualnych, Osób Transpłciowych Oraz Osób Queer „Pracownia Różnorodności”, Toruń Toruńskie Tęczowe Centrum Wsparcia i Integracji	23 738,00 EUR
Stowarzyszenie na rzecz pieczy zastępczej STACJA DOM, Sochaczew Zdobywać szczyty	9 000,00 EUR
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju i Integracji Środowisk Szkolnych „Bliżej Dziecka”, Warszawa Wsparcie dla dzieci i młodzieży doświadczających przemocy rówieśniczej	15 000,00 EUR
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Poradnictwa Obywatelskiego, Piła Kancelaria społeczna Parasol. Pomagamy, wspieramy, edukujemy	9 000,00 EUR
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej, Kraków Samorzecznictwo osób chorujących psychicznie (OCHP)	37 228,00 EUR
Stowarzyszenie Na Tak, Poznań Dobry początek. Samopomoc i samorzecznictwo opiekunów osób z niepełnosprawnością	37 500,00 EUR
Stowarzyszenie Piękne Anioły, Kraków PoMoc SuperMoc	33 534,00 EUR
Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Osobom Dorosłym z Zespołem Aspergera oraz Zaburzeniami Pokrewnymi „AS”, Bielsko-Biała Informacja Spektrum słucham	13 045,00 EUR
Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „SZANSA”, Białystok Razem zmieniamy jutro – program wspierania dzieci i dorosłych	65 970,00 EUR
Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom „Tygiel”, Płock Bardziej świadomi – bardziej samodzielni	13 500,00 EUR
Stowarzyszenie Pracownia Aktywnego Działania „Półpiętro”, Warszawa Dbaj o siebie mądrze!	17 100,00 EUR
Stowarzyszenie Przestrzeń Inicjatyw Społeczno Kulturalnych PISK, Sudół Czwarty wymiar mentoringu	12 485,00 EUR
Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Szkół Specjalnych w Tarnobrzegu, Tarnobrzeg PRZYSTAŃ przestrzeń wsparcia, aktywności, rozwoju	12 597,00 EUR
Stowarzyszenie Queerowy Maj, Kraków Opieka ginekologiczna dla osób LGBTQIA	10 500,00 EUR
Stowarzyszenie Tęczowe Opole, Opole Aktywizm to jest TO	35 000,00 EUR

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych Forum Europa, Grudziądz Każdy coś potrafi – pomagajmy sobie wzajemnie!	26 599,00 EUR
Śremskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Trójka”, Śrem EKO-Eduikator	9 248,00 EUR
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Mazowieckiego Oddziału Wojewódzkiego, Warszawa Świadomi – Równi – Niewykluczeni	23 394,00 EUR
Towarzystwo Psychoprofilaktyczne Oddział w Białymstoku, Białystok Ośrodek Wsparcia Rodzin	8 670,00 EUR
Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych, Warszawa Porozmawiajmy o ubóstwie i wykluczeniu społecznym	42 408,00 EUR
Związek Centralny Dzieła Kolpinga w Polsce, Kraków SOS dla seniora	29 956,00 EUR
Żydowskie Stowarzyszenie Czulent, Kraków Strategie współpracy i włączania osób narażonych na dyskryminację i wykluczenie	37 500,00 EUR

Dotacje na projekty sektorowe (raty dotacji przekazanych w 2021 roku)

Wsparcie rozwoju sektora obywatelskiego:

„Fundacja Pole Dialogu”, Warszawa Włącz szkołę!	60 000,00 EUR
Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Elbląg Kuchnia Ekspertów – wsparcie III sektora Warmii i Mazur	62 000,00 EUR
Federacja Mazowia, Warszawa Mazowiecka koalicja na rzecz dialogu NGO-JST	35 000,00 EUR
Federacja Polskich Banków Żywności, Warszawa Pola aktywności – wsparcie organizacji pomocowych ratujących żywność	56 000,00 EUR
Forum Darczyńców w Polsce, Warszawa Silniejszy głos organizacji społecznych w działaniach rzeczniczych	50 000,00 EUR
Fundacja „Merkury”, Wałbrzych Pozarządowy ostry dyżur	52 000,00 EUR
Fundacja Civis Polonus, Warszawa Mocniejsze NGOsy dla edukacji i aktywności obywatelskiej młodych	80 000,00 EUR
Fundacja Court Watch Polska, Toruń Obrona jawności postępowań sądowych w dobie pandemii i po niej	32 000,00 EUR
Fundacja Culture Shock, Warszawa LET IT WORK: działajmy zdrowo	45 000,00 EUR
Fundacja Instytut Spraw Publicznych, Warszawa My o nas dla Was – wiedza na rzecz organizacji migranckich	50 000,00 EUR
Fundacja Koalicja dla Młodych, Białobrzegi Promuj i komunikuj!	40 000,00 EUR
Fundacja OKNO NA WSCHÓD, Białystok Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego KGW w województwie podlaskim	77 000,00 EUR

Fundacja Równość.org.pl, Kraków Długi marsz do równości. Monitoring i zabezpieczenie wolności zgromadzeń	40 000,00 EUR
Fundacja Szkoła Liderów, Warszawa Wschód liderów	55 000,00 EUR
Fundacja św. Jadwigi, Jarosłów DraBiNa: Drama, Biografia, Narracja. Innowacyjna metoda aktywizacji osób starszych	83 000,00 EUR
Fundacja trzeci.org, Gliwice Dobre prawo dla organizacji społecznych – myśl centralnie, działaj lokalnie	53 000,00 EUR
Fundacja-Institut na rzecz Państwa Prawa, Lublin Państwo – NGOsy – Cudzoziemcy: Monitoring wdrażania ustawowej pomocy prawnej	36 000,00 EUR
Grupa Zagranica, Warszawa Rzecznictwo praw i interesów polskich NGO zaangażowanych we współpracę rozwojową	32 000,00 EUR
Instytut Dyskursu i Dialogu, Toruń Szkoła Odpowiedzialności Cyfrowej NGO	35 000,00 EUR
Instytut Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej, Warszawa Koalicja dla Zdrowia	45 000,00 EUR
Kalejdoskop Kultur, Wrocław Koalicja Organizacji Mniejszościowych i Migranckich (KOMM)	50 000,00 EUR
RegenerAkcja, Szczawnica Z troską o równość. Prewencja wypalenia i moc organizacji równościowych	30 000,00 EUR
Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych, Gdańsk Naprawdę nie masz wpływu? Ku stabilnemu zatrudnieniu w organizacjach pozarządowych	28 000,00 EUR
Sieć Obywatelska Watchdog Polska, Warszawa Od atomów do zorganizowanego ruchu na rzecz praworządności	55 000,00 EUR
Stowarzyszenie „Diversja”, Wrocław Lokalnie dla różnorodności – Sieć Żywych Bibliotek jako model rozwoju sektora	78 000,00 EUR
Stowarzyszenie „Lepszy Świat”, Poznań Współpraca oddolnych inicjatyw promigracyjnych z podmiotami formalnymi w Polsce	30 000,00 EUR
Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej Bona Fides, Katowice Działasz – Szanujesz – Nie mobbingujesz!	30 000,00 EUR
Stowarzyszenie Aquila, Wrocław Powołanie Rady Konsumentckich Organizacji Pozarządowych i rzecznictwo dla sektora	31 000,00 EUR
Stowarzyszenie Bałtycki Instytut Spraw Europejskich i Regionalnych BISER, Gdynia ENGAGE!	64 000,00 EUR
Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP, Leszno CAMP – Centrum Aktywnych Mieszkańców w Poznaniu	40 000,00 EUR
Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy, Kraków Akademia Alarmów Smogowych – wsparcie i rozwój Lokalnych Alarmów Smogowych	41 000,00 EUR
Stowarzyszenie Lambda Warszawa, Warszawa Koalicja Miast Maszerujących po równość osób LGBTQIA	49 000,00 EUR
Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, Bystra Lasy są wspólne – ruchy i organizacje mają prawo współdecydować	38 000,00 EUR

Stowarzyszenie Teraz MY, Stare Jabłonki MOCna SIEĆ	30 000,00 EUR
Wspólnota Robotnicza Związków Organizacji Socjalnych, Warszawa SUS – Sektor Usług Społecznych	50 000,00 EUR
Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa OSP – potencjał młodych	45 000,00 EUR
Związek Stowarzyszeń Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych, Lublin Lubelscy liderzy dostępności na START	38 000,00 EUR

Dotacje Fundacji Batorego

W 2021 roku główna działalność dotacyjna Fundacji prowadzona była w programie Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy, finansowanym ze środków Mechanizmu Finansowego EOG. Ze środków własnych (darowizn, wpłat 1% i dochodów z funduszu wieczystego) wspieraliśmy inicjatywy podejmowane przez organizacje społeczne w odpowiedzi na zagrożenia dla praw i wolności obywatelskich, a także działania istotne dla realizacji misji Fundacji – umacniania instytucji i procesów demokratycznych, ochrony rządów prawa i rozwoju silnego niezależnego społeczeństwa obywatelskiego.

Fundusz Praw Kobiet

Kontynuowaliśmy udzielanie wsparcia organizacjom społecznym działającym na rzecz ochrony i realizacji praw kobiet, w tym szczególnie praw reprodukcyjnych, prawa do antykoncepcji, badań prenatalnych i legalnej aborcji w ramach Funduszu Praw Kobiet, który uruchomiliśmy po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 22 października 2020, ograniczającym prawo do aborcji w przypadku zagrożenia zdrowia kobiety. Wnioski o dotacje przyjmowane były w trybie ciągłym. W 2021 roku w ramach Funduszu przyznaliśmy **6 dotacji** na łączną kwotę **163 700 zł**. 3 dotacje na kwotę 82 500 zł zostały sfinansowane ze środków Funduszu Małgorzaty Szejnert.

Młodzieżowy Fundusz Klimatyczny

W maju 2021 uruchomiliśmy Młodzieżowy Fundusz Klimatyczny, który oferuje wsparcie (do 1000 zł) lokalnym grupom nieformalnym (co najmniej 3 osoby) na inicjatywy na rzecz ochrony klimatu. Fundusz skierowany jest do młodych aktywistek i aktywistów klimatycznych, szczególnie z mniejszych miast i miejscowości. Środki z dotacji/darowizny przeznaczone mogą być na przedsięwzięcia, które popularyzują aktualną wiedzę na temat zmian klimatu, upowszechniają rzetelne analizy i raporty o ekologicznych, społecznych i ekonomicznych konsekwencjach tychże zmian, angażują społeczności lokalne i wzmacniają działania młodych osób na rzecz ochrony klimatu. Fundusz prowadzony jest we współpracy z Młodzieżowym Strajkiem Klimatycznym. Wnioski przyjmowane są w trybie ciągłym.

W minionym roku w ramach Funduszu przyznaliśmy **30 dotacji** na łączną kwotę **71 680 zł: 29** dla grup nieformalnych i **jedną** dla Fundacji Przyjaciół Młodzieżowego Strajku Klimatycznego na udział aktywistek i aktywistów MSK w 26. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu (COP26). Dwie dotacje na kwotę 2000 zł sfinansowane zostały ze środków Funduszu Małgorzaty Szejnert.

Fundusz Pomocy Pomagającym

W odpowiedzi na dramatyczną sytuację osób z krajów trzecich sprowadzonych przez reżim Aleksandra Łukaszenki na polsko-białoruską granicę i wypychanych z Polski przez straż graniczną z pogwałceniem praw i godności człowieka i narażeniem ich na utratę zdrowia i życia uruchomiliśmy w październiku

Fundusz Pomocy Pomagającym. Fundusz oferował wsparcie finansowe w wysokości do 30 000 zł dla organizacji społecznych i 3000 zł dla grup nieformalnych prowadzących działania pomocowe, ratownicze i interwencyjne dla osób koczujących na polsko-białoruskiej granicy. Dotacje przeznaczone być mogły na pokrycie kosztów związanych ze świadczeniem bezpośredniej pomocy humanitarnej, medycznej i prawnej, na monitorowanie, dokumentowanie i nagłaśnianie przypadków naruszania ochrony praw człowieka, przepisów prawa polskiego i międzynarodowego oraz na działania rzecznicze na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym. W ramach Funduszu przyznaliśmy **15 dotacji** na łączną kwotę **295 200 zł**.

Inne dotacje

W 2021 roku przyznaliśmy **14 dotacji** na inicjatywy ważne z punktu widzenia misji i celów Fundacji na kwotę **623 592 zł**, w tym 3 dotacje na działania Sieci Organizacji Społecznych w obszarze edukacji.

W sumie w 2021 roku przekazaliśmy w ramach programu **65 dotacji** na kwotę **1 154 172 zł**.

Fundusz Civitates

Uczestniczyliśmy w pracach **Funduszu Civitates na rzecz Solidarności i Demokracji w Europie** (civitates-eu.org), ustanowionego w 2018 roku przez grupę fundacji z Europy i Stanów Zjednoczonych zaniepokojonych podważaniem zasad demokratycznego państwa prawa i ograniczaniem możliwości funkcjonowania organizacji obywatelskich w niektórych krajach UE. Z puli środków, na którą składają się wszyscy udziałowcy Funduszu, w czwartym roku jego działania wspierane były inicjatywy organizacji obywatelskich w trzech priorytetowych obszarach: silne i odporne społeczeństwo obywatelskie; bezpieczna cyfrowa przestrzeń publiczna, niezależne dziennikarstwo w służbie publicznej.

Środki na kontynuację swoich działań w roku 2021 otrzymało 10 koalicji organizacji obywatelskich z 9 krajów UE (Bułgaria, Czechy, Węgry, Włochy, Polska, Rumunia, Słowacja i Słowenia) podejmujących wysiłki na rzecz budowy solidarności wewnątrz sektora pozarządowego i przeciwdziałania kurczącej się przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego. 8 organizacji z Belgii, Niemiec, Holandii i Polski, kontynuowało wsparte w 2019 roku trzyletnimi dotacjami projekty służące przeciwdziałaniu dezinformacji i manipulacji, zwiększaniu bezpieczeństwa i ochrony prywatności użytkowników mediów elektronicznych, zapewnienia przejrzystości i rozliczalności dostawcy usług internetowych. Dzięki trzyletnim dotacjom w wysokości 350 tysięcy euro 11 organizacji prowadzących media obywatelskie na Węgrzech, w Polsce, we Włoszech, w Holandii, Portugalii, Hiszpanii, Rumunii i Słowenii mogło prowadzić swoje działania w 2021 roku.

Na dotacje przyznawane w Funduszu organizacjom społecznym z krajów UE oraz wsparcie merytoryczne i sieciujące grantobiorców Funduszu przekazaliśmy w 2021 roku 25 000 USD. Więcej o działalności Funduszu i przyznanych dotacjach: <https://civitates-eu.org/annual-report/>

Inne działania

Kontynuowaliśmy działania sieciujące organizacje społeczne działające na rzecz obrony i wzmacniania demokracji, rządów prawa i społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. W ramach prac grup roboczych i spotkań plenarnych przygotowywane były projekty wspólnych stanowisk i oświadczeń w sprawach dotyczących środowiska organizacji społecznych i społeczeństwa obywatelskiego, przygotowywane pomysły wspólnych działań i propozycje rozwiązań problemów społecznych. W minionym roku organizacje uczestniczące w pracach grupy edukacyjnej przygotowały szereg rekomendacji dotyczących dobrej edukacji <https://sosdlaedukacji.pl/o-nas/>, a w drugiej połowie roku zaangażowały się w działania informujące o zagrożeniach związanych z przygotowanymi przez Ministerstwo Edukacji zmianami w prawie oświatowym. Wraz ze środowiskiem samorządowym, związkami zawodowymi nauczycieli,

stowarzyszeniami rodziców, uczniów i dyrektorów prowadziły kampanię Wolna Szkoła sprzeciwiającą się wprowadzeniu szkodliwych dla uczniów zmian (<https://www.wolnaszkola.org/>).

Program był finansowany z 1% podatku od osób fizycznych (1 026 361,02 zł), wpłat od indywidualnych darczyńców (54 521,69 zł), środków Funduszu Małgorzaty Szejnert (84 200 zł) oraz ze środków własnych Fundacji (443 367,70 zł).

Dotacje (Fundusz Praw Kobiet, Młodzieżowy Fundusz Klimatyczny, Fundusz Pomocy Pomagającym, inne dotacje)	1 154 172,00 zł
Działania (w tym sieciowanie organizacji społecznych działających w obszarze edukacji i wsparcie kampanii Wolna Szkoła)	249 344,96 zł
Składki członkowskie (w tym wkład do Funduszu Civitates)	138 724,60 zł
Koszty realizacji	66 208,85 zł
Razem koszty programu	1 608 450,41 zł

Dotacje

Fundusz Praw Kobiet

Fundacja Akceptacja, Poznań (ze środków Funduszu Małgorzaty Szejnert) Prowadzenie grupy wsparcia dla dziewcząt.	22 600 zł
Fundacja Animus, Złotoryja Prowadzenie grupy wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy i grupy wsparcia dla młodych kobiet oraz punktu interwencyjno-konsultacyjnego.	30 000 zł
Fundacja Damy Radę, Gdańsk Działania promocyjne i fundraisingowe oraz sieciowanie środowiska lekarsko-obywatelsko-prawniczego w ramach inicjatywy „O tym się nie mówi”.	33 000 zł
Fundacja „LEXPERS”, Poznań (ze środków Funduszu Małgorzaty Szejnert) Pomoc prawna dla kobiet z Poznania i Płocka represjonowanych za udział w protestach w obronie praw kobiet.	30 000 zł
Fundacja Nie Tylko Matka Polka, Toruń Pomoc psychologiczna i prawna dla kobiet zatrzymywanych i poszkodowanych podczas protestów, udział w procedurach sądowych i interwencyjnych.	18 500 zł
Fundacja Piotra Augustyniaka „Pępek Świata”, Gdańsk (ze środków Funduszu Małgorzaty Szejnert) Wsparcie dla kobiet z kilkunastu miejscowości w województwie pomorskim: bezpłatne badania prenatalne i profilaktyczne, wsparcie psychologiczne, materiały edukacyjne dotyczące ciąży, praw kobiet w ciąży oraz informacje o możliwości uzyskania pomocy medycznej w przypadku wykrycia wad płodu.	29 600 zł

Młodzieżowy Fundusz Klimatyczny

Extinction Rebellion, Lublin Organizacja w Lublinie wydarzeń uświadamiających zagrożenie katastrofą klimatyczną (akcje informacyjne i performatywne).	1 000 zł
Extinction Rebellion, Bydgoszcz Organizacja w Bydgoszczy wydarzeń uświadamiających zagrożenie katastrofą klimatyczną (wykład, dyskusja, warsztaty artystyczne, marsz).	1 000 zł
Extinction Rebellion, Bydgoszcz Organizacja szkolenia dla aktywistów XR informującego o zagrożeniach związanych ze zmianami klimatu i przygotowującego do bezpiecznego i efektywnego działania na rzecz jego ochrony.	1 000 zł
Extinction Rebellion, Kraków Organizacja w Krakowie wystawy plakatów „Martwa natura” znanych obrazów pozbawionych elementów roślinnych, zwierzęcych, a także ludzi.	1 000 zł
Extinction Rebellion, Opole Organizacja kampanii na rzecz wprowadzenia alarmu klimatycznego w Opolu.	1 000 zł
Extinction Rebellion, Poznań Organizacja cyklu spotkań i wykładów na temat katastrofy klimatycznej „Nie mamy dobrych wieści – i co z tym zrobić?”.	1 000 zł
Extinction Rebellion, Warszawa Organizacja wystawy „Ostatnia scena” poświęconej katastrofie ekologicznej w Teatrze Studio w Warszawie w dniach 15 października – 4 listopada 2021 roku.	1 000 zł
Fundacja Przyjaciół Młodzieżowego Strajku Klimatycznego, Warszawa Udział aktywistek i aktywistów MSK w 26. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu (COP26), 1–12 listopada 2021 w Glasgow w Szkocji.	43 170 zł
Grupa Klimatyczny Projekt, Żyrardów Organizacja w Żyrardowie happeningu o zagrożeniu dla środowiska „Mniej drzew, więcej plastiku”.	1 000 zł
Grupa Robocza Sztuka, Łódź Plansze z fotografiami, wykresami i hasłami przedstawiającymi konsekwencje zmian klimatycznych w Łodzi i okolicach.	1 000 zł
Kolektyw Klimatyczny Kopernik, Toruń Kampania informacyjna na temat szkodliwości powstania zapory wodnej w Siarzewie.	1 000 zł
Media i Komunikacja Extinction Rebellion, Otwock Produkcja materiału wideo „Być aktywistą” zachęcającego młode osoby do dołączenia do ruchu Extinction Rebellion.	1 000 zł
Młodzieżowa Rada Miasta, Konin Seans filmu „Można panikować” dla uczniów wszystkich szkół podstawowych i ponadpodstawowych w Koninie i dyskusja z udziałem zaproszonych gości.	1 000 zł
Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, Białystok Organizacja strajku klimatycznego w Białymstoku 24 września 2021 roku.	1 000 zł
Młodzieżowy Strajk Klimatyczny Dolny Śląsk, Wrocław Zjazd grup lokalnych MSK z województwa dolnośląskiego i Opola w dniach 17–18 lipca 2021 w okolicach Wrocławia.	1 000 zł

Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, Katowice	1 000 zł
Warsztaty dla osób z MSK Wrocław i Katowice na temat procesów grupowych i realizacji projektów w dniach 30–31 października we Wrocławiu.	
Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, Kraków	1 000 zł
Wydanie tematycznego czasopisma (zina) na temat zmian klimatycznych.	
Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, Opole	1 000 zł
Organizacja spotkania sieciującego dla osób działających w Młodzieżowym Strajku Klimatycznym z całej Polski w Turawie koła Opola.	
Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, Opole	1 000 zł
Prowadzenie działań informujących o katastrofie klimatycznej na ulicach Opola, ulotki, wlepki, promocja działań w mediach społecznościowych.	
Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, Poznań	1 000 zł
Zbieranie podpisów pod petycją dla edukacji klimatycznej w Poznaniu w czasie wakacyjnych akcji i wydarzeń.	
Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, Poznań	1 000 zł
Organizacja strajku klimatycznego w Poznaniu.	
Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, Toruń	1 000 zł
Działania rzecznicze w Toruniu, tak by priorytetem działań władz miasta stało się przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz działania edukacyjne wśród mieszkańców Torunia na temat kryzysu klimatycznego.	
Młodzieżowy Strajk Klimatyczny Trójmiasto, Gdynia	1 000 zł
Przemarsz w Gdyni pod hasłem „Ile jeszcze COPów przed nami?”.	
Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, Częstochowa (ze środków Funduszu Małgorzaty Szejnert)	1 000 zł
Przemarsz klimatyczny przez Częstochowę.	
Młodzieżowy Strajk Klimatyczny International, Wrocław	1 000 zł
Spotkanie zagranicznych aktywistów aktywnych w ramach MSK Wrocław International.	
Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, Wrocław	1 000 zł
Upowszechnianie wiedzy o katastrofie klimatycznej wśród uczestników festiwalu kultury alternatywnej SLOT Art w Lubiążu.	
Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, Wrocław	1 000 zł
Organizacja strajku klimatycznego 24 września we Wrocławiu.	
Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, Wrocław	1 000 zł
Działania strajkowe w Opolu i Katowicach.	
Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, Szczecin (ze środków Funduszu Małgorzaty Szejnert)	1 000 zł
Organizacja strajku klimatycznego w Szczecinie.	
Zasadź Przyszłość, Katowice	510 zł
Działania informacyjne na temat bioróżnorodności w śląskich miastach.	
Fundusz Pomocy Pomagającym	1 000 zł
Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć, Kraków	30 000 zł
Koordynacja pracy Centrum i wsparcie wolontariuszy w powiecie hajnowskim, dyżury prawniczkowe.	
Fundacja Ocalenie, Warszawa	30 000 zł
Zakup ciepłej odzieży (kurtek, termoaktywnych ubrań i butów) dla wolontariuszy i pracowników Fundacji pomagającym migrantom na granicy polsko-białoruskiej.	

Fundacja Polskie Forum Migracyjne, Izabelin	30 000 zł
Wparcie psychologiczne dla osób w Strzeżonych Ośrodkach dla Cudzoziemców, tłumaczenia, działania monitoringowe, rzecznictwo i sieciujące, zakup sprzętu, wsparcie psychologiczne zespołu.	
Fundacja RegenerAkcja, Szczawnica	30 000 zł
Wsparcie psychologiczne i interwencyjne aktywistów/tek na granicy: stałe dyżury on-line, dyżury na miejscu, zabiegi odstresowujące, superwizje.	
Fundacja Strefa WolnoSłowa, Warszawa	30 000 zł
Koordynacja pracy wolontariuszy i organizacji pomocy rzeczowej dla uchodźców i uchodźczyń w okolicach Augustowa i Sejn, pomoc psychologiczna dla osób angażujących się w pomoc: mieszkańców/ek, aktywistów/ek.	
Grupa Fundacja Równik Praw, Wrocław	4 000 zł
Koszty transportu w ramach akcji „Matki na Granicę. Miejsce dzieci nie jest w lesie”.	
Grupa No borders, Warszawa	4 000 zł
Spotkania z psychotraumatologiem dla aktywistów i innych osób na granicy.	
Grupa z Narewki	4 000 zł
Koszty transportu, zakup sprzętu termowizyjnego.	
Grupa z Supraśla	4 000 zł
Koszty transportu i zakupu lekarstw, racji żywnościowych oraz odzieży termicznej.	
Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Warszawa	30 000 zł
Pomoc prawna, psychologiczna i tłumaczenia dla cudzoziemców znajdujących się w strzeżonych ośrodkach oraz próbujących złożyć wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej w Polsce tuż po przekroczeniu granicy białorusko-polskiej.	
Klub Inteligencji Katolickiej, Warszawa	5 200 zł
Zakup sprzętu i księgowość Punktu Interwencji Kryzysowej na granicy polsko-białoruskiej.	
Kolektyw Ucieleśnienie, Hajnówka	4 000 zł
Wsparcie terapeutyczne dla osób niosących pomoc migrantom na granicy polsko-białoruskiej.	
Stowarzyszenie Homo Faber, Lublin	30 000 zł
Pomoc psychologiczna i prowadzenie interwencji kryzysowej, szkolenie, koordynacja pracy wolontariuszy, zbiórek rzeczowych, grup terenowych i merytorycznych na granicy, zarządzanie komunikacją w czasie kryzysu i wzmocnionych działań interwencyjnych.	
Stowarzyszenie Dolnośląski Kongres Kobiet, Wrocław	30 000 zł
Zakup i transport pakietów pomocowych na granicę, magazynowanie zebranych darów, organizacja noclegów dla aktywistów/ek.	
Stowarzyszenie na rzecz Integracji Społeczeństwa Wielokulturowego Nomada, Wrocław	30 000 zł
Koordynacja działań związanych ze wsparciem rodzin uchodźczych, wsparcie prawne pełnomocników i pełnomocniczek działających na pograniczu, monitoring i dokumentowanie sytuacji na granicy, wsparcie prawne osób ubiegających się o azyl, zakup odzieży i sprzętu, koszty transportu i superwizji dla zespołu.	
Inne dotacje	
Fundacja Projekt: Polska, Warszawa	7 000 zł
Organizacja wydarzenia upamiętniającego 32. rocznicę wyborów 4 czerwca 1989 roku.	
Zakup książek Anieli Steinsbergowej – „Widziane z ławy obrończej” dla uczestników obywatelskich obchodów 45 rocznicy powstania Komitetu Obrony Robotników.	5 000 zł

<p>Fundacja Szkoła z Klasą, Warszawa Wsparcie prac grupy SOS dla Edukacji w ramach działań Sieci Organizacji Społecznych dotyczących zmian w systemie oświaty w obszarze polityk centralnych, lokalnych oraz praktyki w szkole.</p>	16 300 zł
<p>Wsparcie prac grupy SOS dla Edukacji w ramach działań Sieci Organizacji Społecznych – opracowanie rekomendacji zmian systemowych oraz propozycji rozwiązań możliwych do wprowadzenia na poziomie centralnym, samorządowym i w środowisku szkolnym opisanych we wniosku.</p>	9 300 zł
<p>Fundacja Wolne Sądy, Warszawa Działania w ramach kampanii społecznej „Wszyscy jesteśmy rzecznikami”.</p>	5 000 zł
<p>Komitet Obrony Demokracji, Warszawa Wsparcie instytucjonalne: opracowanie i wprowadzenie planu pozyskiwania funduszy, usprawnienie działań komunikacyjnych, zwiększenie bezpieczeństwa IT, archiwizacja zasobów.</p>	120 000 zł
<p>Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, Warszawa Włączenie organizacji społecznych w proces konsultacji Krajowego Planu Odbudowy i dokumentów związanych z nową perspektywą wdrażania funduszy europejskich w Polsce, w tym organizacja serii wysłuchań publicznych.</p>	50 000 zł
<p>Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa Badanie kondycji organizacji pozarządowych 2021.</p>	100 000 zł
<p>Stowarzyszenie im. prof. Zbigniewa Hołdy, Warszawa Prowadzenie działalności Komitetu Obrony Sprawiedliwości (KOS) w okresie 2021–2023: koordynacja działań członków KOS, monitoring i dokumentacja naruszeń niezawisłości sędziowskiej, organizowanie pomocy prawnej oraz systemu wsparcia dla sędziów, prokuratorów i adwokatów represjonowanych za obronę praworządności.</p>	200 000 zł
<p>Stowarzyszenie 61, Warszawa Budowa strony internetowej SOS dla Edukacji organizacjespoleczne.org.pl.</p>	10 000 zł
<p>Teatr Powszechny im. Zygmunta Hübnera, Warszawa Wsparcie dwóch debat publicznych organizowanych w ramach Forum Przyszłości Kultury „Solidarność i troska” 3 i 5 marca 2021.</p>	7 500 zł
<p>Związek Ukraińców w Polsce, Warszawa Monitorowanie, dokumentowanie i zgłaszanie przejawów dyskryminacji, agresji i mowy nienawiści wobec Ukraińców w roku 2022.</p>	60 000 zł
<p>Związek Stowarzyszeń „Kongres Ruchów Miejskich”, Poznań Organizacja ogólnopolskiego zjazdu „O wolne, zielone, solidarne miasto! 10 lat Kongresu Ruchów Miejskich 2011–2021”.</p>	13 000 zł
<p>Friends of Stefan Batory Foundation, USA Dotacja instytucjonalna na pokrycie kosztów administracyjnych, w tym obsługi darowizn przekazywanych na cele statutowe Fundacji i fundusze powierzone.</p>	5 000 USD

Masz Głos, Masz Wybór

Celem programu jest zwiększenie zainteresowania obywateli sprawami ich lokalnych społeczności i zachęcenie do uczestnictwa w życiu publicznym, w tym do świadomego i odpowiedzialnego udziału w wyborach powszechnych. Organizujemy ogólnopolskie akcje i kampanie społeczne. Prowadzimy działania na rzecz zwiększenia frekwencji wyborczej i poprawy jakości wyborów. Pomagamy organizacjom społecznym i grupom lokalnym w podejmowaniu działań służących integracji wspólnot wokół rozwiązywania lokalnych problemów, budowie dialogu i współpracy z władzami samorządowymi oraz zwiększania udziału mieszkańców i mieszkanki w decyzjach dotyczących rozwoju ich społeczności.

Akcja Masz Głos

Od 2006 roku prowadzimy ogólnopolską akcję, której celem jest budowanie dialogu i współpracy między społecznością lokalną a władzami samorządowymi, wzmacnianie poczucia współodpowiedzialności za losy gminy wśród mieszkańców i mieszkanki i zwiększanie ich udziału w życiu publicznym. Co roku zapraszamy do akcji organizacje społeczne i grupy nieformalne z całej Polski, oferując im pomoc w pobudzaniu aktywności obywatelskiej, integrowaniu lokalnych wspólnot wokół rozwiązywania problemów gminy i spraw ważnych dla miejscowej społeczności. Uczestnikom oferujemy wsparcie merytoryczne (m.in. cykl spotkań szkoleniowych, doradztwo i porady ekspertów, materiały instruktażowe i promocyjne, forum wymiany informacji oraz doświadczeń na stronie internetowej). Uczestnicy, którzy najskuteczniej włączą do współpracy władze samorządowe i mieszkańców, wyróżniani są nagrodą Super Samorząd.

W 2021 roku do akcji przystąpiło 314 grup i organizacji z 215 gmin. Przez cały rok uczestnicy akcji prowadzili działania służące poprawie jakości życia mieszkańców i zwiększeniu ich udziału w decydowaniu o sprawach lokalnej społeczności, takie jak: poprawa kontaktu radnych z mieszkańcami, wprowadzenie mechanizmu inicjatywy lokalnej, wspólne zagospodarowywanie przestrzeni publicznej, dbanie o przyrodę i zabytki, ulepszanie – zgodnie z potrzebami mieszkańców – programu instytucji publicznych, wprowadzenie i rozwijanie budżetu obywatelskiego w gminie, wpływanie na zmianę prawa lokalnego. Kolejny rok pandemii COVID-19 miał wpływ tak na realizację działań zaplanowanych przez uczestników, jak i formę oferowanego przez Fundację wsparcia. 59% organizacji i grup nieformalnych uczestniczących w akcji prowadziło działania z wykorzystaniem narzędzi online.

Przez cały rok organizowaliśmy webinaria tematyczne pomagające uczestnikom akcji w realizacji prowadzonych przez nich działań. Doradzaliśmy w kwestiach dotyczących kompetencji samorządu i organizowaliśmy konsultacje prawne. Podczas 10 szkoleń online rozmawialiśmy m.in. o narzędziach do pracy zdalnej, o tym, jak czytać i rozumieć plan miejscowy, o wykluczeniu transportowym, dostępie do informacji o stanie środowiska, komunikacji z urzędnikami, sposobach finansowania działań społecznych, języku inkluzywnym. Zorganizowaliśmy też 4 ogólnopolskie spotkania problemowe

dla uczestników zajmujących się problemem wykluczenia transportowego, zagospodarowania przestrzeni i ochrony środowiska. Podczas ogólnopolskiego spotkania uczestników akcji przygotowaliśmy 24 warsztaty, wykłady i spotkania z przedstawicielami władz samorządowych, w których uczestniczyło w sumie 320 osób. Uczestnikom akcji służyliśmy pomocą w nawiązywaniu kontaktów z mediami oraz w promocji działań. Zorganizowaliśmy 3 szkolenia online na temat komunikacji o tym jak informować o działaniach w mediach społecznościowych, nawiązać współpracę z mediami czy korzystać z programu graficznego Canva. Skorzystało z nich w sumie 135 uczestników akcji.

W realizacji działań wsparcia merytorycznego uczestnikom z poszczególnych regionów udzielali partnerzy akcji: Fundacja Aktywności Lokalnej z Poznania (organizacje z województw kujawsko-pomorskiego, łódzkiego, wielkopolskiego), Fundacja Laboratorium Badań i Działań Społecznych SocLab z Białegostoku (organizacje z województwa mazowieckiego, podlaskiego i warmińsko-mazurskiego), Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej Bona Fides z Katowic (organizacje z województw dolnośląskiego, opolskiego, śląskiego), Stowarzyszenie Homo Faber z Lublina (organizacje z województw lubelskiego, małopolskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego), oraz Stowarzyszenie Rozwoju INSPIRACJE ze Słupska (organizacje z województw lubuskiego, pomorskiego i zachodniopomorskiego). Partnerzy utrzymywali stałą współpracę ze 150 uczestnikami. Przeprowadzili 36 spotkań wojewódzkich (w tym 10 stacjonarnych) i 9 regionalnych (z czego 6 stacjonarnych). Odbyli 70 lokalnych spotkań online z uczestnikami i 60 wizyt lokalnych u uczestników.

Na organizację zaplanowanych przez uczestników działań przyznaliśmy **103 mikrogranty** w wysokości do 500 zł na łączną kwotę **51 018,54 zł**. **7 organizacjom** z akcji Masz Głos doświadczonym w prowadzeniu działań aktywizujących lokalną społeczność przekazaliśmy dotacje po 3000 zł na przeprowadzenie spotkań dla lokalnych działaczek na łączną kwotę **21 000 zł**. W sumie zorganizowanych zostało 14 takich spotkań, w których udział wzięły 82 liderki.

W minionym roku zaoferowaliśmy organizacjom uczestniczącym w akcji możliwość otrzymania dotacji w kwocie do 2500 zł na **działania wyrównujące szanse edukacyjne dzieci i młodzieży** z ich regionu, w tym na organizację zajęć pozalekcyjnych i pomocy stypendialnej, zakup wartościowej literatury do bibliotek oraz promocję czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, a także dożywianie dzieci i młodzieży w świetlicach i innych placówkach wychowawczo-opiekuńczych. Uczestnikom akcji Masz Głos lub rekomendowanym przez nich podmiotom przyznaliśmy w trybie konkursowym **41 dotacji** na łączną kwotę **99 115,39 zł** (z czego w roku 2021 wypłaciliśmy 29 dotacji na kwotę 69 251,39 zł). Dotacje ufundowane zostały dzięki darowiźnie przekazanej Fundacji w poleceniu testamentowym śp. Tamary Kołakowskiej.

Pracownia Samorządowa

Kontynuowaliśmy rozpoczęty w połowie 2019 roku projekt wsparcia samorządowców wywodzących się spośród byłych uczestników akcji Masz Głos, organizacji społecznych i ruchów obywatelskich otwartych na współpracę z mieszkańcami i poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań dla lokalnych problemów. W działaniach Pracowni uczestniczyło 57 osób reprezentujących zarówno władze uchwałodawcze jak i wykonawcze, głównie z małych i średnich samorządów, w tym 26 zrekrutowanych w 2019 roku i 31 zrekrutowanych w 2021.

Dla uczestników przygotowaliśmy cykl warsztatów, szkoleń i spotkań, w tym 2 zjazdy ogólnopolskie, 10 webinarium i 5 spotkań online prowadzonych przez ekspertów i praktyków samorządowych. Tematy poruszane na spotkaniach obejmowały m.in.: zagadnienia dotyczące udziału mieszkańców w procesach zagospodarowania przestrzennego, budżetu i finansów gminy, tworzenia i podejmowania uchwał, przygotowywania raportu o stanie gminy, tworzenia programu współpracy z organizacjami pozarządowymi. Prowadziliśmy bieżące doradztwo, a także wymianę wiedzy i doświadczeń dotyczące przepisów prawa, procedur, uprawnień oraz dobrych praktyk władz samorządowych.

Zorganizowaliśmy także 8 wizyt ekspertów w gminach uczestników oraz opublikowaliśmy 5 poradników dotyczących ważnych dla samorządowców kwestii, m.in. o raporcie o stanie gminy, jawności, funkcjonowaniu komisji skarg, wniosków i petycji oraz kompetencji władz samorządowych w zakresie oświaty oraz zagospodarowania przestrzennego.

Uczestnicy Pracowni z wykorzystaniem metody *design sprint* przygotowywali pilotażowe rozwiązania problemów, z którymi borykają się ich społeczności lokalne. Samorządowcy uczestniczący w Pracowni drugi rok szukali odpowiedzi na takie wyzwania: jak przekonać mieszkańców, by wsparli finansowo lokalne inicjatywy, uszczelnić system poboru opłat za odpady komunalne, zachęcić sołectwa do tworzenia strategii rozwoju na kolejne 5 lat, zorganizować merytoryczne i ciekawe konsultacje i zachęcić do udziału w nich mieszkańców.

W 2021 roku program był finansowany ze środków własnych Fundacji (1 186 830,81 zł) oraz darowizny od Leszka i Tamary Kołakowskich (69 251,39 zł).

Akcja Masz Głos (w tym mikrogranty dla uczestników akcji i dotacje na spotkania dla lokalnych liderów)	728 495,20 zł
Dotacje na wyrównywanie szans dzieci i młodzieży	69 251,39 zł
Pracownia Samorządowa	168 982,48 zł
Koszty realizacji programu	289 353,13 zł
Razem koszty programu	1 256 082,20 zł

Mikrogranty

Wyplacone przez Fundację Aktywności Lokalnej:

Aktywna Górnica, Poznań
 FASON, Mała Nieszawka
 Fundacja Leśne Dziki, Miękowo
 Fundacja Pszczoła, Piła
 Fundacja TRYBIK, Lubicz
 Grupa Starołęka, Poznań
 Kolektyw Kąpielisko, Poznań
 Koło Gospodyń Wiejskich Baziowe Kotki, Gorzkowice
 Koło Gospodyń Wiejskich Śródczanki, Śródka
 Komisja Dialogu Obywatelskiego przy Pełnomocnicze ds. równego traktowania, Poznań
 Lokalni w Gminie Suchy Las, Złotniki
 Miłośnicy przyrody, Konstancinów Łódzki
 Pomocna Dłoń w Śremie, Psarskie
 Społeczne Komorniki SPOKO, Komorniki
 Spot Radomsko, Radomsko
 Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich „WIEŚ I MY”, Postękalice
 Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży „Brzydkie Kaczątka”, Jasień
 Stowarzyszenie Razem dla Konarzewa, Konarzewo
 Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Promyk Nadziei”, Mogilno
 Stowarzyszenie Satori, Jastrowie
 Wolontariat WPN, Mosina
 Zatorze tu mieszkam, Szamotuły

Wyłacone przez Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej BONA FIDES:

Bagno Sołtys i Rada Sołecka, Bagno
 Fundacja Kolejowa, „Stacja Lubsko/Sommerfeld”, Lubsko
 Fundacja Sztukowanie Pamięci, Ścinawa
 Gminna Biblioteka Publiczna w Pawłowiczkach, Pawłowiczki
 Grupa Mieszkańców Wałbrzycha, Wałbrzych
 holistyczne stowarzyszenie frymark, Krupski Młyn
 Inicjatywa Mieszkańców Osiedla Kokociniec, Katowice
 Klub Fantastyki Kregulec, Jastrzębie-Zdrój
 Klub seniora w Pawonkowie, Pawonków
 Koło Gospodyń Wiejskich w Starym Zamku, Stary Zamek
 Miejskie Centrum Kultury w Żywcu, Żywiec
 Moja Fundacja, Jelenia Góra
 Pszczyna Miasto Zielone, Ćwiklice
 PTTK KFK Chorzów, Sosnowiec
 Sołectwo Klepaczka, Klepaczka
 Sołectwo Siekierowice, Sierakowice
 Społeczny Lubliniec, Lubliniec
 Stowarzyszenie Klucz do Rozwoju, Kluczbork
 Stowarzyszenie Kobiatom Mammograf, Kluczbork
 Stowarzyszenie Miłośników Kończyc Małych, Kończyce Małe
 Stowarzyszenie Nasze Osiedle Ściagały, Katowice
 Stowarzyszenie Paramus, Żywiec
 Stowarzyszenie Siewierz Jeziorna, Siewierz
 Zespół Aktywności Społecznej, Jelenia Góra
 Zielone Kuźniki, Wrocław

Wyłacone przez Stowarzyszenie Homo Faber:

Ekipa GraTy, Krosno
 Fundacja Lepsze Niepołomice, Niepołomice
 Fundacja PasjoDzielnia, Więzownica-Kolonia
 Fundacja Przestrzeń do życia, Kraków
 Grupa nieformalna Balin, Balin
 Grupa nieformalna Krok do przodu, Osiek
 Grupa nieformalna Zero Waste, Lublin
 Koło Gospodyń Wiejskich w Nienadowej, Nienadowa
 Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Chełmku, Chełmek
 Stowarzyszenie „Razem dla Zalesia”, Zalesie
 Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Dolina Kacanki”, Więzownica Kolonia
 Stowarzyszenie Elementum, Międzyrzec Podlaski
 Stowarzyszenie Impakt, Kielce
 Stowarzyszenie Lokalnie i Globalnie, Zamość
 Stowarzyszenie Zacięcie, Kraków

Wyłacone przez Stowarzyszenie Rozwoju INSPIRACJE:

Fundacja COOLtura, Glinik
 Fundacja Inicjatyw Społecznych „Między”, Międzyrzecz
 Fundacja Kolejowa Lubsko/Sommerfeld, Lubsko
 Fundacja Spełnienie, Szprotawa
 Fundacja Zielona Arteterapia, Zielona Góra
 Grupa Artystyczna UTW REDA, Reda
 Grupa nieformalna „Moja Bora Bora”, Gorzów Wielkopolski
 Grupa Nieformalna z Rusinowa, Rusinowo
 Klub Młodego Ekologa, Przecław
 Koło Gospodyń Wiejskich Glinik, Glinik
 Koło Gospodyń Wiejskich Żydowo, Żydowo
 Koło Gospodyń Wiejskich, Ustronie Morskie
 Mamy Lubuskie, Przytoczna
 Mirela Rossa, Gorzów Wielkopolski
 Nasze Janczewo, Janczewo
 Postomińskie Stowarzyszenie „Razem Lepiej”, Pierńkowo
 Sołectwo Radomyśl, Radomyśl

Stowarzyszenie Brzostek TOP Team, Gdańsk
Stowarzyszenie Kierunek Świnoujście, Świnoujście
Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Razem”, Korlino
Stowarzyszenie W Zielone gramy, Karsko

Wyplacone przez Fundację Laboratorium Badań i Działań Społecznych SocLab:

Dom Dziecka Nr 1, Warszawa
Educentrum Kobyłka, Kobyłka
Fabryka Inicjatyw Obywatelskich „Łączy nas Iława”, Iława
Fundacja Ochrony Zabytków Mazowska – „Projekt-Sochaczewskie Fortyfikacje”, Sochaczew
Fundacja Złota Rybka, Kukowo
Jadowskie Stowarzyszenie Historyczne, Jadów
Koło Caritas w Zespole Szkół Handlowo-Ekonomicznych w Białymstoku, Białystok
Koło Gospodyń Wiejskich Kije i Wianki, Olecko
Koło Gospodyń wiejskich w Konarzycach, Konarzyce
Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, Białystok
Ochotnicza Straż Pożarna w Gronowie Elbląskim, Gronowo Elbląskie
Sąsiedzi z osiedla Piaski, Warszawa
Stowarzyszenie „Projekt Radomir”, Obierwia
Stowarzyszenie „Wspólne Wójtowo”, Wójtowo
Stowarzyszenie Łączy nas Radom, Radom
Stowarzyszenie Orzeł i Reszka, Radom
Stowarzyszenie Społeczne Inicjatywy Łączą Aktywnych, Janochy
Stowarzyszenie Zielona Akcja, Radom
Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Choroszczy, Choroszcz
Szkoła Podstawowa nr 4 im. Sybiraków w Białymstoku, Białystok

Dotacje na spotkania z lokalnymi liderkami

Fundacja Będzie Dziko, Rzeszów	3 000 zł
Organizacja spotkań z kobietami o możliwościach współpracy z samorządem lokalnym.	
Fundacja PasjoDzielnia, Wiązownica-Kolonia	3 000 zł
Organizacja spotkania budującego potencjał lokalny liderki.	
Fundacja Pięknolesie, Sieniawa Żarska	3 000 zł
Organizacja spotkania wzmacniającego aktywność seniorów.	
Fundacja Wspierania Rodziny Matecznik, Skórzewo	3 000 zł
Organizacja zjazdu dla kobiet, wzmacniającego ich aktywność społeczną i obywatelską.	
Fundacja Wspierania Twórczych Inicjatyw LYADA, Zielona Góra	3 000 zł
Organizacja spotkań i warsztatów z aktywności społecznej i wstąpień publicznych dla uczennic szkoły podstawowej.	
Stowarzyszenie RAZEM DLA KONARZEWA, Konarzew	3 000 zł
Organizacja spotkań wzmacniających aktywność społeczną i obywatelską kobiet.	
Stowarzyszenie Trygort nad Mamrami, Węgorzewo	3 000 zł
Organizacja spotkania i warsztatów wzmacniającego aktywność lokalną kobiet.	

Dotacje na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

Bagno – Sołtyś i Rada Sołecka, Bagno	2 500 zł
Organizacja wycieczek i poczęstunków dla dzieci uczestniczących w półkoloniach.	
Fundacja Białoruś 2020, Białystok	2 375 zł
Organizacja dożywiania dzieci uchodźców z Białorusi mieszkających w Białymstoku.	
Fundacja Pozytywka, Gorzów Wielkopolski	2 500 zł
Dofinansowanie wyjazdu podczas ferii do Karpacza dla dzieci ze świetlicy środowiskowej.	

Fundacja TRYBIK, Lubicz Organizacja korepetycji i zajęć artystycznych dla dzieci z niezamożnych rodzin.	2 500 zł
Fundacja Złota Rybka, Olecko Zakup artykułów i materiałów na zajęcia edukacyjno-integracyjne dla dzieci dotkniętych skutkami pandemii.	2 500 zł
Gminna Biblioteka Publiczna w Pawonkowie, Pawonków Organizacja warsztatów dla dzieci z wiedzy o życiu roślin i zwierząt.	2 500 zł
Grupa nieformalna „Sąsiedzi” z Czarnej Białostockiej, Czarna Białostocka Zakup książek dla dzieci i młodzieży i organizacja spotkań autorskich.	2 050 zł
Koło Caritas w ZSHE Białystok, Białystok Organizacja wycieczek kulturalno-integracyjnych dla młodzieży Zespołu Szkół Ekonomiczno-Handlowych w Białymstoku, pochodzącej z terenów wiejskich i mieszkającej w internacie.	2 500 zł
Koło Gospodyń Wiejskich w Kowalewie – Kowalewianki, Kowalewo Zakup książek i organizacja spotkań czytelniczych dla dzieci i młodzieży.	2 436,39 zł
Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego w Szprotawie, Szprotawa Organizacja wyjazdu młodzieży na wrocławskie uczelnie w celu poznania oferty edukacyjnej i ułatwienia wyboru kierunku kształcenia.	2 450 zł
Miejska Biblioteka w Konstancynie Łódzkim, Konstancynów Łódzki Zakup książek i organizacja warsztatów teatralno-literackich dla dzieci.	2 500 zł
Młodzieżowa Rada Miasta Konina, Konin Zakup książek dla dzieci i młodzieży do 23 bibliotek szkolnych i Miejskiej Biblioteki Publicznej.	2 400 zł
Ochotnicza Straż Pożarna w Gronowie Elbląskim, Gronowo Elbląskie Organizacja zajęć i wycieczki dla dzieci z terenów wiejskich zaangażowanych w Młodzieżową Drużynę Pożarniczą.	2 430 zł
Pomocna Dłoń w Śremie, Śrem Organizacja warsztatów rękodzielniczych dla dzieci z zaburzeniami neurologicznymi z „Koło Smoki” w Psarskim.	1 730 zł
Postomińskie Stowarzyszenie „Razem lepiej”, Postomino Organizacja wycieczek dla młodzieży z terenów wiejskich do teatru w Słupsku, Miejskiej Biblioteki Publicznej, Domu Kultury.	2 480 zł
Stowarzyszenie „Razem dla Zalesia”, Zalesie Golczowskie Organizacja popołudniowych zajęć dla dzieci i młodzieży w świetlicy w Zalesiu, m.in. z sensoplastyki, warsztatów społeczno-emocjonalnych, szachów i planszówek, kodowania, kreatywnego myślenia.	2 500 zł
Stowarzyszenie Brzostek Top Team, Gdańsk Organizacja zajęć i treningów sportowych dla dzieci ze spektrum autyzmu	2 500 zł
Stowarzyszenie Educentrum Kobyłka, Kobyłka Organizacja warsztatów z kompetencji miękkich dla młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, wchodzącej w okres usamodzielnia.	2 500 zł
Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych Tłuszciec (SILT), Tłuszciec Organizacja zajęć wokalnno-muzycznych dla dzieci.	2 500 zł
Stowarzyszenie Mieszkańców Sołectwa Czachówek, Czachówek Organizacja zajęć tanecznych dla dzieci i młodzieży.	2 500 zł

<p>Stowarzyszenie Miłośników Kończyc Małych, Kończyce Małe Zakup książek do Gminnej Biblioteki Publicznej w Kończycach Małych i organizacja spotkania czytelniczego.</p>	2 500 zł
<p>Stowarzyszenie Przyjaciół Świętego Mikołaja, Koło Zakup książek terapeutycznych dla dzieci i młodzieży do szkolnej biblioteki, wykorzystywanych podczas zajęć z arteterapii i biblioterapii z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną i sprzężeniami.</p>	1 000 zł
<p>Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Korlino Łącko, Łężek, Królewo „Razem” w Korlinie, Korlino Organizacja warsztatów ekologicznych dla dzieci i założenie szkolnego ogrodu.</p>	2 500 zł
<p>Stowarzyszenie SATORI, Jastrowie Sfinansowanie stypendiów sportowych dla dzieci – utalentowanych zawodników karate z niezamożnych rodzin.</p>	2 400 zł
<p>Stowarzyszenie Trygort nad Mamrami, Węgorzewo Organizacja wyjazdowych warsztatów dla dzieci na temat zdrowego odżywiania, planowania i organizacji pracy w kuchni.</p>	2 500 zł
<p>Stowarzyszenie Zacięcie, Kraków Organizacja zajęć wspinaczkowych dla dzieci podopiecznych ze świetlicy środowiskowej Centralka i filii MOPS na osiedlu Na Kozłowie w Krakowie.</p>	2 500 zł
<p>Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Małej Nieszawce, Mała Nieszawka Zakup książek do biblioteki szkolnej.</p>	2 500 zł
<p>Świetlica «Jaskółka» dla dzieci osieroconych działająca w ramach Stowarzyszenie Hospicjum św. Kamila, Gorzów Wielkopolski Organizacja warsztatów muzycznych i kulinarnych oraz wycieczka do kina dla dzieci, które doświadczają żałoby po śmierci rodzica. W ramach warsztatów organizacja dożywiania.</p>	2 500 zł
<p>Wolontariat WPN, Mosina Organizacja zajęć edukacyjnych dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 1 w Luboniu z edukacji przyrodniczo- ekologicznej i edukacji regionalnej.</p>	2 500 zł

W 2021 roku działania podejmowane w programie koncentrowały się na: obronie praworządności i przeciwdziałaniu niszczeniu instytucji demokratycznego państwa prawa, wzmacnianiu roli i kompetencji władz samorządowych, tworzeniu założeń całościowej polityki społecznej odpowiadającej na współczesne wyzwania, promocji proeuropejskiej polityki polskiej oraz partnerskich relacji z naszymi wschodnimi sąsiadami. Podjęliśmy też działania związane z analizą stanu państwa i społeczeństwa w czasie pandemii COVID-19 oraz z następstwami społecznymi i politycznymi Zielonego Ładu.

Państwo prawa

Zajmujemy się problemami funkcjonowania demokratycznego państwa prawa i jego najważniejszych instytucji. Monitorujemy proces tworzenia, wdrażania i przestrzegania prawa. Wskazujemy, jak podnosić jakość i standardy jego stanowienia poprzez m.in. zwiększanie transparentności i włączanie obywateli w proces konsultacji. Przedstawiamy propozycje służące zwiększeniu przejrzystości i odpowiedzialności władz oraz przeciwdziałaniu korupcji, nepotyzmowi, kumoterstwu i konfliktowi interesów. Proponujemy rozwiązania sprzyjające tworzeniu sprawnej, apolitycznej administracji publicznej wolnej od nacisków politycznych i pokus korupcyjnych. Wskazujemy sposoby przeciwdziałania korupcji i nadużyciom władzy, w tym m.in.: rozwiązania dotyczące wzmocnienia ochrony prawnej sygnalistów, zapewnienia przejrzystości i uczciwości zamówień publicznych.

Działania na rzecz obrony praworządności

W 2021 roku kontynuowaliśmy działania, których celem było powstrzymanie kryzysu praworządności i ograniczania niezależności wymiaru sprawiedliwości. Monitorowaliśmy zgodność uchwalanych przez władze aktów prawnych z Konstytucją RP, normami międzynarodowymi oraz demokratycznymi standardami państwa. Analizowaliśmy konsekwencje zmian ustroju sądów, w tym szczególnie Sądu Najwyższego, Krajowej Rady Sądownictwa i Trybunału Konstytucyjnego dla porządku prawnego w Polsce i dla pozycji naszego kraju w Unii Europejskiej oraz opracowywaliśmy propozycje zmian w wymiarze sprawiedliwości, które mogą doprowadzić do jego prawidłowego funkcjonowania.

Działania w tym obszarze prowadziliśmy we współpracy z **Zespołem Ekspertów Prawnych** Fundacji, zrzeszającym teoretyków i praktyków prawa w składzie: dr hab. Piotr Bogdanowicz (Katedra Prawa Europejskiego, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski), Łukasz Bojarski (Instytut Prawa i Społeczeństwa INPRiS, były członek Krajowej Rady Sądownictwa), Jacek Czaja (Towarzystwo Prawnicze w Lublinie, były wiceminister sprawiedliwości), dr hab. Monika Florczak-Wątor (Katedra Prawa Konstytucyjnego, Uniwersytet Jagielloński), dr hab. Agnieszka Frąckowiak-Adamska (Katedra Prawa Międzynarodowego i Europejskiego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego), Jarosław Gwizdak (prawnik, działacz społeczny, Instytut Prawa i Społeczeństwa INPRiS), dr hab. Wojciech Jasiński (Inkubator Doskonałości Naukowej – Digital Justice na Wydziale

Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego), dr Piotr Kładoczny (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski, Helsińska Fundacja Praw Człowieka), Magda Krzyżanowska-Mierzewska (radca prawny, członkini Jurisconsult Service), dr hab. Marcin Matczak (Katedra Filozofii Prawa i Nauk o Państwie, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski, partner w Kancelarii Domański Zakrzewski Palinka sp. k., członek Rady Fundacji Batorego), dr hab. Sławomir Patyra (Katedra Prawa Konstytucyjnego, UMCS w Lublinie), dr hab. Tomasz Pietrzykowski (Katedra Teorii i Filozofii Prawa, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Śląski), dr hab. Anna Rakowska-Trela (Katedra Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Łódzkiego, adwokatka), dr hab. Anna Śledzińska-Simon (Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Katedra Prawa Konstytucyjnego, Uniwersytet Wrocławski), dr Tomasz Zalański (Stowarzyszenie im. prof. Zbigniewa Hołdy, Kancelaria Domański Zakrzewski Palinka sp. k.), prof. Fryderyk Zoll (Katedra Prawa Cywilnego, Uniwersytet Jagielloński).

Eksperti Zespołu przygotowali projekt ustawy dotyczącej Trybunału Konstytucyjnego wraz z przepisami przejściowymi, która wzmacnia gwarancje niezależności tego organu, zabezpiecza go przed podporządkowaniem władzy wykonawczej i większości parlamentarnej. Wydali też dwie opinie prawne: na temat skutków orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w sprawie niezgodności przepisów Traktatu o Unii Europejskiej z Konstytucją RP w świetle prawa Unii Europejskiej i w sprawie zmiany ustawy o ochronie granicy państwowej oraz niektórych innych ustaw uchwalonej 17 listopada 2021. Zespół opublikował też kilka stanowisk: w sprawie projektu zmiany Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w związku z publikacją sentencji i uzasadnienia orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 22 października 2020 roku dotyczącego dopuszczalności przerywania ciąży, w sprawie rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego podważającego gwarancje ciągłości funkcjonowania urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich, w sprawie procedury wyboru kandydatów na stanowisko sędziego z Polski w Europejskim Trybunale Praw Człowieka, w sprawie wniosku Prezesa Rady Ministrów do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności przepisów Traktatu o Unii Europejskiej z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, o skutkach wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Xero-Flor Sp. z o.o. przeciwko Polsce – w związku z rozstrzygnięciem Trybunału Konstytucyjnego o środkach tymczasowych nałożonych przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w sprawie rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego dotyczącego zgodności przepisów Traktatu o Unii Europejskiej z Konstytucją RP oraz w związku z sytuacją na granicy polsko-białoruskiej. Wspólnie z Zespołem Ekspertów Samorządowych wydano także stanowisko w sprawie rządowych planów centralizacji szpitali.

W ramach **ochrony wolności mediów i wolności słowa** przygotowaliśmy analizę prawną na temat wpływu nowelizacji dyrektywy Unii Europejskiej o audiowizualnych usługach medialnych na regulacje w krajach członkowskich oraz uwagi do projektu ustawy o ochronie wolności słowa w internetowych serwisach społecznościowych. Podkreśliliśmy w nich ryzyka dla upolitycznienia debaty publicznej w związku z przedstawionym modelem Rady Wolności Słowa, a także wezwaliśmy do zsynchronizowania działań w tym zakresie z pracami trwającymi na poziomie UE.

Wokół większości z powyższych tematów zorganizowaliśmy seminaria bądź debaty.

Funkcjonowanie państwa

Kontynuowaliśmy monitoring i analizę systemowych problemów z zarządzaniem państwem polskim oraz związanego z nimi narastającego ryzyka korupcji i innych nadużyć. Opublikowaliśmy ostatnią z rozpoczętego w 2020 roku cyklu analiz **Tarcze antykrzysowe – dokończenie budowy państwa PiS-u?**. Opisaliśmy w niej najważniejsze wyzwania i naruszenia praw człowieka i obywatela, związane m.in. z ograniczeniem prawa do zgromadzeń, prawa swobodnego dostępu do wymiaru sprawiedliwości czy ograniczenia możliwości uczestnictwa w procesie legislacyjnym.

W kwietniu przygotowaliśmy analizę „afery Daniela Obajtka” funkcjonariusza partii rządzącej, wyznaczonego na prezesa państwowego koncernu paliwowego Orlen S.A. Przedstawiliśmy w niej kontrowersje wokół osoby szefa Orleń w kontekście strukturalnych problemów państwa z zarządzaniem i praworządnością.

Rozpoczęliśmy także prace nad raportem podsumowującym kondycję państwa, w którym znaleźć się mają teksty poświęcone polityce społecznej, korupcji, protestom i polityce państwa wobec pandemii.

W listopadzie przekazaliśmy uwagi do projektu ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, w których poruszyliśmy temat ryzyka dla konkurencyjności i przejrzystości procesu zamówień publicznych w tym obszarze. W tym samym miesiącu wspólnie z NSZZ Solidarność 80', Helsińską Fundacją Praw Człowieka, Instytutem Spraw Publicznych, Siecią Obywatelską Watchdog Polska i Fundacją Akademia Antykorupcyjna przedstawiliśmy opinię do rządowego projektu ustawy wdrażającej unijną dyrektywę o ochronie sygnalistów.

Pakt uczciwości w zamówieniach publicznych

W 2021 roku kontynuowaliśmy międzynarodowy projekt Pakty Uczciwości – mechanizm obywatelskiej kontroli na rzecz ochrony funduszy UE, prowadzony ze środków Komisji Europejskiej. Celem projektu jest sprawdzenie możliwości zastosowania tzw. „paktu uczciwości”, stworzonego przez Transparency International do ochrony środków UE przed nadużyciami oraz zwiększenia transparentności ich wydatkowania w ramach systemu zamówień publicznych. Pakt to specjalna umowa, do której przystępują zamawiający i oferenci zobowiązując się, że w ramach konkretnego przetargu będą postępować w sposób przejrzysty i odpowiedzialny, zarówno na etapie starania się o kontrakt, jak i w czasie jego realizacji. Zgadzą się też na monitorowanie procesu zamówienia przez zewnętrznego obserwatora społecznego. W ramach paktu prowadzimy monitoring inwestycji realizowanej przez PKP PLK S.A., współfinansowanej ze środków Funduszu Spójności o wartości blisko pół miliarda złotych, obejmującej remont linii kolejowej nr 1 na odcinku Częstochowa-Zawiercie.

W 2021 roku, podobnie jak rok wcześniej, działania monitoringowe prowadziliśmy w większości w formie zdalnej, wymuszonej przez pandemię. Do końca września regularnie kontrolowaliśmy dokumentację obserwowanej inwestycji. W lutym i we wrześniu odwiedziliśmy gminę Poraj, w której pojawił się największy problem związany z tą inwestycją: niezakończona budowa przejścia podziemnego do miejscowej stacji. Ostatecznie udało nam się doprowadzić do spotkania mieszkańców Poraja z reprezentantami wykonawcy i zamawiającego. Mieszkańcy otrzymali pełną informację na temat zakończenia budowy i zapewnienie, że przejście zostanie oddane do użytku z końcem 2021 roku.

W ramach pilotażu paktu uczciwości, zorganizowaliśmy webinarium poświęcone problemom odbiorów inwestycji infrastrukturalnych i związanych z tym ryzykiem nadużyć. Przygotowaliśmy ekspertyzę na temat dostępu do informacji w zamówieniach publicznych. Opracowaliśmy podręcznik omawiający metodologię społecznego monitoringu zamówień publicznych, a pod koniec 2021 roku opublikowaliśmy raport końcowy z realizacji pilotażu w Polsce.

Doświadczeniami z blisko sześcioletniego pilotażu paktu uczciwości dzieliliśmy się z szerszą publicznością publikując podcasty poświęcone m.in. konfliktowi interesów oraz uczestnicząc w spotkaniach organizowanych np. w ramach Pracowni Samorządowej Fundacji Batorego. Pod koniec listopada miała miejsce dwudniowa, międzynarodowa konferencja on-line, podsumowująca pilotaż paktu uczciwości w Polsce i przybliżająca zainteresowanym doświadczenia innych państw biorących udział w tym projekcie.

Seminaria eksperckie i debaty publiczne:

Odbiory robót budowlanych (27 kwietnia) – seminarium projektu Pakty uczciwości o narzędziach wykrywania nieprawidłowości przy odbiorach robót budowlanych prowadzonych w ramach zamówień publicznych. W spotkaniu udział wzięli: Krzysztof Bień (radca prawny FIDIC), Mirela Korsak-Koledzińska (kancelaria Togatus), Paweł Zejer (Instytut Analiz Budowlanych). Rozmowę moderował Marcin Waszak (Fundacja Batorego).

Upolitycznienie KRRiT: nowy front w konflikcie Polski z UE o praworządność (27 lipca) – debata online poświęcona konsekwencjom niewdrożenia przez Polskę unijnej dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych, upolitycznienia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz sporu o koncesję dla stacji TVN24. W dyskusji udział wzięli: Szymon Ananicz (Fundacja Batorego), Jerzy Baczyński (tygodnik „Polityka”, współzałożyciel i członek zarządu Radia TOK FM), Jan Dworak (były przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Instytut Bronisława Komorowskiego), Małgorzata Szuleka (Helsińska Fundacja Praw Człowieka) oraz Mirosław Wróblewski (dyrektor Zespołu Prawa Konstytucyjnego, Międzynarodowego i Europejskiego w Biurze RPO). Dyskusję moderował Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Pilotaż paktu uczciwości w Unii Europejskiej. Rezultaty i perspektywy (23–24 listopada) – dwudniowa konferencja poświęcona wnioskowi z pilotażu paktu uczciwości w Polsce. Pierwszego dnia perspektywę społecznego obserwatora inwestycji, zamawiającego, wykonawcy oraz instytucji zarządzającej funduszami unijnymi zaprezentowali przedstawiciele wszystkich stron realizowanego w Polsce projektu: Arnold Bresch (członek zarządu PKP PLK S.A.), Wiesław Nowak (prezes ZUE S.A.), Marcin Szymański (zastępca dyrektora w Departamencie Programów Infrastrukturalnych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej), Marcin Waszak (koordynator projektu, Fundacja Batorego). Dyskusję prowadził dr hab. Grzegorz Makowski (kierownik projektu, Fundacja Batorego). Drugiego dnia o aktywizacji obywateli do działań monitoringowych dyskutowali: dr Mahmoud Farag (Uniwersytet w Zurychu), Rafael Garcia Aceves (Transparency International Secretariat), Irina Lonean (Transparency International Romania), Katarzyna Kaźmierczak (wójt gminy Poraj), dr hab. Grzegorz Makowski (Fundacja Batorego). Dyskusję moderował Marcin Waszak (Fundacja Batorego)

Publikacje, raporty, analizy, opinie prawne:

Opinia prawna na temat skutków prawnych orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w sprawie o sygn. akt K 3/21 dotyczącego niezgodności przepisów Traktatu o Unii Europejskiej z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej w świetle prawa Unii Europejskiej, dr hab. Piotr Bogdanowicz. Wersja angielska: **Legal opinion on the legal consequences of the Constitutional Tribunal ruling in case K 3/21 on the incompatibility of the provisions of the Treaty on European Union with the Constitution of the Republic of Poland in light of European Union law.**

Opinia prawna w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ochronie granicy państwowej oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 1754), uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 17 listopada 2021, dr hab. Sławomir Patyra.

Upolitycznienie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji: nowy front w konflikcie Polski z Unią Europejską o praworządność?, Szymon Ananicz – komentarz na temat możliwych konsekwencji niewdrożenia przez Polskę unijnej dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych. Wersja angielska: **The politicisation of the Polish National Broadcasting Council (KRRiT): a new front in Poland's rule-of-law conflict with the EU?**

Wpływ nowelizacji dyrektywy Unii Europejskiej o audiowizualnych usługach medialnych na regulacje w krajach członkowskich, dr hab. Katarzyna Klafkowska-Waśniowska – analiza prawna wpływu

nowelizacji dyrektywy Unii Europejskiej o audiowizualnych usługach medialnych na regulacje w krajach członkowskich.

Korupcja w Polsce – ambiwalentne oceny opinii publicznej, dr hab. Grzegorz Makowski – komentarz do komunikatu Centrum Badania Opinii Społecznej omawiającego odpowiedzi na serię pytań o opinie i doświadczenia korupcyjne Polaków.

Obajtekgate czy już Obajtekland? Co „afera Obajtka” mówi nam o kondycji państwa, dr hab. Grzegorz Makowski – analiza skali powiązań polityczno-biznesowych oraz zaniechań instytucji odpowiedzialnych za dbanie o jakość życia publicznego ujawnionych w związku z kontrowersjami wokół Daniela Obajtka, prezesa Orłenu.

Pandemiczny egzamin z wielopoziomowego rządu, dr hab. Dawid Sześciło – analiza poświęcona funkcjonowaniu terenowego aparatu administracyjnego na styku administracji rządowej i samorządowej w czasie pandemii.

Tarcze anty kryzysowe – dokończenie budowy państwa PiS-u? Ustawodawstwo okresu pandemii a wymiar sprawiedliwości i prawa obywatelskie, Jarosław Gwizdak, Grzegorz Wiaderek – analiza wpływu ustawodawstwa anty kryzysowego okresu pandemii na wymiar sprawiedliwości oraz możliwość realizacji praw i swobód obywatelskich.

Polish Legislation during the Pandemic vs. Corruption Anti-crisis Shields: Completing the Law and Justice State Project?, dr hab. Grzegorz Makowski, Marcin Waszak – angielska wersja wydanej po polsku pod koniec roku 2020 analizy dotyczącej wpływu przepisów tarcz anty kryzysowych na zwiększanie ryzyka korupcji w Polsce.

Extreme Participation: Citizens' Involvement in Public Procurement Decisions. The Example of Piloting Integrity Pacts in the European Union, dr hab. Grzegorz Makowski – opracowanie poświęcone możliwości udziału obywateli w decyzjach dotyczących zamówień publicznych na przykładzie pilotażu paktów uczciwości.

Dostęp do informacji w zamówieniach publicznych w prawie polskim i jego główne ograniczenia, dr hab. Piotr Bogdanowicz – analiza określająca ramy prawne dostępu do informacji w zamówieniach publicznych w prawie polskim przygotowana w związku z realizacją pilotażu paktu uczciwości.

Ewaluacja pilotażu paktu uczciwości. Raport końcowy, Marek Dudkiewicz – raport z przebiegu pilotażu paktu uczciwości w Polsce, opisujący problemy zidentyfikowane w procesie jego wdrażania, osiągnięte efekty oraz rekomendacje odnośnie wykorzystania takiego narzędzia w przyszłości. Wersja angielska: **Evaluation of the Integrity Pact Pilot. Final Report**.

Pakt uczciwości, czyli obywatele w przetargach, dr hab. Grzegorz Makowski, Marcin Waszak – publikacja opisująca doświadczenia i rekomendacje obserwatorów społecznych monitorujących zamówienie publiczne w ramach pilotażu paktu uczciwości. Wersja angielska: **The Integrity Pact – or Citizens in Tenders**.

Obserwacja zamówień publicznych. Poradnik obywatelski, dr hab. Grzegorz Makowski, Marcin Waszak – poradnik przygotowany na podstawie doświadczeń z realizacji pilotażu paktu uczciwości w Polsce z praktycznymi wskazówkami, jak organizacje społeczne prowadzące monitoring inwestycji publicznych powinny przygotować się do tego zadania.

Pakt uczciwości. Społeczny monitoring zamówień publicznych. Realizacja inwestycji i podsumowanie pilotażu, Mirela Korsak-Koledzińska, dr hab. Grzegorz Makowski, Karolina Szymańska, Katarzyna

Tuzinek, Marcin Waszak – raport z realizacji inwestycji objętej paktem uczciwości i podsumowanie efektów działań monitoringowych prowadzonych w jego ramach.

Demokracja

Zajmujemy się poprawą jakości funkcjonowania instytucji, które mają decydujący wpływ na stopień angażowania się obywateli w życie publiczne. Analizujemy sposób i organizację wyborów, funkcjonowanie samorządów terytorialnych oraz partii i ruchów politycznych. Zabiegamy o wprowadzenie do prawa ułatwień dla wyborców, poprawę reprezentatywności systemu wyborczego, zwiększenie przejrzystości i sprawności funkcjonowania administracji wyborczej, a także o podejmowanie systematycznych działań informacyjno-edukacyjnych na temat roli i kompetencji wybieranych władz oraz procedur. Przygotowujemy propozycje zmian służących usprawnieniu funkcjonowania władz lokalnych, wzmocnieniu i poszerzeniu kompetencji samorządu i jego demokratyzacji.

W minionym roku poświęciliśmy dużo uwagi pogarszającej się sytuacji finansowej samorządów, a także ograniczaniu przez rząd jego autonomii. Monitorowaliśmy sposób podziału środków z dotacji rządowych na inwestycje samorządowe z drugiej i trzeciej transzy Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych oraz z Programu Inwestycji Strategicznych. Przyglądaliśmy się relacjom między centrum a samorządem w kontekście ograniczania autonomii władz lokalnych i naruszania konstytucyjnej zasady pomocniczości. Opublikowaliśmy na ten temat cztery raporty autorstwa prof. Jarosława Flisa i prof. Pawła Swianiewicza oraz jeden autorstwa Adeli Gąsiorowskiej, Radosława Łapszyńskiego, Stanisława Zakroczymskiego oraz dr hab. Dawida Sześciło.

W pracach eksperckich dotyczących roli i funkcji samorządu wspierał nas **Zespół Ekspertów Samorządowych** w składzie: Edwin Bendyk (publicysta tygodnika „Polityka”, kierownik Ośrodka Badań nad Przyszłością Collegium Civitas, prezes Fundacji Batorego), Marta Bejnar-Bejnarowicz (radna Rady Miasta Gorzowa, działaczka Kongresu Ruchów Miejskich), dr hab. Adam Gendźwiłł (Zakład Rozwoju i Polityki Regionalnej, Uniwersytet Warszawski), prof. Hubert Izdebski (SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny, członek – korespondent Polskiej Akademii Nauk, radca prawny, adwokat w Spółce Prawniczej I&Z s.c. w Warszawie), dr hab. Paweł Kubicki (Katedra Społeczeństwa i Kulturowego Dziedzictwa Europy, Instytut Studiów Europejskich, Uniwersytet Jagielloński), dr Anna Materska-Sosnowska (Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych, Uniwersytet Warszawski, członkini Zarządu Fundacji Batorego), dr hab. Rafał Matyja (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie), Jan Olbrycht (europoseł), Szymon Osowski (Sieć Watchdog Polska), prof. Iwona Sagan (Katedra Geografii Społeczno-Ekonomicznej, Uniwersytet Gdański), prof. Paweł Swianiewicz (Katedra Rozwoju i Polityki Lokalnej, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych, Uniwersytet Warszawski), dr hab. Dawid Sześciło (Zakład Nauki o Administracji, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski), dr Cezary Trutkowski (Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej), dr Katarzyna Wojnar (Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych, Uniwersytet Warszawski), prof. Artur Wołek (Akademia Ignatianum w Krakowie), Marek Wójcik (Związek Miast Polskich).

We współpracy z **Zespołem Ekspertów Wyborczych** przygotowywaliśmy podsumowanie zmian dotyczące prawa wyborczego i wyborów w latach 2017–2020. W pracach Zespołu uczestniczyli: dr hab. Mikołaj Cześniak (Instytut Nauk Społecznych, Uniwersytet SWPS, członek Zarządu Fundacji Batorego), dr hab. Jarosław Flis (Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej, Uniwersytet Jagielloński), dr hab. Adam Gendźwiłł (Zakład Rozwoju i Polityki Lokalnej, Uniwersytet Warszawski), dr hab. Mirosława Grabowska (Instytut Socjologii, Uniwersytet Warszawski), dr hab. Jacek Haman (Zakład Statystyki, Demografii i Socjologii Matematycznej, Uniwersytet Warszawski), dr Anna Materska-Sosnowska (Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych, Uniwersytet Warszawski, członkini Zarządu Fundacji Batorego), dr hab. Bartłomiej Michalak (Instytut Nauk o Polityce, Uniwersytet Mikołaja

Kopernika w Toruniu), dr hab. Bartłomiej Nowotarski (Katedra Filozofii i Historii Gospodarczej, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu), prof. Jacek Raciborski (Instytut Socjologii, Uniwersytet Warszawski), prof. Andrzej Rychard (Instytut Filozofii i Socjologii, PAN, przewodniczący Rady Fundacji Batorego), dr Jarosław Zbieranek (Centrum Studiów Wyborczych, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu).

Seminaria i dyskusje poświęcone problematyce samorządowej:

Demontaż samorządności. Centralizacja, klientelizm, korupcja (29 stycznia) – debata online o upolitycznionym sposobie dystrybucji środków z drugiej transzy Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. W dyskusji udział wzięli: Marta Bejnar-Bejnarowicz (Kongres Ruchów Miejskich), Karolina Dreszer-Smalec (Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych), Tomasz Esden-Tempski (TV RzeczJasna, Ostróda), dr hab. Jarosław Flis (Uniwersytet Jagielloński), dr hab. Inż. Zygmunt Frankiewicz (senator, przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej), Patryk Gabriel (wicestarosta Powiatu Starogardzkiego), prof. Hubert Izdebski (SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny), Przemysław Jedlecki (Gazeta Wyborcza, Katowice), Jakub Karyś (SuperNowości 24, Rzeszów), Mateusz Kokoszkiwicz (Gazeta Wyborcza, Wrocław), Szymon Osowski (Sieć Obywatelska Watchdog Polska), prof. Paweł Swianiewicz (Uniwersytet Warszawski), dr hab. Dawid Sześciło (Uniwersytet Warszawski), dr hab. Tadeusz Truskolaski (prezydent Białegostoku), dr hab. Artur Wołek (Akademia Ignatianum w Krakowie), Dorota Zmarzlak (wójtka gminy Izabelin). Dyskusję prowadził Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Samorząd na zakręcie (31 maja) – debata o kosztach zmian w systemie podatkowym w programie Polski Ład dla wspólnot lokalnych, jednostek samorządu i lokalnych organizacji społecznych. W dyskusji udział wzięli: Karolina Dreszer-Smalec (Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych), prof. Hubert Izdebski (SWPS), Andrzej Porawski (Związek Miast Polskich), dr hab. Dawid Sześciło (Uniwersytet Warszawski), Dorota Zmarzlak (Stowarzyszenie Samorządy dla Polski). Rozmowę moderował Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Analizy, ekspertyzy i komentarze dotyczące problematyki samorządowej:

Dotacje rządowe na inwestycje samorządowe – podsumowanie doświadczeń z perspektywy małych gmin, dr hab. Jarosław Flis, prof. Paweł Swianiewicz – analiza porównująca centralne programy dotacyjne dla samorządów w latach 2008–2014 z programami z lat 2015–2021 pod kątem udziału małych gmin w dystrybucji środków.

Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych: każdemu według potrzeb czy według barw politycznych?, Adela Gąsiorowska, Radosław Łapszyński, Stanisław Zakroczyński, dr hab. Dawid Sześciło – analiza procedury podziału środków z drugiej transzy Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Wersja angielska: **Central Government Fund for Local Investments: a needs-based or a politics-based scheme?**

Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych – reguły podziału, dr hab. Jarosław Flis, prof. Paweł Swianiewicz – analiza podziału środków z drugiej transzy Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych III – utrwalane wzory, dr hab. Jarosław Flis, prof. Paweł Swianiewicz – analiza podziału środków z trzeciej transzy Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Wersja angielska: **The Central Government Fund for Local Investments III – patterns taking hold.**

Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – wzory podziału, dr hab. Jarosław Flis, prof. Paweł Swianiewicz – analiza podziału środków na lokalne inwestycje z Programu Inwestycji Strategicznych.

Samorząd w Polskim Ładzie: zapomniany czy celowo pominięty?, dr hab. Dawid Sześciło – analiza wpływu reform wpisanych do programu Polski Ład na polską samorządność.

Solidarność jednostek samorządu terytorialnego a zasada pomocniczości, prof. Hubert Izdebski – analiza zgodności mechanizmu wyrównywania dochodów jednostek samorządu terytorialnego („janosikowego”) z zasadami solidarności i pomocniczości.

W jaki sposób pogarszanie się sytuacji finansowej wpływa na zmiany w realizowanych politykach lokalnych?, prof. Paweł Swianiewicz, dr Julita Łukomska – analiza sytuacji budżetowej jednostek samorządu terytorialnego w 2020 roku oraz strategii radzenia sobie z trudnościami finansowymi przez najbardziej dotknięte nimi samorzady.

Obywatele

Prowadzimy analizę polityki oraz samoorganizacji społecznej. Proponujemy rozwiązania zmierzające do wyrównywania szans i budowania pluralistycznej wspólnoty obywatelskiej poprzez poprawę jakości i dostępności usług publicznych.

W 2021 roku rozpoczęliśmy prace badające wpływ trendów demograficznych na stan demokracji w Polsce. Wzrastający udział osób powyżej 65 roku życia w strukturze ludności kraju, malejąca liczba osób młodych w populacji, dzietność utrzymująca się na poziomie, który nie gwarantuje zastępowalności pokoleń oraz rosnąca liczba migrantów z Ukrainy, Białorusi i innych krajów świata sprawiają, że obecny kształt systemu demokratycznego pozostawia coraz liczniejsze grupy mieszkańców Polski bez rzeczywistej reprezentacji i wpływu na polityki publiczne.

Nasze prace eksperckie, podyktowane świadomością, że bez zmian polityk społecznych, które odpowiedzą na wyzwania trendów demograficznych, zaufanie do państwa i spójność społeczna znajdą się w poważnym kryzysie, koncentrowały się na zanalizowaniu i podkreśleniu w debacie publicznej znaczenia solidarności międzypokoleniowej. Kwestii tej poświęcony był raport **Pokolenia. Solidarni w rozwoju** wydany wspólnie Fundacją Gospodarki i Administracji Publicznej prof. Jerzego Hausnera oraz opracowanie dr Katarzyny Sztop-Rutkowskiej **Czy jesteśmy dobrymi przodkami?** Problematyce zmian struktury ludności poświęcona była analiza prof. Ireny E. Kotowskiej **Zmiany demograficzne w Polsce**. Autorka zanalizowała w niej najważniejsze projekcje ludnościowe dla Polski pokazując, że trendów malejącej dzietności i rosnącego udziału osób starszych w populacji nie da się odwrócić, lecz trzeba projektować polityki publiczne tak, by minimalizować ich negatywny wpływ. Problematykę trendów migracyjnych z perspektywy młodego pokolenia podejmowała analiza prof. Pawła Kaczmarczyka **Młodzi a migracje**.

Poza analizą wpływu trendów demograficznych na demokrację kontynuowaliśmy refleksję nad rolą usług społecznych w budowaniu spójności społecznej i zaufania do państwa. Prace te prowadziliśmy we współpracy z **Zespołem Ekspertów ds. Usług Społecznych**, w którego skład wchodzi: dr Rafał Bakalarczyk (redaktor naczelny czasopisma „Polityka Senioralna”), dr hab. Agnieszka Chłoń-Domińczak (Instytut Statystyki i Demografii SGH, prorektor SGH ds. nauki), prof. Stanisława Golinowska (Instytut Zdrowia Publicznego Collegium Medium UJ, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych), Katarzyna Hall (Stowarzyszenie Dobra Edukacja, minister edukacji w latach 2007-2011), prof. Tomasz Komornicki (Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, UMCS), prof. Irena E. Kotowska (Instytut Statystyki i Demografii SGH, Komitet Nauk Demograficznych PAN), dr hab. Iga Magda (Kolegium Analiz Ekonomicznych SGH, wiceprezeska Instytutu Badań Strukturalnych), dr hab. Michał Myck (Centrum Analiz Ekonomicznych CenEA), dr hab. Przemysław Sadura (Wydział Socjologii UW, Fundacja Pole Dialogu), dr hab. Ryszard Szarfenberg (Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych UW, EAPN Polska, ATD-Czwarty Świat), dr Dorota Szelewa (University College Dublin, Fundacja ICRA),

Irena Wóycicka (Instytut Bronisława Komorowskiego, w latach 2010–2015 minister ds. społecznych w Kancelarii Prezydenta RP).

Prace zespołu w roku 2021 skoncentrowane były na kwestii szczególnie istotnej z powodu rosnącego udziału osób starszych w populacji, czyli dostępie do usług opieki długoterminowej. Opublikowaliśmy też analizy prof. Ryszarda Szarfenberga poświęcone Centrum Usług Społecznych, oraz reformom polityk publicznych w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych. Zajmowaliśmy się również projektem zmian w oświacie (tzw. Lex Czarnek), stanowiącym poważne zagrożenie dla polskiego systemu edukacji.

Seminaria i debaty:

To nie jest kraj dla młodych ludzi? (28 maja) – dyskusja online o tożsamości młodego pokolenia Polek i Polaków wokół też raportu ***Młodzi 2020 – w poszukiwaniu tożsamości***. Wprowadzenie wygłosił dr Michał Boni (autor raportu, Uniwersytet SWPS), a skomentowali je dr Paweł Marczewski (Fundacja Batorego) oraz dr Justyna Sarnowska (Uniwersytet SWPS). W dyskusji udział wzięli: dr hab. Mikołaj Czeźnik (Uniwersytet SWPS, członek zarządu Fundacji Batorego), Wiktoria Jędrozskowiak (Młodzieżowy Strajk Klimatyczny), Zuzanna Karcz (Nowa Fala Aktywizmu), Krzysztof Katkowski („Krytyka Polityczna”), Piotr Kaszczyszyn (Klub Jagielloński), Miłosz Lupiński (Extinction Rebellion), dr Karolina Messyasz (Uniwersytet Łódzki), Anna Maziarska (Zespół ds. Edukacji Rady Konsultacyjnej OSK), dr hab. Mikołaj Rakusa-Suszczewski (Uniwersytet Warszawski), dr hab. Przemysław Sadura (Uniwersytet Warszawski i Instytut Krytyki Politycznej), Julia Waligóra (Europejski Parlament Młodzieży). Rozmowę moderował: Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Alarm dla szkoły! (22 czerwca) – dyskusja online o zmianach w prawie oświatowym przygotowanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Udział wzięli: Sławomir Broniarz (prezes Związku Nauczycielstwa Polskiego), Joanna Cieśla (tygodnik „Polityka”), Renata Czaja-Zajder (Inicjatywa Protest z Wykrzyknikiem), Magdalena Czarzyńska-Jachim (wiceprezydentka Sopotu), dr Iga Kazimierczyk (Fundacja Przestrzeń dla Edukacji), Dorota Łoboda (radna m.st. Warszawy, przewodnicząca Komisji Edukacji), Artur Urbański (wiceprezydent Ełku). Spotkanie poprowadził Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Demokracja i demografia. Jak zarządzać zmianą demograficzną? (10 września) – debata online o problemach związanych ze zmianami struktury demograficznej polskiego społeczeństwa. Udział wzięli: Tomasz Andrukiewicz (prezydent Ełku), dr Marta Jaroszewicz (Ośrodek Badań nad Migracjami UW), prof. Irena E. Kotowska (Instytut Statystyki i Demografii SGH), dr Paweł Marczewski (Fundacja Batorego), Marcel Andino Velez (Rodzinna Koordynacja Opieki Geriatrycznej „Młodszy Brat”). Dyskusję moderował Mikołaj Czeźnik (SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny, członek Zarządu Fundacji Batorego).

Polityka relacji międzypokoleniowych (3 grudnia) – debata o politycznym znaczeniu założeń, wniosków i rekomendacji raportu ***Pokolenia. Solidarni w rozwoju*** wydanego wspólnie z Fundacją Gospodarki i Administracji Publicznej prof. Jerzego Hausnera. Wprowadzenie do dyskusji wygłosili dr hab. Agnieszka Chłoń-Domińczak (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) oraz dr Paweł Marczewski (Fundacja Batorego), a w rozmowie udział wzięli: Paulina Matysiak (posłanka na Sejm RP, Lewica), Joanna Mucha (posłanka na Sejm RP, Polska 2050), Sławomir Nitras (poseł na Sejm RP, Platforma Obywatelska), Barbara Nowacka (posłanka na Sejm RP, Inicjatywa Polska). Dyskusję moderował Mikołaj Czeźnik (SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny, członek Zarządu Fundacji Batorego).

Raporty, analizy, komentarze:

Centra usług społecznych – czy poprawią dostęp do usług społecznych i ich jakość?, dr hab. Ryszard Szarfenberg – analiza reformy wprowadzonej ustawą z połowy 2019 roku o Centrach Usług Społecznych dającą samorządom możliwość realizacji usług społecznych za pomocą nowej instytucji, która ma je integrować i koordynować, a w konsekwencji poprawić do nich dostęp beneficjentom.

Skąpy system, niewystarczająca reforma – jak poprawić reintegrację zawodową bezrobotnych, dr hab. Ryszard Szarfenberg – analiza zmian w systemie zasiłków dla bezrobotnych wprowadzonych w 2020 i 2021 roku.

Młodzi 2020 – w poszukiwaniu tożsamości, dr Michał Boni – raport o czynnikach kształtujących tożsamość młodego pokolenia Polek i Polaków podsumowujący cykl seminariów Obserwatorium Młodych prowadzonych przez Fundację w latach 2019-2020.

Młodzi a migracje – oczywiste i nieoczywiste relacje, dr hab. Paweł Kaczmarczyk – analiza przyczyn i skutków migracji młodych Polaków po przystąpieniu do UE.

Czy jesteśmy dobrymi przodkami?, dr Katarzyna Sztop-Rutkowska – komentarz ujawniający strukturalne źródła rosnących napięć między pokoleniami postulujący potrzebę nowego, opartego na solidaryzmie kontraktu międzypokoleniowego.

Pokolenia. Solidarni w rozwoju, dr Kamila Bielawska, prof. Piotr Błędowski, dr hab. Agnieszka Chłoń-Domińczak (red.), prof. Jerzy Hausner (red.), prof. Irena E. Kotowska, Piotr Lewandowski, dr hab. Iga Magda, dr Paweł Marczewski, dr hab. Anna Ruzik-Sierdzińska, dr hab. Marcin Stonawski, dr hab. Paweł Strzelecki, prof. Krystyna Szafraniec, dr hab. Barbara Więckowska, Hanna Zalewska – raport Fundacji Batorego i Fundacji Gospodarki i Administracji Publicznej rekomendujący rozwiązania umacniające solidarność międzypokoleniową w obszarach edukacji i kształtowania kompetencji, pracy i zatrudnienia, migracji, zdrowia, infrastruktury społecznej, zabezpieczenia społecznego, finansów publicznych i porządku demokratycznego.

Zmiany demograficzne w Polsce – jakie wyzwania rozwojowe przyniosą?, prof. Irena E. Kotowska – opracowanie przedstawiające zmiany demograficzne czekające Polskę w ciągu najbliższych 30 lat.

Wrocie przejęcie edukacji, prof. Hubert Izdebski – analiza konstytucyjności zmian w prawie oświatowym zapowiadanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauk

Nieobecni w pamięci, dr Tomasz Terlikowski – komentarz o braku oficjalnego upamiętnienia w Polsce dziesiątków tysięcy osób zmarłych na COVID-19.

Pandemia i pamięć. Kilka uwag krytycznych, dr hab. Lech Nijakowski – komentarz o braku oficjalnego upamiętnienia w Polsce dziesiątków tysięcy osób zmarłych na COVID-19.

Europa

Analizujemy polską politykę zagraniczną ze szczególnym uwzględnieniem działań Polski w ramach Unii Europejskiej. Przygotowujemy propozycje polityk związanych z obroną Unii jako wspólnoty wartości i wzmacnianiem bezpieczeństwa Polski. Definiujemy wyzwania i przedstawiamy możliwe działania w relacjach z Rosją, Białorusią i Ukrainą. Wspieramy dialog obywatelski i ekspercki z naszymi wschodnimi sąsiadami.

W 2021 roku koncentrowaliśmy się przede wszystkim na analizowaniu głębokich zmian zachodzących w funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz na wyzwaniach, jakie te przemiany oznaczają dla Polski. Jednym z najważniejszych jest unijny zielony ład i jego następstwa gospodarcze i społeczne dla

naszego kraju. Działaliśmy też na rzecz wsparcia wartości europejskich w Polsce i w UE, w tym m.in. stworzeniem skutecznych mechanizmów prawnych i finansowych dla promocji demokracji i wartości europejskich w krajach członkowskich, a także przygotowania i przyjęcia przez instytucje unijne strategii dla społeczeństwa obywatelskiego.

Polska w Europie

We współpracy z ECFR przygotowaliśmy raport poświęcony transformacji Unii Europejskiej: zmianom mechanizmów politycznych i instytucjonalnych Wspólnoty, funkcjonowania rynku wewnętrznego, ewolucji strategii Unii na arenie globalnej oraz następstwom tych procesów dla członkostwa Polski, w tym potrzebie dostosowania celów i metod polskiej polityki europejskiej, by członkostwo w UE pozostało istotnym bodźcem wzmacniającym rozwój kraju.

Wspólnie z ECFR wydaliśmy także kilka komentarzy analitycznych oraz zorganizowaliśmy debaty i spotkania poświęcone sytuacji politycznej w Unii Europejskiej, w tym reakcji UE na pandemię oraz nowemu wieloletniemu budżetowi Unii. Zwracaliśmy uwagę na politykę wschodnią UE, jej relacje z Rosją oraz na sytuację w Białorusi i Ukrainie, kryzys na granicy polsko-białoruskiej, a także spór o praworządność między rządem polskim a UE.

Działania na rzecz unijnego instrumentu wsparcia organizacji społecznych

Od stycznia do kwietnia 2021 roku prowadziliśmy kolejny etap kampanii na rzecz utworzenia efektywnego instrumentu unijnego dla wsparcia dla społeczeństwa obywatelskiego w krajach członkowskich. Wspólnie z innymi organizacjami z Polski i z Europy przygotowaliśmy rekomendacje odnośnie wytycznych dla nowego programu unijnego dla organizacji pozarządowych „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” na lata 2021–2027 o budżecie 1,5 mld euro, przyjętego pod koniec 2020 roku. Apel podpisany przez organizacje z całej UE o ustanowienie procedur umożliwiających dostęp do finansowania z programu lokalnym organizacjom działającym na rzecz obrony demokracji praw człowieka, wraz z listą rekomendacji, przedstawiony został KE. Wytyczne programu, przyjęte przez instytucje unijne, w tym wyodrębnienie część środków na wsparcie oddolnych inicjatyw za pośrednictwem krajowych i regionalnych operatorów wyłanianych w konkursie spośród organizacji społecznych, spełniły w dużej mierze przedstawione w rekomendacjach oczekiwania.

Działania na rzecz przyjęcia przez UE strategii dla społeczeństwa obywatelskiego

W 2021 roku zainicjowaliśmy nową kampanię na rzecz przyjęcia przez instytucje unijne strategii wspierania i ochrony społeczeństwa obywatelskiego. Przyjęcie strategii oznaczałoby oficjalne uznanie społeczeństwa obywatelskiego za niezbywalny element systemu demokratycznego i wartości chronionych UE. Zwiększałoby to ochronę organizacji i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego przed nadużyciami władz oraz konsekwentnie włączało ich w proces decyzyjny i wdrażanie polityk Unii.

Nasze działania koncentrowały się na przygotowaniu założeń strategii i wprowadzeniu jej koncepcji na agendę europejską. W listopadzie razem z organizacjami partnerskimi zorganizowaliśmy panel na ten temat podczas konferencji Agencji Praw Podstawowych UE (FRA). Zachęciliśmy też grupę europosłów do wezwania Komisji do włączenia strategii do sprawozdań dotyczących społeczeństwa obywatelskiego.

Białoruś

Pokazywaliśmy następstwa protestów przeciwko sfałszowaniu wyników wyborów prezydenckich z 9 sierpnia 2020 roku. Poświęciliśmy temu tematowi kilka tekstów przybliżających polskim odbiorcom zmiany społeczne i kulturowe zachodzące w Białorusi. Analizowaliśmy przyczyny przebudzenia społecznego, sytuację organizacji obywatelskich oraz sytuację społeczną białoruskich kobiet i ich rolę w życiu politycznym.

Ukraina

Organizowane przez nas od 2012 roku dyskusje Forum Polska-Ukraina gromadzą polityków, ekspertów, działaczy pozarządowych, dziennikarzy oraz liderów opinii publicznej z Polski i Ukrainy. Spotkania służą wymianie idei i poglądów między przedstawicielami obu społeczeństw, pomagają w zrozumieniu sytuacji politycznej i społecznej w obu krajach i budowaniu porozumienia. Dyskusje koncentrują się na sprawach dotyczących zarówno problemów wewnętrznych, jak i polityki międzynarodowej, wyzwaniach globalnych i problemów dwustronnych. Spotkaniom prowadzonym w formule okrągłego stołu towarzyszą publiczne debaty i konferencje z udziałem polskich i ukraińskich uczestników.

W minionym roku we współpracy z Międzynarodową Fundacją Odrodzenie i Radą Polityki Zagranicznej „PRIZM” z Kijowa zorganizowaliśmy online XII Forum Polska-Ukraina. W jego pierwszej części, w lutym 2021 prowadziliśmy publiczną debatę **Trupy w szafie – przeciwdziałanie dezinformacji** poświęconą doświadczeniu Polski, Ukrainy i innych krajów europejskich w zwalczaniu dezinformacji. Omówiliśmy przykłady wydarzeń i tematów, które stały się pożywką dla ataków informacyjnych świadczących o obecnej interwencji i zastanawialiśmy się jak te działania wpływają lub mogą wpływać na wzajemne relacje krajów naszego regionu i relacje Unii Europejskiej z jej sąsiadami. Przyjrzelśmy się dobremu praktykom w zakresie monitorowania i wczesnego reagowania oraz rozwiązaniom instytucjonalnym i prawnym wspierającym zwalczanie dezinformacji. Doświadczenia ukraińskich koleżanek i kolegów stały się punktem odniesienia do rozmowy o tym, co możemy zrobić, aby poprawić nasze bezpieczeństwo.

Druga część Forum, zorganizowana w grudniu, poświęcona była relacjom Ukrainy i Unii Europejskiej. W trakcie debaty online **Ukraina i UE: nowe otwarcie** eksperci zastanawiali się na ile dotychczasowe ramy stosunków Ukrainy z UE są adekwatne dla dzisiejszych potrzeb i wyzwań, czy Partnerstwo Wschodnie powinno pozostać głównym formatem dwustronnych stosunków, czy też należy wypracować nową płaszczyznę wzajemnych kontaktów oraz jakie są możliwości włączenia Ukrainy w politykę bezpieczeństwa UE.

Z okazji 30 lat niepodległej Ukrainy wydaliśmy cykl tekstów polskich ekspertek i ekspertów prezentujących nowe spojrzenie na relacje polsko-ukraińskie, pokazujących nieznaną w Polsce lub słabo dostrzeżone zmiany, jakie zaszły w tym kraju, zwłaszcza w ostatniej dekadzie.

Dyskusje i seminaria eksperckie:

Trupy w szafie – przeciwdziałanie dezinformacji (11 lutego) – debata on-line w ramach XII Forum Polska-Ukraina poświęcona doświadczeniu Polski, Ukrainy i innych krajów europejskich w zwalczaniu dezinformacji. Udział wzięli: Dmytro Dubow (Narodowy Instytut Studiów Strategicznych, Kijów), dr Jewhen Fedczenko (inicjatywa StopFake.org, Kijów), dr Wołodymyr Jermolenko (Internews-Ukraina, Kijów), dr hab. Agnieszka Legucka (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Warszawa) Hennadij Maksak (Rada Polityki Zagranicznej „PRIZM”, Kijów), Maja Mazurkiewicz (Intelligence Alliance4Europe, Bruksela) Raimonda Miglinaite (Europejska Służba Działań Zewnętrznych, Wilno), Agnieszka Ostrowska (Centrum Stosunków Międzynarodowych, Warszawa), David Stulik (Center for Security Policy, Praga), Dmytro Szulha (Międzynarodowa Fundacja Odrodzenie, Kijów), Jonáš Syrovátka (Security Studies

Institute, Praga). Dyskusję otworzył Ołeksandr Suszko (dyrektor Fundacji „Odrodzenie”, Kijów), a poprowadził Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego, Warszawa).

Nowy rozdział. Transformacja Unii Europejskiej a Polska (15 kwietnia) – debata online wokół tego raportu pod tym samym tytułem, poświęcona wyzwaniom, jakie przed Polską stawiają głębokie przemiany zachodzące w Unii Europejskiej. Tezy raportu przedstawili jego autorzy: Szymon Ananicz (Fundacja Batorego), dr Piotr Buras (dyrektor warszawskiego Biura ECFR) i dr Agnieszka Smoleńska (Polityka Insight). W dyskusji udział wzięli: dr Włodzimierz Cimoszewicz (Grupa Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów), prof. Danuta Hübner (Grupa Europejskiej Partii Ludowej), Łukasz Kohut (Grupa Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów), prof. Zdzisław Krasnodębski (Europejscy Konserwatyści i Reformatorzy), dr Jan Olbrycht (Grupa Europejskiej Partii Ludowej). Rozmowę moderował Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego, Warszawa).

Stosunki UE–Rosja: wnioski z ostatnich kryzysów (17 czerwca) – debata online o kryzysie w stosunkach Unii z Rosją. W dyskusji udział wzięli Petras Austrevicius (europoseł, Grupa Renew Europe), Hennadij Maksak (przewodniczący Rady Polityki Zagranicznej „PRIZM” z Kijowa), Robert Pszczel (Senior Fellow, Fundacja Kazimierza Pułaskiego, b. dyrektor biura informacyjnego NATO w Moskwie), dr Susan Stewart (szefowa działu analiz, Stiftung Wissenschaft und Politik). Debatę poprowadził Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Transformacja UE a mandat społeczny (2 lipca) – debata online o demokratyzacji unijnego systemu politycznego i wzmacnianiu społecznego mandatu UE. Dyskutowali: prof. Danuta Hübner (europoseł, Europejska Partia Ludowa), prof. Jerzy Osiatyński (Instytut Nauk Ekonomicznych PAN), dr Agnieszka Smoleńska (Polityka Insight). Debatę moderował dr Piotr Buras (dyrektor warszawskiego Biura ECFR).

„Wielka korupcja” za unijne pieniądze? (8 lipca) – debata online o tym, jak Unia Europejska może skutecznie i sprawiedliwie kontrolować sposób dysponowania pieniędzy z Funduszu Odbudowy przez państwa członkowskie. Udział wzięli: Katarzyna Batko-Tołuć (Sieć Obywatelska Watchdog Polska), dr Piotr Buras (dyrektor warszawskiego Biura ECFR), Jacek Karnowski (prezydent Sopotu), dr Bogdan Klich (senator RP), dr Jan Olbrycht (deputowany do Parlamentu Europejskiego). Dyskusję poprowadził Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Czy Europa boi się Polexitu? (15 października) – międzynarodowa debata online zorganizowana we współpracy z warszawskim Biurem ECFR poświęcona konsekwencjom orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego negującego zasadę pierwszeństwa prawa europejskiego nad krajowym dla Polski i Unii Europejskiej. Dyskutowali: Caroline de Gruyter (Holandia, komentatorka i autorka NRC Handelsblad), dr Milan Nic (Słowacja, German Council on Foreign Relations), Shahin Vallée (Francja, London School of Economics), dr Piotr Buras (dyrektor warszawskiego Biura ECFR). Debatę moderował Szymon Ananicz (Fundacja Batorego).

Kryzys na wschodniej granicy UE. Jak Unia może chronić swoje granice i prawa człowieka? (8 listopada) – międzynarodowa debata online zorganizowana we współpracy z warszawskim Biurem ECFR o tym, jak w przypadku kryzysu na granicy polsko-białoruskiej pogodzić skuteczną kontrolę granic z poszanowaniem praw człowieka i respektowaniem wartości, na których zbudowana jest Unia? Dyskutowali: dr Włodzimierz Cimoszewicz (poseł do Parlamentu Europejskiego, b. premier i minister spraw zagranicznych RP), Rasa Juknevičienė (posłanka do Parlamentu Europejskiego, była Ministra Obrony Litwy), Gerald Knaus (prezes European Stability Initiative). Rozmowę moderował dr Piotr Buras (dyrektor warszawskiego Biura ECFR).

Granica: kryzys migracyjny czy geopolityczny? (22 listopada) – debata online zorganizowana we współpracy z warszawskim Biurem ECFR poświęcona geopolitycznym aspektom kryzysu na granicy

polsko-białoruskiej. Dyskutowali: dr Piotr Łukasiewicz (Polityka Insight), dr Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz (Instytut Strategii 2050), Robert Pszczel (Fundacja im. Kazimierza Pułaskiego). Debatę prowadził Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Ukraina i UE: nowe otwarcie (2 grudnia) – debata online w ramach XII Forum Polska-Ukraina poświęcona relacjom Ukrainy i Unii Europejskiej. Udział w dyskusji wzięli: dr Kai-Olaf Lang (Stiftung Wissenschaft und Politik, Niemcy), Weronika Mowczan, (Instytut Badań Ekonomicznych i Konsultacji Politycznych, Ukraina), dr Olena Pawlenko (Dixi Group, Platforma Społeczeństwa Obywatelskiego EU-Ukraina), dr Wojciech Przybylski (Visegrad Insight oraz Fundacja Res Publica), Dmytro Szulha (Międzynarodowa Fundacja „Odrodzenie”, Ukraina). Debatę moderował dr Piotr Buras (dyrektor warszawskiego Biura ECFR).

Europejski Zielony Ład: recepta na rozwój czy źródło konfliktów? (7 grudnia) – międzynarodowa debata online zorganizowana we współpracy z warszawskim Biurem ECFR oraz londyńskim think-tankiem Counterpoint o tym, jak sprawić by zielona transformacja nie stała się kolejnym powodem polaryzacji, społecznego oporu i antyunijnych sentymentów. Udział wzięli: Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego), Susi Denison (szefowa programu European Power, ECFR), dr Catherine Fieschi (dyrektorka think-tanku Counterpoint), Tomáš Jungwirth (kierownik zespołu ds. klimatu, Association for International Affairs AMO), dr Joanna Maćkowiak-Pandera (Forum Energii), Filip Pazderski (Instytut Spraw Publicznych). Dyskusję poprowadził dr Piotr Buras (dyrektor warszawskiego Biura ECFR).

Analizy, raporty, komentarze, policy papers:

Nowy rozdział. Transformacja Unii Europejskiej a Polska, Szymon Ananicz, dr Piotr Buras, dr Agnieszka Smoleńska – raport przygotowany we współpracy z warszawskim Biurem ECFR pokazujący główne kierunki głębokich zmian, jakie zachodzą w Unii Europejskiej oraz przedstawiający rekomendacje dla skutecznego uczestnictwa naszego kraju w nowym etapie integracji europejskiej.

„Wielka korupcja” za unijne pieniądze? Jak ograniczyć ryzyko dla Polski i UE, dr Piotr Buras, dr hab. Piotr Bogdanowicz – analiza przygotowana we współpracy z warszawskim Biurem ECFR, rekomendująca sposoby ograniczenia ryzyka, że środki z unijnego Funduszu Odbudowy posłużą umocnieniu praktyk i systemów niedemokratycznych.

Obroń rządów prawa po szczycie Unii Europejskiej: kompromis i co dalej. Komentarz, dr Piotr Buras, Szymon Ananicz – komentarz przedstawiający możliwości dalszych działań dla instytucji unijnych, organizacji społecznych, partii europejskich i państw członkowskich w walce o ochronę rządów prawa w UE.

Spór o weto i pięć mitów rządowej propagandy. Komentarz, dr Piotr Buras, Szymon Ananicz – komentarz obalający pięć głównych mitów rozpowszechnianych przez polityków PiS w sporze o unijny budżet i mechanizm jego warunkowości.

Nowelizacja budżetu UE: ocena i perspektywy. Komentarz, dr Agnieszka Smoleńska, Paweł Wiejski – komentarz na temat propozycji nowego budżetu Unii Europejskiej.

Jak pandemia zmieni Unię?, Szymon Ananicz – komentarz o zmianach w architekturze Unii Europejskiej w reakcji na pandemię.

Polska i Trójmorze po Trumpie: szansa na nowe otwarcie?, Adam Balcer – komentarz na temat szans i wyzwań, jakie dla inicjatywy Trójmorza oznacza zmiana administracji prezydenckiej w USA.

Stosunki UE-Ukraina: rzut oka, Dmytro Shulga – komentarz opisujący aktualny stan stosunków UE-Ukraina i możliwe sposoby dalszego zacieśniania tych relacji. Wersja angielska: **EU-Ukraine relations: a snapshot**.

Po eskalacji w Donbasie: wnioski na następny kryzys, Szymon Ananicz – analiza poświęcona eskalacji konfliktu rosyjsko-ukraińskiego w kwietniu 2021 roku i wnioskom, jakie z tego kryzysu powinien wyciągnąć Zachód.

Cykl komentarzy z okazji 30 lat niepodległej Ukrainy: (1) **Polska i Ukraina: asymetryczne sąsiedztwo**, Iza Chruślińska – tekst pokazujący aspekty postrzegania Ukrainy w Polsce, które blokują lub utrudniają rozumienie istotnych zmian zachodzących u naszych sąsiadów. (2) **Wielokulturowe elity i obywatelska tożsamość narodowa niepodległej Ukrainy**, dr Adam Balcer – tekst pokazujący jak współczesna Ukraina wyróżnia się na tle wielu krajów europejskich wielokulturowością swych elit i inkluzyjnym charakterem tożsamości obywatelskiej. (3) **Czy Polska rządziła Ukrainą jak kolonią? O potrzebie wielości perspektyw w historiografii i relacjach polsko-ukraińskich**, dr hab. Tomasz Stryjek – rozważania o tym czy i jak model rządów kolonialnych w historii stosunków polsko-ukraińskich rzutuje na wzajemne postrzeganie Polaków i Ukraińców. (4) **Polska-Ukraina: przeciwne wektory opowieści**, Katarzyna Kwiatkowska-Moskalewicz – analiza rozwoju instytucji państwa prawa w Ukrainie po rewolucji godności na przykładzie reformy policji. (5) **Uciec przed geopolityką**, dr hab. Paweł Kowal – analiza geopolitycznego znaczenia Ukrainy dla polskiej państwowości.

Rosja jest przyjaciółką, lecz większą przyjaciółką jest demokracja, dr Hienadz Korszunau, dr Piotr Rudkouski – analiza systemu wartości, z jakim Białorusini wkroczyli na drogę walki o demokrację oraz jak ta walka wpływa na ewolucję ich aksjologii i tożsamości narodowej.

Likwidacja organizacji społecznych w Białorusi: co się wydarzyło i co dalej z białoruskim społeczeństwem obywatelskim, Juryi Arłouski – analiza procesu systematycznej likwidacji organizacji społecznych przez białoruski reżim po protestach 2020 roku. Wersja angielska: **The liquidation of social organisations in Belarus: what happened and what comes next for Belarusian civil society**.

Herstoria. Kobiety Białorusi jako podmiot polityczny, Aksana Łukaciejewska – analiza sytuacji kobiet w Białorusi i ich roli w protestach 2020 roku.

Język protestu i nowe trendy w społeczeństwie białoruskim w latach 2020–2021, Wolha Dawydzik – analiza symboliki białoruskich protestów 2020 roku.

Kryzys polsko-białoruski i kwestia migracji. Międzynarodowy kontekst i możliwe sposoby zarządzania, prof. Klaus Bachmann – analiza kryzysu migracyjnego na granicy polsko-białoruskiej na tle nasilających się ruchów migracyjnych na świecie i polityki migracyjnej Unii Europejskiej.

Murem za Polską, Szymon Ananicz – komentarz wskazujący na potrzebę wyciszenia sporów politycznych i podjęcia współpracy różnych środowisk, przede wszystkim większości rządzącej i opozycji w związku z kryzysem humanitarnym na granicy polsko-białoruskiej.

Debaty

Obok konferencji i debat inspirowanych tekstami powstałymi w ramach prac zespołów eksperckich organizujemy także inne spotkania, wychodzące poza tematy podejmowane w naszej działalności eksperckiej, poświęcone kwestiom istotnym dla przyszłości naszego państwa i regionu. Ich celem jest pogłębianie dyskusji toczących się w polskiej przestrzeni publicznej oraz wprowadzanie do debaty publicznej nowych wątków i tematów. Do organizowanych przez nas dyskusji, konferencji i seminariów zapraszamy osoby wywodzące się z różnych środowisk, o różnych wrażliwościach, poglądach politycznych i przekonaniach ideowych. Wierzymy, że niezależna przestrzeń spotkań i dyskusji przedstawicieli świata polityki, ekspertów, działaczy społecznych oraz dziennikarzy jest warunkiem niezbędnym dla funkcjonowania debaty publicznej i wymiany idei.

W 2021 roku szczególną uwagę poświęciliśmy protestom, które wybuchły w kraju po wydaniu 22 października 2020 roku przez Trybunał Konstytucyjny orzeczenia zaostrzającego przepisy antyaborcyjne. Analizowaliśmy przyczyny polityczne tego buntu, jego wpływ na politykę oraz jego następstwa społeczne. Drugim ważnym tematem naszych debat były polityczne i społeczne uwarunkowania zielonej transformacji w Polsce, jej wpływ na funkcjonowanie demokracji, państwa oraz wspólnoty obywatelskiej. Zajmowaliśmy się także politycznymi następstwami Krajowego Planu Odbudowy i jego znaczeniem dla działalności samorządu oraz polityką państwa wobec instytucji kultury.

Konferencje, debaty i seminaria:

Protest i polityka (5 lutego) – dyskusja online o bilansie politycznym protestów po 22 października 2020 roku. Udział wzięli: Sonia Burdyna (Otwarty Uniwersytet im. Karola Modzelewskiego), Zuzanna Dąbrowska (dziennik „Rzeczpospolita”), dr hab. Jarosław Flis (Uniwersytet Jagielloński), dr hab. Adam Gendźwił (Uniwersytet Warszawski), Monika Helak (Polityka Insight), Rafał Kalukin (tygodnik „Polityka”), dr Jacek Kołtan (Europejskie Centrum Solidarności), Ewa Kiedio (Zespół Laboratorium „Więzi”), dr Mikołaj Lewicki (Uniwersytet Warszawski), Ryszard Łuczyn (Polityka Insight), dr Paweł Marczewski (Fundacja Batorego), dr hab. Rafał Matyja (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie), dr hab. Przemysław Sadura (Uniwersytet Warszawski), Michał Sutowski („Krytyka Polityczna”), Agata Szczeniak (OKO.press), Michał Szułdryński (dziennik „Rzeczpospolita”), dr hab. Agnieszka Turska-Kawa (Uniwersytet Śląski), Dominika Wielowieyska („Gazeta Wyborcza”). Rozmowę moderował Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Protest kobiet – perspektywy i dylematy ruchu (19 lutego) – dyskusja online o perspektywach i politycznych dylematach ruchu kobiet z udziałem organizatorek i organizatorów, uczestniczek i uczestników protestów oraz przedstawicielek i przedstawicieli opozycji parlamentarnej. Uczestnicy: Magdalena Biejat (posłanka na Sejm RP), Natalia Broniarczyk (Aborcyjny Dream Team, Warszawa), Lana Dadu (aktywistka społeczna, Kraków), Katarzyna Gauza (Łódzkie Dziewuchy Dziewuchom), Agnieszka Dziemianowicz-Bąk (posłanka na Sejm RP), Liliana Kalinowska (aktywistka społeczna, Przemyśl), Kamila Kasprzak-Bartkowiak (Lewica Razem, Gniezno), Jadwiga Klata (Extinction Rebellion, Warszawa), dr Elżbieta Korolczuk (Uniwersytet Södertörn w Sztokholmie), Kacper Kowalski (Lewica Razem, Mielec), Katarzyna Kulerska (Ogólnopolski Strajk Kobiet, Kraków), Gocha Kulczycka (Manufaktura Inicjatyw Różnorodnych, Opole), Dominika Lasota (aktywistka klimatyczna, Bydgoszcz), dr Joanna Malinowska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza i Federacja Anarchistyczna, Poznań), Kinga Łozińska (Komitet Obrony Demokracji, Warszawa), Mirosława Makuchowska (Kampania Przeciw Homofobii, Warszawa), Jakub Retyk (Młoda Zaraza, Gdańsk), dr hab. Joanna Wórzeczka (Uniwersytet Śląski, Cieszyn). Dyskusję moderował Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Czy rewolucja jest kobietą? (9 marca) – debata online pokazująca protest kobiet w szerszej perspektywie walk o emancypację kobiet w Polsce i na świecie. Dyskutowały: Agnieszka Błońska (reżyserka teatralna), Agnieszka Holland (reżyserka filmowa), dr Elżbieta Korolczuk (Uniwersytet Södertörn w Sztokholmie), dr Dominika Kozłowska (redaktorka naczelna miesięcznika „Znak”), Maria Libura (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie). Rozmowę moderowali Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego) oraz dr Anna Materska-Sosnowska (Katedra Systemów Politycznych UW, członkini Zarządu Fundacji Batorego).

Protest kobiet i media lokalne (12 marca) – dyskusja online z dziennikarkami i dziennikarzami mediów lokalnych o tym, jak protesty przeciw zaostrzeniu prawa aborcyjnego były relacjonowane przez media w mniejszych ośrodkach. Udział wzięli: Klaudia Beker (Radio Plus Legnica), Bogna Czałczyńska („Monitor Szczeciński”), Tomasz Esden-Tempski (TV RzeczJasna, Ostróda), Maria Eichler (Chojniczanie.pl), Wioleta Grzybek (Lokalsi.net Medium Obywatelskie Subregionu Zachodniego), Beata Frąckowiak-Piotrowicz („Gazeta Jarocińska”), Jerzy Jurecki („Tygodnik Podhalański”), Grażyna Kaim („Przełom.

Tygodnik Ziemi Chrzanowskiej”), Aleksander Karwowski („Przemiany na Szlaku Piastowskim”, Gniezno), Anna Kondraciuk („Kurier Podlaski – Głos Siemiatycz”), Magdalena Kruszka („Pałuki. Tygodnik lokalny”), Urszula Markowska („Tramwaj Cieszyński. Miesięcznik dla Śląska Cieszyńskiego”), Jarosław Mazanek („Kurier Zawierciański” i „Gazeta Myszkowska”), Alicja Molenda („Przełom. Tygodnik Ziemi Chrzanowskiej”), Marta Ringart-Orłowska („Kurier Gmin. Tygodnik powiatu Wołowski”), Katarzyna Snochowska („Gazeta Radomszczańska”), Kuba Stankiewicz („Gazeta Gryfińska”, eGryfino.pl), Piotr Wyszomirski („Gazeta Świętojańska”, Gdańsk), Andrzej Zdanowicz (dziennikarz, Bielsk Podlaski). Dyskusję prowadził Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Zielony Ład – populizm – polityka (9 kwietnia) – dyskusja online o politycznych i społecznych uwarunkowaniach zielonej transformacji w Polsce, organizowana we współpracy z redakcją „Krytyki Politycznej”. Wprowadzenia do dyskusji wygłosili: dr hab. Przemysław Sadura (Instytut Studiów Zaawansowanych Krytyki Politycznej i Uniwersytet Warszawski), Piotr Trudnowski (Klub Jagielloński), Lidia Wojtal (Agora Energiewende). Dyskutowali: Bartosz Brzyski (Klub Jagielloński), Joanna Furmaga (Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć), Radosław Gawlik (Zieloni), Ilona Jędrasik (Fundacja ClientEarth Prawnicy dla Ziemi), Julia Lipnicka (Młodzieżowy Strajk Klimatyczny), dr Tomasz Markiewka (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), Krzysztof Mroczkowski (Inicjatywa Pacjent Europa), Marta Palińska (Greenpeace), Aneta Skubida (Green Dealers), dr Kacper Szulecki (Kultura Liberalna, University of Oslo), Zuzanna Karcz (Kolektyw „Nowa Fala Aktywizmu”), Zofia Krajewska (Extinction Rebellion), Daria Gosek-Popiołek (posłanka na Sejm). Dyskusję moderował Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Krajowy Plan Odbudowy – szansa czy pułapka? (11 maja) – dyskusja online o kształcie polskiego Krajowego Planu Odbudowy. Wprowadzenia wygłosili: Karolina Dreszer-Smalec (Ogólnopolska Organizacja Federacji Pozarządowych), Maciej Witucki (Konfederacja Lewiatan), Marek Wójcik (Związek Miast Polskich). W dyskusji udział wzięli: Joanna Furmaga (Polska Zielona Sieć), Krzysztof Izdebski (Fundacja ePaństwo), Iwona Janicka (Fundacja Aktywności Lokalnej), Urszula Jaworska (Fundacja Urszuli Jaworskiej), Szymon Kacprzyk (Młodzieżowy Strajk Klimatyczny), Jacek Karnowski (prezydent Sopotu), dr Iga Kazimierczyk (Fundacja Przestrzeń dla Edukacji), dr Joanna Maćkowiak-Pandera (Forum Energii) Justyna Ochędzan (Wielkopolska Rada Koordynacyjna Związek Organizacji Pozarządowych), Agata Polišńska (Fundacja Onkologiczna Alivia), Bernadeta Skóbel (Związek Powiatów Polskich), Przemysław Żydok (Fundacja Aktywizacja). Rozmowę moderował Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Odbudowa czy kampania wyborcza? (25 lipca) – dyskusja online o wpływie środków z Funduszu Odbudowy na polską scenę partyjną. Udział wzięli: dr hab. Mikołaj Cześniak (Uniwersytet SWPS, członek zarządu Fundacji Batorego), Zuzanna Dąbrowska („Rzeczpospolita”), dr hab. Jarosław Flis (Uniwersytet Jagielloński), Rafał Kalukin („Polityka”), dr Paweł Musiałek (Klub Jagielloński), dr Łukasz Pawłowski (Kultura Liberalna), prof. Andrzej Rychard (Instytut Filozofii i Socjologii PAN, przewodniczący Rady Fundacji Batorego), Stefan Sękowski (Nowa Konfederacja), Dominika Sitnicka (OKO.press), Michał Sutowski („Krytyka Polityczna”), Agata Szczęśniak (OKO.press), Michał Szułdryński („Rzeczpospolita”), Łukasz Warzecha („Do Rzeczy”), Agnieszka Wiśniewska („Krytyka Polityczna”). Dyskusję poprowadziła dr Anna Materska-Sosnowska (Katedra Systemów Politycznych UW, członkini Zarządu Fundacji Batorego).

Do czego politykom potrzebna jest kultura? (18 czerwca) – debata online o tym, jakie powinny być relacje między polityką a kulturą. W dyskusji udział wzięli: dr Anna R. Burzyńska („Didaskalia. Gazeta Teatralna”), Aldona Machnowska-Góra (wiceprezydentka Warszawy), Jakub Majmurek („Krytyka Polityczna”), Krzysztof Mieszkowski (poseł na Sejm RP), dr Paweł Rojek (Uniwersytet Jagielloński), Waldemar Tatarczuk (dyrektor Galerii Labirynt w Lublinie). Spotkanie poprowadził Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Inny pomysł na demokrację (25 czerwca) – debata online wokół diagnoz i propozycji zawartych w opracowaniu *Inny pomysł na demokrację* autorstwa Jakuba Wygnańskiego organizowana we współpracy z Laboratorium „Więzi”. Wyprowadzenie wygłosił Jakub Wygnański (prezes Fundacji Stocznia). Dyskutowali dr hab. Agnieszka Graff (Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego), dr hab. Michał Królikowski (Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego), prof. Andrzej Rychard (Instytut Filozofii i Socjologii PAN, przewodniczący Rady Fundacji Batorego) i dr hab. Karolina Wigura (Wydział Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, „Kultura Liberalna”). Rozmowę moderował Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Zielony Ład i przyszłość demokracji (16 lipca) – debata online wokół też eseju *W stronę Ekologicznej Rzeczypospolitej. Zielona transformacja i przyszłość demokracji* Edwina Bendyka. Udział wzięli: Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego), Zofia Krajewska (Extinction Rebellion), Paweł Musiałek (dyrektor Centrum Analiz Klubu Jagiellońskiego), dr Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz (dyrektorka Instytutu Strategii 2050), Michał Syska (Ośrodek Myśli Społecznej im. Lassalle’a, Stowarzyszenie Biznes-Nauka-Samorząd Pro Silesia). Dyskusję moderowała Anna Materska-Sosnowska (Uniwersytet Warszawski, członkini Zarządu Fundacji Batorego).

Dyplomacja obywatelska w Europie Środkowo-Wschodniej (1 września) – seminarium online zorganizowane wspólnie z Europejskim Centrum Solidarności w ramach Międzynarodowego forum „Europa z widokiem na przyszłość” odbywającego się podczas Święta Wolności – obchodów 40. rocznicy Sierpnia 80’. W dyskusji o dyplomacji obywatelskiej w naszej części Europy udział wzięli eksperci i praktycy budowania mostów między narodami i mniejszościami: dr Adam Balcer (Kolegium Europy Wschodniej), Anna Dąbrowska (Homo Faber, Lublin), dr Karolina Drozdowska (Uniwersytet Gdański i Stowarzyszenie Tłumaczy Literatury), Kacper Dziekan (Europejskie Centrum Solidarności), Liliana Kalinowska (artystka i działaczka z Przemyśla), Małgorzata Kopka-Piątek (Instytut Spraw Publicznych), Anna Fedas (Fundacja Batorego), Magdalena Jakubowska (Fundacja Res Publica), Łukasz Galusek (Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków), Myroslawa Keryk (Fundacja Nasz Wybór, Warszawa), Anna Kieturakis (Urząd Miejski w Gdańsku), Marta Siciarek (Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego), dr hab. Joanna Wowrzeczka (Świetlica Krytyki Politycznej w Cieszynie oraz Uniwersytet Śląski). Dyskusję moderował Szymon Ananicz (Fundacja Batorego).

Narodowa, państwowa, autonomiczna? Instytucja kultury w kleszczach polityki (27 września) – debata na temat granicy między autonomią państwowych instytucji kultury a polityczną autonomią ministra w kształtowaniu programu podległych mu instytucji organizowana wspólnie z Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie. W debacie udział wzięli: Jerzy Fedorowicz (senator RP), Alicja Knast (dyrektorka Galerii Narodowej w Pradze), dr hab. Michał Łuczewski (Wydział Socjologii UW), Bogna Świątkowska (prezeska Fundacji Nowej Kultury Bęc Zmiana), dr hab. Kazimierz Michał Ujazdowski (senator RP). Dyskusję moderował Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

22 października: Pamięć protestu (22 października) – dyskusja online o protestach, które wybuchły po ogłoszeniu 22 października 2020 roku przez Trybunał Konstytucyjny wyroku zaostřejącego prawo antyaborcyjne z udziałem organizatorek i organizatorów protestów oraz obserwaterek i obserwatorów życia publicznego. Udział wzięli: Klaudia Beker (Muzyczne Radio Jelenia Góra), Barbara Biskup (Regionalne Centrum Wolontariatu, Kielce), Anna Boenish (Katowice), Bogna Czalczyńska (Kongres Kobiet w Szczecinie), Edyta Czeczak (Fundacja Spełnienie, Szprotawa), Monika Helak (Polityka Insight), Iwona Janicka (Fundacja Aktywności Lokalnej, Puszczykowo), Liliana Kalinowska (Przemyśl), Kamila Kasprzak-Bartkowiak (Lewica Razem, Gniezno), Julia Lipnicka (Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, Opole), dr Magdalena Muszel (Fundacja Zatoka, Gdańsk), Lena Osuch-Cierniak (Extinction Rebellion Youth, Poznań), Jakub Retyk (Młoda Zaraza, Gdańsk), Alicja Sienkiewicz (Galeria Labirynt, Lublin), dr Claudia Snochowska-Gonzalez (Polska Akademia Nauk), Wojciech Spandel (Cieszyn), Franciszek Sterczewski

(poseł na Sejm RP, Poznań), Jana Szostak (Warszawa), dr Katarzyna Sztop-Rutkowska (Uniwersytet w Białymstoku), dr hab. Joanna Wówrzczka (Uniwersytet Śląski w Katowicach). Rozmowę moderował Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Czy możliwa jest eko-Rzeczpospolita? Polityka zielonej transformacji (5 listopada) – debata online z politykami i polityczkami o społecznych i politycznych uwarunkowaniach zielonej transformacji w Polsce. W dyskusji udział wzięli: prof. Jerzy Buzek (europoseł, Europejska Partia Ludowa, b. premier Polski), Jadwiga Emilewicz (posłanka na Sejm RP, klub parlamentarny PiS), Hanna Gill-Piątek (posłanka na Sejm RP, Polska 2050), Andrzej Grzyb (poseł na Sejm RP, PSL), Gabriela Lenartowicz (posłanka na Sejm RP, Platforma Obywatelska), Katarzyna Lubnauer (posłanka na Sejm RP, Nowoczesna), Anita Sowińska (posłanka na Sejm RP, Nowa Lewica), Małgorzata Tracz (posłanka na Sejm RP, Partia Zieloni). Rozmowę poprowadził Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Klimat po Glasgow. Międzypokoleniowa próba bilansu szczytu COP26 (15 listopada) – dyskusja online oceniająca efekty Konferencji klimatycznej ONZ COP26 w Glasgow z udziałem delegacji Młodzieżowego Strajku Klimatycznego na szczyt COP26: Małgorzaty Czachowskiej (Tychy), Jana Dąbrowskiego (Warszawa), Ryszarda Kolasińskiego (Warszawa), Łucji Kudły (Warszawa), Agnieszki Kuli (Nowy Sącz), Dominiki Lasoty (Bydgoszcz), Mayi Ozbayoglu (Toruń). Komentarze wygłosili Marcin Korolec (Instytut Zielonej Gospodarki) i dr Patrycja Sasnal (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), a rozmowę moderował Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Publikacje:

O nową umowę społeczną. Bunt październikowy 2020, prof. Przemysław Czapliński – analiza języka protestów, które wybuchły po ogłoszeniu przez Trybunał Konstytucyjny w październiku 2020 roku orzeczenia zaostrzającego przepisy antyaborcyjne.

Język rewolucji, red. Piotr Kosiewski – zbiór komentarzy socjolożek i socjologów, literaturoznawczyń i literaturoznawców, badaczek i badaczy kultury współczesnej, artystek i artystów na temat języka protestów kobiet na przełomie 2020 i 2021 roku. Autorki i autorzy: Edwin Bendyk, Bartek Chaciński, Sebastian Cichocki, prof. Przemysław Czapliński, prof. Ewa Graczyk, dr hab. Agnieszka Graff, Zuzanna Hertzberg, prof. Inga Iwasiów, dr Katarzyna Kasia, prof. Leszek Koczanowicz, dr Elżbieta Korolczuk, prof. Dariusz Kosiński, prof. Waldemar Kuligowski, dr hab. Iwona Kurz, dr Agnieszka Kwiatkowska, Paweł Łysak, Rafał Milach, dr Magdalena Nowicka-Franczak, dr hab. Krzysztof Podemski, dr hab. Mikołaj Rakusa-Suszczewski, dr hab. Dorota Sajewska, Franciszek Sterczewski, dr Magda Szcześniak, dr Kuba Szreder, Waldemar Tatarczuk, Paweł Wodziński, dr hab. Joanna Wówrzczka.

W stronę Eko-Rzeczpospolitej. Zielona transformacja i przyszłość demokracji, Edwin Bendyk – esej formułujący propozycję demokratycznego ekorepublikanizmu jako politycznego modelu rozwiązywania wyzwań klimatycznych, ekologicznych oraz związanych z nimi nowych problemów socjalnych.

Czy możliwa jest eko-Rzeczpospolita?, red. Piotr Kosiewski – zbiór komentarzy autorek i autorów reprezentujących różne opcje ideowe na temat eseju Edwina Bendyka *W stronę eko-Rzeczpospolitej. Zielona transformacja i przyszłość demokracji*. Autorki i autorzy: Alicja Dańkowska, Krzysztof Katkowski, Zofia Krajewska, Paweł Musiałek, dr Łukasz Pawłowski, dr Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz, dr Mateusz Piotrowski, prof. Andrzej Rychard, Stefan Sękowski, Michał Syska.

Samorządna Rzeczpospolita 40 lat później, red. Piotr Kosiewski – zbiór tekstów poświęconych znaczeniu programu Samorządna Rzeczpospolita w 40 lat po jego sformułowaniu przez NSZZ „Solidarność”. Autorki i autorzy: dr Elżbieta Ciżewska-Martyńska, Marta Dzido, prof. Ewa Graczyk, Leszek Jażdżewski, Piotr Kaszczyszyn, dr Agnieszka Kwiatkowska, dr Wojciech Przybylski, Szymon Rębowski, dr hab. Jan Sowa.

Raporty i inne opracowania forumIdei były prezentowane i omawiane w mediach w Polsce i za granicą, m.in. w programach telewizji TVN oraz w radiu TOK FM, portalach Euractiv, Notes from Poland, Forum Dialogu, ngo.pl, Oko.press, Onet.pl, Wiadomo.co, na łamach „Dziennika Gazety Prawnej”, „Gazety Wyborczej”, „Newsweek Polska”, „Notesu na 6 tygodni”, „Polityki”, „Rzeczpospolitej” i „Tygodnika Powszechnego”.

Ekspertyzy i opracowania przygotowywane przez forumIdei popularyzowane były na **bloguIdei (49 wpisów)** oraz w prowadzonych we współpracy z tygodnikiem „Polityka” podcaście **Batory w Polityce (21 rozmów)**.

W 2021 roku program finansowany był ze środków własnych Fundacji (1 556 218,91 zł) oraz dotacji Komisji Europejskiej, przekazanej za pośrednictwem TI-Berlin (371 632,62 zł).

Koszty programu	1 927 851,53 zł
-----------------	-----------------

Fundusze Powierzone

W ramach promocji zachowań filantropijnych i wspierania rozwoju filantropii w Polsce Fundacja administruje powierzonymi jej funduszami firm i osób prywatnych. Prowadzone przez nas fundusze, ustanawiane są w oparciu o umowę o powierzeniu środków między fundatorem a Fundacją, określającą cele i zasady funkcjonowania funduszu.

W minionym roku do grupy zarządzanych przez nas funduszy dołączył dwa nowe: Fundusz im. Joanny i Stanisława Renowickich oraz Fundusz im. Olgi Kersten-Matwin. W efekcie w 2011 prowadziliśmy jedenaście funduszy powierzonych. Sześć z nich oferowało stypendia wyrównujące szanse edukacyjne młodzieży szkolnej i akademickiej (Fundusz im. Iwony Winiarskiej-Feleszko, Fundusz im. Joanny i Stanisława Renowickich, Fundusz im. Wandy i Jadwigi Chruściel, Fundusz Janiny i Tomasza Maczugów, Fundusz „Rozwiń Skrzydła” im. J. i J. Putka, Fundusz Stypendialny Grupy Pracuj), dwa finansowały nagrody: za publikację upowszechniającą wiedzę o innych kulturach, religiach i cywilizacjach (Fundusz Beaty Pawlak), oraz dla aktywistów i aktywistek pracujących z osobami z doświadczeniem uchodźstwa i migracji (Fundusz im. Olgi Kersten-Matwin). Pozostałe finansowały dotacje: na wsparcie rozwoju amatorskiego ruchu chóralnego w woj. mazowieckim (Fundusz im. Staszka Jonczyka „Śpiewaj”), na inicjatywy broniące praw kobiet oraz młodzieżowe akcje na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu (Fundusz Małgorzaty Szejnert), na wsparcie lokalnych programów stypendialnych w Staszowie i Skarżysku Kamiennej (Fundusz Rodziny Gavellów),

W 2021 roku z Funduszy Powierzonych przyznaliśmy w sumie **79 stypendiów** na rok akademicki 2021/2022 na łączną kwotę **321 585 zł** oraz **nagrody dla 4 osób** na łączną kwotę **40 000 zł**. W Funduszu Śpiewaj przyznano **5 dotacji** na kwotę **17 572 zł**, w Funduszu Rodziny Gavellów **2 dotacje** na kwotę **60 000 zł**, a w Funduszu Małgorzaty Szejnert **5 dotacji** na kwotę **84 200 zł**.

Fundusz im. Beaty Pawlak

Fundusz został utworzony w 2003 roku z darowizny zapisanej w testamencie przez Beatę Pawlak, dziennikarkę i pisarkę, która zginęła w zamachu terrorystycznym na indonezyjskiej wyspie Bali 12 października 2002. Ze środków Funduszu, zgodnie z życzeniem ofiarodawczyni, została ustanowiona roczna nagroda jej imienia za publikacje przybliżające czytelnikom inne kultury, religie i cywilizacje. W 2021 roku Kapituła przyznała nagrodę dwóm autorkom na łączną kwotę 10 000 zł. Nagrody otrzymały: Jagoda Grondecka za artykuły na temat Afganistanu publikowane w 2021 w „Krytyce Politycznej” i Aleksandra Lipczak za książkę *Lajla znaczy noc* (Karakter, Kraków 2020).

Wręczeniu nagrody, zorganizowanej online 16 listopada, towarzyszyła debata ***Między świadectwem i zaangażowaniem*** o współczesnych dylematach autorów i autorek reportaży i materiałów dziennikarskich z udziałem osób nominowanych do Nagrody. W dyskusji udział wzięli Jagoda Grondecka (nominowana za artykuły na temat Afganistanu publikowane w „Krytyce Politycznej”), Aleksandra Lipczak

(nominowana za *Lajla znaczy noc*, Kraków 2020), Dionisios Sturis (nominowany za *Zachód słońca na Santorini*, Poznań 2021), Ludwika Włodek (nominowana za *Gorsze dzieci Republiki. O Algierczykach we Francji*, Wołowiec 2020). Debatę poprowadziła Agnieszka Lichnerowicz (radio TOK FM).

Fundusz im. Iwony Winiarskiej-Feleszko

Fundusz został utworzony w 2008 roku przez przyjaciół i rodzinę tragicznie zmarłej prawniczki Iwony Winiarskiej-Feleszko. Fundusz zasilany jest darowiznami oraz wpłatami 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Środki Funduszu przeznaczane są na stypendia dla studentów studiów dziennych państwowych uczelni warszawskich pochodzących z niezamożnych środowisk, mniejszych miast i małych miejscowości.

W roku 2021 stypendium na I rok studiów w wysokości 800 zł/mies. na 10 miesięcy roku akademickiego otrzymała 1 osoba na kwotę 8 000 zł, 2 osoby otrzymały stypendium na II rok w wysokości 700 zł/mies. na 9 miesięcy roku akademickiego w łącznej kwocie 12 600 zł. W sumie w 2021 przyznano **3 stypendia** na łączną kwotę **20 600 zł**.

Fundusz im. Joanny i Stanisława Renowickich

Fundusz utworzony w 2021 roku z darowizny Joanny Renowickiej. Zgodnie z wolą Fundatorki i jej zmarłego męża Stanisława, Fundusz oferuje stypendia w wysokości 1500 zł/mies. na 10 miesięcy roku akademickiego na I i II rok stacjonarnych studiów magisterskich dla studentów matematyki Uniwersytetu Warszawskiego, macierzystego wydziału Stanisława Renowickiego oraz dla studentów astronomii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, rodzinnego miasta Joanny Renowickiej. W 2021 roku przyznano **4 stypendia** na łączną kwotę **60 000 zł**.

Fundusz im. Olgi Kersten-Matwin

Fundusz utworzony w 2021 roku przez rodzinę zmarłej 23 lipca 2020 roku Olgi Kersten-Matwin, psycholożki i psychoterapeutki, specjalizującej się w pomocy psychoterapeutycznej dla osób z doświadczeniem traumy i stresu pourazowego oraz we wsparciu osób pomagających uchodźcom i migrantom z rejonów konfliktu. Ze środków Funduszu finansowana jest coroczna nagroda za działania na rzecz osób z doświadczeniem uchodźstwa i przymusowej migracji, szczególnie dzieci i młodzieży, przebywających w Polsce. W 2021 roku decyzją Kapituły Nagrodę im. Olgi Kersten-Matwin o łącznej kwocie **30 000 zł** otrzymały: **Khedi Alieva** z Fundacji Kobiety Wędrownie (15 000 zł) i **Maria Złonkiewicz** z inicjatywy Chlebem i Solą i Fundacji Polska Gościnność (15 000 zł).

Wręczeniu nagrody 17 września, w siedzibie Fundacji, towarzyszyła transmitowana na żywo debata ***Uchodźca, imigrant, gość – między prawem moralnym, prawami człowieka a racją stanu***. W dyskusji udział wzięły laureatki Nagrody: Khedi Alieva (Fundacja Kobiety Wędrownie) i Marysia Złonkiewicz (inicjatywa Chlebem i Solą), prof. Klaus Bachmann (Uniwersytet SWPS), dr Hanna Machińska (zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich), Daniel Witko (Helsińska Fundacja Praw Człowieka). Spotkanie prowadził Edwin Bendyk (prezes Fundacji Batorego).

Fundusz im. Staszka Jonczyka „Śpiewaj”

Fundusz utworzony został w 2011 roku przez rodzinę tragicznie zmarłego Staszka Jonczyka, pasjonata muzyki chóralnej. Ze środków funduszu wspierany jest rozwój amatorskiego ruchu chóralnego w województwie mazowieckim, szczególnie działania związane z doskonaleniem głosu i podnoszeniem umiejętności wokalnych członków zespołów. Fundusz jest zasilany darowiznami od osób indywidualnych oraz wpłatami 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. W 2021 roku Kapituła

przyznała **5 dotacji** na warsztaty wokalne i transport dla członków amatorskich chórów o łącznej kwocie **17 572 zł**.

Fundusz im. Wandy i Jadwigi Chruściel

Fundusz utworzony został w 2015 roku z darowizny Jadwigi Chruściel w wysokości 50 000 USD i powiększony darowizną w wysokości 30 000 USD w 2018 roku. Ze środków Funduszu przyznawane są stypendia dla niezamożnych uczniów gimnazjum oraz dla absolwentów Zespołu Szkół im. gen. Antoniego Chruściela ps. „Monter” w Gniewczynie Łańcuckiej (rodzinnej miejscowości patrona szkoły), kontynuujących naukę w szkole średniej lub w uczelni wyższej. W roku 2021 Kapituła Funduszu przyznała 2 stypendia w wysokości 100 zł/mies. na 10 miesięcy roku szkolnego dla uczniów szkoły podstawowej Zespołu Szkół im. gen. Antoniego Chruściela na łączną kwotę 2000 zł, 12 stypendiów dla absolwentów Zespołu Szkół uczących się w szkołach ponadgimnazjalnych w wysokości 150 zł/mies. na kwotę 18 000 zł, 4 stypendia dla studentów I roku w wysokości 400 zł/mies. na 10 miesięcy roku akademickiego na kwotę 16 000 zł, 2 stypendia dla studentek II roku studiów w wysokości 300 zł/mies. na 9 miesięcy roku akademickiego na kwotę 5400 zł. W sumie przyznano **20 stypendiów** na kwotę **41 400 zł**.

Fundusz Janiny i Tomasza Maczugów

Fundusz został utworzony w 2012 roku przez Janinę i Tomasza Maczugów, ze środków zebranych dzięki licytacji ich księgozbioru, w celu wspierania młodych ludzi z niezamożnych rodzin, zamierzających studiować w polskich uczelniach państwowych na dziennych studiach licencjackich lub magisterskich. Środki Funduszu, zgodnie z wolą darczyńców, przeznaczone są na stypendia dla absolwentów 3 liceów z Wadowic i Nowego Sącza. W 2021 roku stypendia na I rok studiów w wysokości 500 zł/mies. na 10 miesięcy roku akademickiego przyznano **4 osobom** w łącznej kwocie **20 000 zł**.

Fundusz Małgorzaty Szejnert

Fundusz utworzony został w 2001 roku z darowizny 14 000 akcji firmy Agora SA o wartości **855 881,76 zł**, przekazanych przez Małgorzatę Szejnert. Fundusz ma charakter funduszu wieczystego. Dotacje przekazywane są wybranym, w porozumieniu z Fundatorką, inicjatywom na rzecz dzieci, młodzieży i kobiet. W 2021 roku Fundusz sfinansował **5 dotacji** na łączną kwotę **84 200 zł** opisanych w rozdziale Dotacje Fundacji Batorego.

Fundusz Rodziny Gavellów

Fundusz utworzony w 2010 roku przez rodzinę Gavellów i zasilany stałą darowizną Fundacji Quo Vadis z USA oferował dotacje dla organizacji prowadzących lokalne programy stypendialne dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, pochodzących z niezamożnych środowisk i z mniejszych miejscowości w województwie świętokrzyskim. Fundusz zakończył swoje działania w 2021 roku wypłatą **dwóch ostatnich dotacji** na łączną kwotę **60 000 zł**.

Fundusz „Rozwiń Skrzydła” im. J. i J. Putka

Fundusz został utworzony w 2011 roku przez rodzinę Putka, właścicieli cukierni i piekarni Putka. Jest zasilany darowiznami i wpłatami 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, przekazywanymi przez członków rodziny oraz przez osoby, którym bliski jest cel przyświecający fundatorom. Środki Funduszu przeznaczone są na stypendia dla młodych ludzi z rodzin o niskich dochodach, którzy bez pomocy stypendialnej nie zdecydowaliby się na podjęcie nauki w uczelniach wyższych. Ze środków Funduszu finansowane są stypendia „rekrutacyjne” (przeznaczone na pokrycie kosztów związanych z ubieganiem się o przyjęcie na studia) oraz stypendia na pierwszy, drugi i trzeci rok studiów magisterskich lub licencjackich w polskich uczelniach państwowych. W 2021 roku Kapituła Funduszu przyznała

18 stypendiów rekrutacyjnych, w wysokości od 195 zł do 400 zł, w łącznej kwocie 4585 zł, 10 stypendiów na I rok studiów w wysokości 700 zł/mies. na 10 miesięcy roku akademickiego w łącznej kwocie 70 000 zł, 8 stypendiów na II rok studiów w wysokości 500 zł/mies. na 9 miesięcy roku akademickiego w łącznej kwocie 36 000 zł i 6 stypendiów na III rok studiów w wysokości 500 zł/mies. na 9 miesięcy roku akademickiego w łącznej kwocie 27 000 zł. Razem przyznano **18 jednorazowych stypendiów rekrutacyjnych** i **24 stypendia** na kwotę **137 585 zł**.

Fundusz Stypendialny Grupy Pracuj

Fundusz utworzony został w 2015 roku z darowizny Grupy Pracuj. Jest zasilany regularnymi darowiznami Fundatora. Środki Funduszu przeznaczone są na stypendia dla młodych ludzi z niezamożnych środowisk zakwalifikowanych na pierwszy rok studiów dziennych w państwowych uczelniach wyższych na wydziałach związanych z informatyką i nowymi technologiami: w Krakowie (Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Inżynierii Biomedycznej oraz Wydział Informatyki, Elektroniki i Telekomunikacji na Akademii Górniczo-Hutniczej, Wydział Matematyki i Informatyki na Uniwersytecie Jagiellońskim), w Lublinie (Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej), w Rzeszowie (Wydział Elektrotechniki i Informatyki na Politechnice Rzeszowskiej), w Warszawie (Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki na Uniwersytecie Warszawskim, Wydział Elektroniki i Technik Informacyjnych oraz Wydział Matematyki i Nauk Informacyjnych na Politechnice Warszawskiej). W roku 2021 Kapituła Funduszu przyznała **6 stypendiów** na I rok studiów w wysokości 700 zł/mies. w łącznej kwocie **42 000 zł**.

Program finansowany był ze środków zgromadzonych w Funduszach Powierzonych, pochodzących z darowizn osób indywidualnych i firm (353 659,30 zł), ze środków własnych Fundacji (38 830,60 zł) i z wpłat 1% podatku (104 867,90 zł).

Stypendia, dotacje (wyplacone w 2021 roku)	389 152,00 zł
Nagrody	40 000,00 zł
Koszty realizacji programu	65 702,60 zł
Razem koszty programu	497 357,80 zł

Stypendia

Fundusz im. Iwony Winiarskiej-Feleszko

Stypendia na I rok studiów

Martyna Glegoła, studentka, SGH – 8000 zł, wypłacono 3200 zł

Stypendia na II rok studiów

Angelika Kuch, studentka publikowania współczesnego, Uniwersytet Warszawski – 6300 zł, wypłacono 2100 zł
 Oliwia Wyrzykowska, studentka administracji, Uniwersytet Warszawski – 6300 zł, wypłacono 2100 zł

Fundusz im. Joanny i Stanisława Renowickich

Konrad Grzesiak, student astronomii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika – 15 000 zł, wypłacono 4500 zł
 Helena Mazurek, studentka astronomii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika – 15 000 zł, wypłacono 4500 zł
 Paulina Orłowicz, studentka matematyki, Uniwersytet Warszawski – 15 000 zł, wypłacono 4500 zł
 Piotr Wiącek, student MISMaP, Uniwersytet Warszawski – 15 000 zł, wypłacono 4500 zł

Fundusz im. Wandy i Jadwigi Chruściel

Uczniowie szkoły podstawowej

Martyna Niemiec – 100 zł miesięcznie od września do czerwca – 1000 zł, wypłacono 400 zł

Natalia Siuśta – 100 zł miesięcznie od września do czerwca – 1000 zł, wypłacono 400 zł

Uczniowie szkół ponadpodstawowych

Weronika Dąbrowicz – 150 zł miesięcznie od września do czerwca – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Magdalena Dryś – 150 zł miesięcznie od września do czerwca – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Martyna Dryś – 100 zł miesięcznie od września do czerwca – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Dominka Homa – 150 zł miesięcznie od września do czerwca – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Anita Konieczny – 150 zł miesięcznie od września do czerwca – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Nina Konieczny – 150 zł miesięcznie od września do czerwca – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Gabriela Maciałek – 150 zł miesięcznie od września do czerwca – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Kamila Michalik – 150 zł miesięcznie od września do czerwca – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Weronika Piróg – 150 zł miesięcznie od września do czerwca – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Karolina Podolec – 150 zł miesięcznie od września do czerwca – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Jakub Portas – 150 zł miesięcznie od września do czerwca – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Izabela Stępak – 150 zł miesięcznie od września do czerwca – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Studenci I roku

Paweł Bosak – 400 zł miesięcznie od września do czerwca – 4000 zł, wypłacono 1600 zł

Gabriela Foszczej – 400 zł miesięcznie od września do czerwca – 4000 zł, wypłacono 1600 zł

Aleksandra Konieczny – 400 zł miesięcznie od września do czerwca – 4000 zł, wypłacono 1600 zł

Karolina Wasilewska – 400 zł miesięcznie od września do czerwca – 4000 zł, wypłacono 1600 zł

Studentki II roku

Gabriela Deput – 300 zł miesięcznie od października do czerwca – 2700 zł, wypłacono 1200 zł

Klaudia Krutysz – 300 zł miesięcznie od października do czerwca – 2700 zł, wypłacono 1200 zł

Fundusz Janiny i Tomasza Maczugów

Katarzyna Mej, studentka I roku prawa na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie – 5000 zł, wypłacono 2000 zł

Alicja Olchawska, studentka I roku biotechnologii na Uniwersytecie Rolniczym – 5000 zł, wypłacono 2000 zł

Alicja Oleksy, studentka I roku filologii germańskiej na Uniwersytecie Śląskim – 5000 zł, wypłacono 2000 zł

Karol Sowa, student I roku chemii medycznej na Uniwersytecie Jagiellońskim – 5000 zł, wypłacono 2000 zł

Fundusz „Rozwiń Skrzydła” im. J. i J. Putka

Stypendia na I rok studiów

Anna Chmielewska, studentka prawa, Uniwersytet Mikołaja Kopernika – 7000 zł, wypłacono 2800 zł

Katarzyna Czarnota, studentka pielęgniarstwa, Uniwersytet Jagielloński – 7000 zł, wypłacono 2800 zł

Klaudia Marciniak, studentka kierunku lekarskiego, Uniwersytet Medyczny w Poznaniu – 7000 zł, wypłacono 2800 zł

Sylvia Omieczynska, studentka prawa, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski – 7000 zł, wypłacono 2800 zł

Aleksandra Ślęzak, studentka automatyki i robotyki, AGH – 7000 zł, wypłacono 2800 zł

Magdalena Tylenda, studentka biotechnologii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika – 7000 zł, wypłacono 2800 zł

Monika Wieczorek, studentka kierunku lekarskiego, Uniwersytet Jana Kochanowskiego – 7000 zł, wypłacono 2800 zł

Emilia Wolny, studentka kierunku lekarskiego, Śląski Uniwersytet Medyczny lekarski – 7000 zł, wypłacono 2800 zł

Maria Zajączkowska, studentka informatyki, Politechnika Gdańska – 7000 zł, wypłacono 2800 zł

Lidia Ziobro, studentka kierunku lekarskiego, Uniwersytet Jagielloński – 7000 zł, wypłacono 2800 zł

Stypendia na II rok studiów

Małgorzata Jarzyńska, studentka pielęgniarstwa, Uniwersytet Rzeszowski – 4500 zł, wypłacono 1500 zł

Jakub Kasiński, student informatyki, Uniwersytet Mikołaja Kopernika – 4500 zł, wypłacono 1500 zł

Kaja Kłopecka, studentka kierunku lekarsko-dentystycznego, Warszawski Uniwersytet Medyczny – 4500 zł, wypłacono 1500 zł

Maja Kłopecka, studentka kierunku lekarskiego, Warszawski Uniwersytet Medyczny – 4500 zł, wypłacono 1500 zł

Piotr Koceniak, student kierunku lekarskiego, Uniwersytet Jagielloński – 4500 zł, wypłacono 1500 zł

Michalina Kukla, student ratownictwa medycznego, Śląski Uniwersytet Medyczny – 4500 zł, wypłacono 1500 zł

Oliwia Pietras, studentka kierunku lekarsko-dentystycznego, Uniwersytet Medyczny w Poznaniu – 4500 zł, wypłacono 1500 zł

Paweł Szoltyś, student teleinformatyki, Politechnika Opolska – 4500 zł, wypłacono 1500 zł

Stypendia na III rok studiów

Natalia Jankowska, studentka filologii rosyjskiej, Uniwersytet Wrocławski – 4500 zł, wypłacono 1500 zł
Jakub Krukowski, student informatyki, WAT – 4500 zł, wypłacono 1500 zł
Katarzyna Kusowska, studentka zarządzania i inżynierii produkcji, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu – 4500 zł, wypłacono 1500 zł
Grzegorz Legeża, student informatyki, AGH – 4500 zł, wypłacono 1500 zł
Weronika Zielińska, studentka inżynierii danych, Politechnika Gdańska – 4500 zł, wypłacono 1500 zł
Andżelika Ziółkowska, studentka rachunkowości i finansów biznesu, Uniwersytet Ekonomiczny – 4500 zł, wypłacono 1500 zł

Fundusz Stypendialny Grupy Pracuj

Piotr Cierlicki, student informatyki stosowanej, Uniwersytet Jagielloński – 7000 zł, wypłacono 2800 zł
Jacek Pelczar, student cyberbezpieczeństwa, Politechnika Warszawska – 7000 zł, wypłacono 2800 zł
Karol Sieniewicz, student informatyki, Politechnika Gdańska – 7000 zł, wypłacono 2800 zł
Wiktor Suchy, student informatyki algorytmicznej, Politechnika Wrocławska – 7000 zł, wypłacono 2800 zł
Laura Wiktor, studentka informatyki, Akademia Górniczo-Hutnicza – 7000 zł, wypłacono 2800 zł
Anastazja Zdunek, studentka elektrotechniki, Politechnika Gdańska – 7000 zł, wypłacono 2800 zł

Dotacje

Fundusz im. Staszka Jonczyka „Śpiewaj”

Dom Kultury „ZACISZE”, Warszawa Zatrudnienie profesjonalnego dyrygenta Warszawskiego Wolnego Chóru	4 000 zł
Gminny Ośrodek Kultury w Wiązownie, Wiązowna Warsztaty dla członków chóru Mienia River	2 400 zł
Grójecki Ośrodek Kultury, Grójec Warsztaty wokalne dla członków chóru przy GOK	3 500 zł
Stowarzyszenie Śpiewacze Cantores Minores, Warszawa Warsztaty dla członków Archikatedralnego Chóru Męskiego Cantores Minores	4 000 zł
Warszawskie Towarzystwo Chorałowe „Gregorianum” im. Edwarda Jozajtisa, Warszawa Kolonie muzyczne chóru chłopięcego „Gregorianum”	3 672 zł

Fundusz Rodziny Gavellów

Fundacja „Daj szansę”, Skarżysko-Kamienna Program stypendialny „Żaczek” dla uczniów z powiatu skarżyskiego	30 000 zł
Fundacja Vive Serce Dzieciom, Kielce Program stypendialny „Korab” dla uczniów z powiatu staszowskiego	30 000 zł

Nagrody

Fundusz im. Beaty Pawlak

Jagoda Grondecka za artykuły na temat Afganistanu publikowane w 2021 w „Krytyce Politycznej” – 5000 zł
Aleksandra Lipczak, *Lajla znaczy noc* (Karakter, Kraków 2020) – 5000 zł

Fundusz im. Olgi Kersten-Matwin

Khedi Alieva z Fundacji Kobiety Wędrownie – 15 000 zł
Marysia Złonkiewicz z inicjatywy Chlebem i Solą, portalu uchodźcy.info, Fundacji Polska Gościnność – 15 000 zł

Dla Białorusi

Celem programu jest wspieranie inicjatyw służących budowaniu społeczeństwa otwartego oraz zwiększeniu zaangażowania obywateli w życie publiczne na Białorusi. Organizacjom pozarządowym działającym na Białorusi przyznajemy dotacje na inicjatywy służące: pobudzaniu aktywności obywatelskiej, szczególnie ludzi młodych, przeciwdziałaniu dyskryminacji i nierównościami, poszerzaniu dostępu do niezależnej informacji.

Większość projektów wspieranych w 2021 roku dotyczyła zwiększania aktywności społecznej, w tym angażowania mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej m.in. wypracowywania i przekazywania społecznych postulatów dotyczących zagospodarowania przestrzeni publicznej władzom lokalnym włączania młodych ludzi w działania społeczne na poziomie lokalnym (dzielnicy, miasta) oraz podnoszenia kwalifikacji aktywistów społecznych działających na rzecz swoich społeczności. Wspieraliśmy inicjatywy mające na celu kształtowanie postaw prospołecznych wśród młodzieży, poprawę jakości i innowacyjności nauczania oraz rozwój niezależnej działalności edukacyjno-kulturalnej. Pomagaliśmy w prowadzeniu działań na rzecz budowania dialogu społecznego o przyszłości kraju oraz kierunkach możliwego rozwoju społecznego i ekonomicznego Białorusi. Wpieraliśmy system wsparcia psychologicznego dla osób narażonych na wykluczenie bądź dyskryminowanych.

W 2021 roku wspieraliśmy projekty dotyczące badania i prognozowania długofalowych konsekwencji pandemii COVID-19 w Białorusi, działania służące zapewnieniu opinii publicznej dostępu do niezależnej informacji o przebiegu i skutkach pandemii, a także inicjatywy mające na celu obronę praw ekonomiczno-społecznych obywateli Białorusi.

Ze względu na sytuację społeczno-polityczną w Białorusi nie publikujemy listy przyznanych dotacji.

W 2021 roku program był finansowany z dotacji Fundacji Społeczeństwa Otwartego.

Dotacje	1 451 719,78 zł
Spotkania, konferencje, monitoring	3 050,67 zł
Bezpieczeństwo komunikacji, podnoszenie kwalifikacji	30 931,88 zł
Koszty realizacji	228 212,53 zł
Razem koszty programu	1 713 914,86 zł

Warszawskie Biuro ECFR

Warszawskie Biuro Europejskiej Rady Spraw Zagranicznych jest częścią pan-europejskiego think tanku działającego od 2007 w siedmiu stolicach Unii Europejskiej. Celem ECFR jest prowadzenie badań i animowanie rzeczowej debaty o sprawach międzynarodowych oraz promowanie spójnej, skutecznej, opartej na wartościach europejskiej polityki zagranicznej. ECFR wydaje corocznie kilkanaście publikacji na tematy związane z polityką zagraniczną Unii Europejskiej, przygotowuje raporty i analizy, organizuje konferencje i debaty publiczne, seminaria i dyskusje eksperckie.

W 2021 roku działalność ECFR koncentrowała się przede wszystkim na relacjach między Polską a Unią Europejską w wymiarze spraw dotyczących praworządności, polityce klimatycznej Unii Europejskiej i Europejskim Zielonym Ładzie, polityce sąsiedztwa Unii Europejskiej, w szczególności wobec krajów Partnerstwa Wschodniego, wyborach parlamentarnych w Niemczech oraz ich wpływu na przyszłość Unii Europejskiej, polityce Unii Europejskiej w zakresie suwerenności w dziedzinach bezpieczeństwa i ekonomii oraz na kryzysie migracyjnym na granicy polsko-białoruskiej.

Warszawskie Biuro ECFR, podobnie jak w poprzednich latach, wspierało działalność analityczną ECFR w aspektach dotyczących Polski i regionu Europy Środkowo-Wschodniej, upowszechniając analizy i rekomendacje przygotowane przez ekspertów ECFR, organizując spotkania, zarówno w formule publicznych debat otwartych dla szerszej publiczności, jak i zamkniętych spotkań eksperckich poświęconych polityce zagranicznej dla przedstawicieli korpusu dyplomatycznego, instytucji państwowych, środowisk eksperckich, akademickich i biznesowych.

W ramach współpracy z programem forumIdei Fundacji Batorego przygotowaliśmy dwie analizy: o transformacji Unii Europejskiej oraz mechanizmie powiązania wypłaty środków unijnych z przestrzeganiem praworządności. Zorganizowaliśmy też wspólnie cztery debaty eksperckie o polityce unijnej i kryzysie na wschodniej granicy (opisane w działaniach forumIdei).

Raporty i analizy:

Wychodząc poza ramy Merkelizmu: Czego oczekują Europejczycy od Niemiec po wyborach, dr Piotr Buras, Jana Puglierin. *Policy brief* na temat wyborów parlamentarnych w Niemczech. Publikacja oparta na wynikach badania opinii publicznej w ramach projektu Unlock.

Konferencje i seminaria:

W ramach regularnej działalności polegającej na upowszechnianiu badań i wiedzy eksperckiej Warszawskie Biuro ECFR zorganizowało w minionym roku szereg debat publicznych i seminariów zamkniętych dla dyplomatów i ekspertów, służących wymianie poglądów i prezentacji wyników pracy ECFR z udziałem analityków ECFR.

24 marca zorganizowaliśmy debatę publiczną online **Czy UE powinna zmienić swoje podejście do Rosji?** z udziałem Kadri Liik, Marka Menkiszaka i Pierre Vimonta. Dyskusja toczyła się w kontekście kontrowersyjnej wizyty Josepha Borella w Moskwie z udziałem polskich i zagranicznych ekspertów.

28 kwietnia zorganizowaliśmy debatę publiczną online **Jak UE powinna kształtować swoje relacje z Chinami: perspektywa(y) Grupy Wyszehradzkiej** z udziałem Ivany Karaskovej, Jakuba Jakóbowskiego i Tamasa Matury. Dyskutowaliśmy na temat roli Europy Środkowo-Wschodniej w kontekście napięć na linii UE-USA-Chiny.

1 czerwca zorganizowaliśmy debatę publiczną online **Wspólna polityka obronna UE: wyzwania, realia i przyszłość** z udziałem Jany Puglierin, Radosława Sikorskiego, Francois Heisbourga i Piotra Burasa. Dyskusja dotyczyła przyszłości zarządzania kryzysowego UE, zdolności i inicjatyw obronnych Wspólnoty oraz relacji z NATO.

28–29 września, tuż po wyborach parlamentarnych w Niemczech, odbyła się konferencja **Niemcy pod Lupą**, specjalna edycja corocznej konferencji **Świat pod Lupą** organizowanej we współpracy z Fundacją im. Heinricha Bölla. W czasie pierwszego dnia odbył się publiczny panel transmitowany na żywo na antenie TOK FM z udziałem Piotra Burasa, Joanny Stolarek i Sebastiana Płóciennika. Tego samego dnia odbyło się zamknięte spotkanie z ambasadorem Niemiec w Warszawie Arndt Freytagiem von Loringhovenem. W drugim dniu konferencji odbyły się dwie debaty publiczne na temat polityki i społeczeństwa Niemiec w erze po Merkel oraz o roli Niemiec w Europie i świecie. Udział w nich wzięli eksperci i ekspertki: Klaus Bachmann, Anna Kwiatkowska, Cornelius Ochmann, Justyna Gotkowska, Kai-Olaf Lang i Janusz Reiter.

6 grudnia organizowaliśmy z Klubem Jagiellońskim debatę publiczną online **Bezpieczeństwo Europy: na ile autonomii może sobie pozwolić UE?** Dyskutowaliśmy z udziałem Jany Puglierin, Tary Varmy i Tomasza Szatkowskiego o niemieckim, francuskim i polskim spojrzeniu na stan europejskiej debaty o bezpieczeństwie i obronności w kontekście francuskiej prezydencji w UE.

Seminaria i spotkania zamknięte:

2 marca organizowaliśmy wspólnie z Departamentem Wschodnim MSZ seminarium **Wzmocnienie stabilności i bezpieczeństwa państw Partnerstwa Wschodniego** w ramach V4+Germany reflection group. W trakcie spotkania poruszono takie tematy jak przyszłość Partnerstwa Wschodniego, konflikty we wschodnim sąsiedztwie UE i sposoby ich rozwiązania oraz kwestie zagrożeń hybrydowych oraz cyberbezpieczeństwa. W seminarium wzięli udział przedstawiciele think-tanków i MSZ z państw grupy Wyszehradzkiej oraz Niemiec. Wstęp do dyskusji wygłosił Marcin Przydacz, podsekretarz stanu w polskim MSZ.

14 czerwca organizowaliśmy seminarium **Jak wzmocnić suwerenność ekonomiczną UE? – spojrzenie z Polski**. Było to zamknięte spotkanie z udziałem polskich ekspertów i przedstawicieli Ministerstwa Rozwoju. Wystąpienia wprowadzające wygłosili Jonathan Hackenbroich, Henrik Isakson, Danuta Huebner i Krzysztof Trepczyński. W czasie dyskusji uczestnicy poruszali tematy związane z ekonomiczną suwerennością UE z polskiej perspektywy.

5 listopada we współpracy z forumIdei zaprosiliśmy ambasadorów z państw UE na briefing o **Rule of Law** po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 października oraz nałożeniu kar na Polskę przez TSUE.

13 grudnia we współpracy z forumIdei Fundacji Batorego organizowaliśmy seminarium **Sankcje wobec Mińska, co dalej?** Polscy i białoruscy eksperci oraz przedstawiciele departamentu wschodniego MSZ dyskutowali na temat sankcji wprowadzanych przez UE na białoruski reżim.

16 grudnia we współpracy z Globsec organizowaliśmy seminarium **Otwarty i autonomiczny? Udział Europy Środkowej i Wschodniej w ekonomicznej suwerenności UE** z udziałem ekspertów i przedstawicieli MSZ z krajów V4. *Keynote speech* wygłosił Mikołaj Dowgielewicz. Spojrzenia z różnych stolic przedstawili Piotr Arak, Ales Chmelar, Sona Muzikarova, Marton Ugrosdy. Dyskusja toczyła się wokół perspektywy państw Europy środkowo-wschodniej na tematy związane z suwerennością ekonomiczną UE.

Przez cały rok organizowaliśmy spotkania i briefingi z udziałem analityków ECFR, niezależnych ekspertów, przedstawicieli różnych departamentów MSZ i partii opozycyjnych, na których prezentowaliśmy wyniki badań i analiz ECFR, zwłaszcza związane projektem Unlock, w ramach którego przeprowadzane są badania opinii publicznej w państwach UE.

W 2021 roku program był finansowany ze środków ECFR (170 671,23 zł), Fundacji Batorego (151 499,98 zł) oraz Orange Polska S.A. (46 444,95 zł).

Koszty programu	368 616,16 zł
-----------------	---------------

Przeciwdziałanie Uzależnieniom

Regionalny Program Przeciwdziałania Uzależnieniom zajmuje się współpracą ze specjalistami w dziedzinie terapii alkoholizmu i narkomanii w krajach Europy Wschodniej. W naszych szkoleniach uwzględniamy również tematykę przemocy domowej i różnych przejawów agresji, często współwystępujących w rodzinach i środowiskach nadużywających alkoholu i narkotyków. Wspieramy publikacje popularyzujące wiedzę o uzależnieniach i metodach terapii opartych na partnerstwie profesjonalistów z grupami wzajemnej pomocy AA czy Al-Anon. Współorganizujemy szkolenia w dziedzinie terapii uzależnień dla polskich terapeutów pracujących ze środowiskami polonijnymi w Europie Zachodniej.

Trwająca w Polsce i całym regionie pandemia COVID-19 uniemożliwiła w dużej mierze organizowanie szkoleń, wizyt studyjnych i stażów specjalistów z różnych krajów. Z uwagi na zmniejszenie możliwości prowadzenia szkoleń stacjonarnych, część naszych działań została skierowana na przygotowanie materiałów tekstowych oraz audio-wideo przeznaczonych do wykorzystywania w szkoleniach w dziedzinie terapii i profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania agresji i przemocy domowej.

Szkolenia stacjonarne i online

Zorganizowaliśmy 6 szkoleń stacjonarnych i 3 online z przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej w Ukrainie oraz cykl 10 warsztatów i szkoleń superwizyjnych (profilaktyka, terapia) dla specjalistów uzależnień w Bułgarii. Przeprowadziliśmy 2 szkolenia w Estonii z zapobiegania nawrotom choroby alkoholowej (Model Minnesota) oraz 15 regionalnych szkoleń dla nauczycieli i wychowawców nt. przemocy w Gruzji. Dla środowisk polonijnych zorganizowaliśmy cztery seminaria na temat uzależnień dla personelu i mieszkańców schroniska dla bezdomnych Wiedniu, dwa spotkania w Wilnie, 6 warsztatów w Dublinie dla kobiet na temat współuzależnienia.

Wizyty studyjne w Polsce

Zorganizowaliśmy 5-dniową wizytę studyjną dwóch terapeutek uzależnień z Republiki Czeskiej (spotkania w 4 placówkach terapii uzależnień w Warszawie, Pruszkowie i Ursusie) oraz dwudniową wizytę studyjną dwóch lekarek z Litwy pracujących z tamtejszą społecznością polską.

Materiały szkoleniowe i kampanie

Przygotowaliśmy zestaw materiałów edukacyjnych do wykorzystywania przez specjalistów terapii uzależnień: **Miłość nie wystarczy** (czytanie performatywne sztuki o uzależnieniach), **W imię ojca** (monodram o problemach dorosłych dzieciach alkoholików), **Spokojnie, po tym nie ma siniaków** (słuchowisko o przemocy werbalnej), **Kałuża** (słuchowisko o chorobie ojca przebywającego na leczeniu odwykowym widziane z perspektywy dziecka).

Współpracowaliśmy przy dwóch kampaniach edukacyjnych: #jestemDDA wydawnictwa Agora (cykl listów czytelniczek i czytelników o syndromie dziecka uzależnionych rodziców) oraz kampanii przeciwdziałania przemocy w rodzinie Stowarzyszenia Niebieska Linia (m.in. sfinansowanie wydania broszury edukacyjnej i wideoklipów).

W 2021 roku program był finansowany z dotacji Fundacji Promocji Społeczeństwa Otwartego.

Koszty programu	982 699,27 zł
-----------------	---------------

Streszczone sprawozdanie finansowe

Wprowadzenie

Podstawą streszczonego sprawozdania finansowego Fundacji im. Stefana Batorego jest sprawozdanie finansowe za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2021 r. przygotowane zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021. poz. 217 z późniejszymi zmianami), wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa. Streszczone sprawozdanie finansowe zawiera bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2021 r., rachunek zysków i strat za rok obrotowy kończący się tego dnia oraz powiązane informacje dotyczące przychodów i kosztów. Sprawozdanie to nie zawiera zestawienia zmian w funduszu własnym oraz rachunku przepływów pieniężnych, opisu znaczących zasad rachunkowości i innych informacji i objaśnień wymaganych przez Ustawę o Rachunkowości, wydane na jej podstawie przepisy wykonawcze oraz inne obowiązujące przepisy. W związku z powyższym, w celu uzyskania pełnego zrozumienia sprawozdania finansowego, streszczone sprawozdanie finansowe należy czytać łącznie z rocznym sprawozdaniem finansowym, z którego streszczone sprawozdanie finansowe zostało wyodrębnione.

Dotacje i darowizny (w PLN)

EEA Grants – BMF EFTA, Bruksela	55 322 001,56
Fundacja Społeczeństwa Otwartego, Zug, Szwajcaria	1 601 362,50
Fundacja Promocji Społeczeństwa Otwartego, Nowy Jork, USA	418 484,00
Wpłaty 1% podatku od osób fizycznych	1 901 061,44
Transparency International, Berlin, Niemcy	405 748,27
European Center for Foreign Relations, Berlin, Niemcy	170 671,23
Darowizny od osób fizycznych	374 346,83
Fundacja Zeszytów Literackich	146 000,38
Orange Polska S.A., Warszawa	50 000,00
Grupa Pracuj S.A., Warszawa	70 000,00
Putka Sp. z o.o., Warszawa	90 276,50
Stowarzyszenie Metropolia Warszawa	5 000,00
Fundacja Pacewiczów	5 000,00
Inne (darowizny od firm, zwroty kosztów podróży)	12 117,13
Razem	60 572 069,84

Koszty (w PLN)

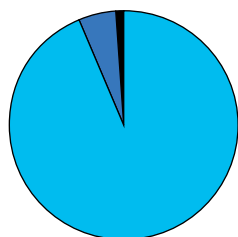
Programy	64 427 545,95
Zwroty dotacji udzielonych w latach poprzednich	(24 188,80)
Administracja (w tym koszty utrzymania budynku oraz koszty promocji i fundraisingu)	3 510 423,99
Amortyzacja	764 177,69
Razem	68 677 958,83

Koszty programowe (w PLN)

Programy dotacyjne	59 892 296,79
Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy	56 072 573,72
Dotacje Fundacji Batorego	1 608 450,41
Dla Białorusi	1 713 914,86
Fundusze Powierzone	497 357,80
Programy operacyjne	4 535 249,16
forumIdei	1 927 851,53
Masz Głos, Masz Wybór	1 256 082,20
Warszawskie Biuro ECFR	368 616,16
Przeciwdziałanie Uzależnieniom	982 699,27
Razem	64 427 545,95

Struktura kosztów

Struktura kosztów Fundacji

93,78%

koszty programowe

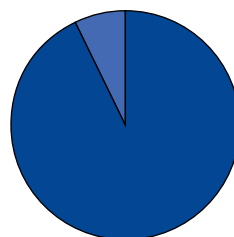
5,11%

koszty administracyjne

1,11%

koszty amortyzacji

Struktura kosztów programowych

92,96%

programy dotacyjne

7,04%

programy operacyjne

Bilans na dzień 31 grudnia 2021

	AKTYWA	Stan w zł na dzień	
		31.12.2020	31.12.2021
A	Aktywa trwałe	87 235 860,06	104 717 309,91
I	Wartości niematerialne i prawne	-	-
II	Rzeczowe aktywa trwałe	16 624 254,51	15 925 203,78
	- grunty - prawo użytkowania wieczystego gruntu	3 450 805,08	3 450 805,08
	- budynek	13 064 412,24	12 404 423,88
	- urządzenia techniczne, maszyny i inne	109 037,19	69 974,82
III	Należności długoterminowe	-	690 200,00
IV	Inwestycje długoterminowe - długoterminowe aktywa finansowe	70 611 605,55	88 101 906,13
B	Aktywa obrotowe	124 161 734,34	111 197 764,02
I	Należności krótkoterminowe	2 024 187,06	2 326 317,30
	- należności z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty do 12 miesięcy	96 847,66	16 251,11
	- inne	1 927 339,40	2 310 066,19
II	Inwestycje krótkoterminowe	122 117 130,43	108 830 501,17
1	Krótkoterminowe aktywa finansowe	122 117 130,43	108 830 501,17
	a) w pozostałych jednostkach	115 736 434,27	98 571 780,42
	- obligacje, lokaty, jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym	115 736 434,27	98 571 780,42
	b) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	6 380 696,16	10 258 720,75
	- kasa i rachunki bankowe	6 230 691,92	10 258 720,75
	- inne środki pieniężne (lokaty)	150 004,24	-
III	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	20 235,17	40 945,55
	Aktywa razem	211 397 412,72	215 915 073,93

Bilans na dzień 31 grudnia 2021 (c.d.)

	PASYWA	Stan w zł na dzień	
		31.12.2020	31.12.2021
A	Fundusze własne	209 887 313,17	212 651 833,80
I	Fundusz statutowy	194 637 972,99	191 673 407,81
	- z rozliczenia wyniku finansowego	194 472 260,39	191 507 601,59
	- fundusz założycielski	165 712,60	165 806,22
II	Fundusz z aktualizacji wyceny	11 198 789,49	8 973 632,56
III	Zysk z lat ubiegłych	2 687 793,95	7 015 209,49
IV	Zysk/strata netto	1 362 756,74	4 989 583,94
B	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	1 510 099,55	3 263 240,13
I	Zobowiązania długoterminowe	262 480,12	-
II	Zobowiązania krótkoterminowe	991 107,43	1 081 940,13
1	wobec pozostałych jednostek	787 969,69	887 712,48
	- z tytułu grantów	205 000,00	150 966,39
	- inne zobowiązania finansowe	11 325,40	37 421,44
	- z tytułu dostaw towarów i usług do 12 miesięcy	172 946,22	186 415,63
	- z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	175 481,77	191 658,52
	- z tytułu wynagrodzeń	218 012,57	43 395,30
	- zobowiązania inne	5 203,73	277 855,20
2	fundusze specjalne	203 137,74	194 227,65
III	Rozliczenia międzyokresowe	256 512,00	2 181 300,00
	- krótkoterminowe	256 512,00	1 491 100,00
	- długoterminowe	-	690 200,00
	Pasywa razem	211 397 412,72	215 915 073,93

Rachunek zysków i strat sporządzony za okres od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

	Wyszczególnienie	Dane w zł za rok	
		2020	2021
A	Przychody netto z podstawowej działalności operacyjnej, w tym:	14 519 954,84	62 025 970,55
	– przychody z nieodpłatnej działalności statutowej pożytku publicznego	13 067 777,81	60 572 069,84
	– pozostałe przychody określone statutem	1 452 177,03	1 453 900,71
B	Koszty podstawowej działalności operacyjnej	11 308 267,92	64 403 357,15
	– koszty nieodpłatnej działalności statutowej pożytku publicznego	11 308 267,92	64 403 357,15
C	Strata/zysk brutto z podstawowej działalności operacyjnej (A-B)	3 211 686,92	(2 377 386,60)
D	Koszty ogólnego zarządu	3 854 906,25	4 274 601,68
E	Strata z podstawowej działalności operacyjnej (C-D)	(643 219,33)	(6 651 988,28)
F	Pozostałe przychody operacyjne	4 250,72	9 463,94
G	Pozostałe koszty operacyjne	1 034,15	1 919,95
H	Strata z działalności operacyjnej (E+F-G)	(640 002,71)	(6 644 444,29)
I	Przychody finansowe	3 370 493,01	11 916 260,36
	– dywidendy i udziały w zyskach	329 174,09	736 059,31
	– odsetki	2 918 514,72	5 153 124,15
	– zysk ze zbycia inwestycji	–	2 175 911,24
	– inne	122 804,20	3 851 165,66
J	Koszty finansowe	1 354 974,56	269 632,13
	– odsetki	7 237,65	43,89
	– strata ze zbycia inwestycji	1 005 402,60	–
	– inne	342 334,31	269 588,24
K	Zysk/(strata) z działalności statutowej (H+I-J)	1 375 515,74	5 002 183,94
L	Podatek dochodowy	12 759,00	12 600,00
M	Zysk/(strata) netto (K-L)	1 362 756,74	4 989 583,94

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta na temat streszczonego sprawozdania finansowego

Grant Thornton Polska
Sp. z o.o. sp. k.
ul. Abpa Antoniego Baraniaka 88 E
61-131 Poznań
Polska

T +48 61 62 51 100
F +48 61 62 51 101
www.GrantThornton.pl

Dla Rady Fundacji imienia Stefana Batorego

Opinia

Streszczone sprawozdanie finansowe, które zawiera wprowadzenie, bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2021 roku, rachunek zysków i strat za rok zakończony w tym dniu oraz powiązane informacje dotyczące przychodów i kosztów, zostało uzyskane ze zbadanego sprawozdania finansowego Fundacji imienia Stefana Batorego z siedzibą w Warszawie przy ul. Sapieżyńskiej 10A (Fundacja) za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku. Wyraziliśmy opinię na temat tego sprawozdania finansowego w naszym sprawozdaniu datowanym 18 maja 2022 roku.

Naszym zdaniem, załączone streszczone sprawozdanie finansowe jest spójne, we wszystkich istotnych aspektach, ze zbadanym sprawozdaniem finansowym, zgodnie z zasadami sporządzenia opisanymi we wprowadzeniu do streszczonego sprawozdania finansowego.

Streszczone sprawozdanie finansowe

Streszczone sprawozdanie finansowe nie zawiera wszystkich ujawnień wymaganych przez ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2021 roku poz. 217, z późniejszymi zmianami), wydane na jej podstawie przepisy wykonawcze oraz inne obowiązujące przepisy prawa zastosowane przy sporządzaniu zbadanego sprawozdania finansowego Fundacji. Zapoznanie się ze streszczonym sprawozdaniem finansowym i sprawozdaniem biegłego rewidenta na jego temat nie zastępuje zapoznania się ze zbadanym sprawozdaniem finansowym i sprawozdaniem biegłego rewidenta na jego temat.

Zbadane sprawozdanie finansowe i nasze sprawozdanie na jego temat

Wyraziliśmy opinię na temat zbadanego sprawozdania finansowego w naszym sprawozdaniu z badania z dnia 18 maja 2022 roku.

Odpowiedzialność Zarządu za streszczone sprawozdanie finansowe

Zarząd Fundacji jest odpowiedzialny za sporządzenie streszczonego sprawozdania finansowego zgodnie z zasadami sporządzenia opisanymi we wprowadzeniu do streszczonego sprawozdania finansowego.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Jesteśmy odpowiedzialni za wyrażenie opinii o tym, czy streszczone sprawozdanie finansowe jest spójne, we wszystkich istotnych aspektach, ze zbadanym sprawozdaniem finansowym, na podstawie naszych procedur przeprowadzonych zgodnie z Krajowym Standardem Badania 810 (Z) „Zlecenia sporządzenia sprawozdania na temat streszczonego sprawozdania finansowego” w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 810 (zmienionego), przyjętego uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nr 3430/52a/2019 z dnia 21 marca 2019 roku.

Paweł Zaczyński

Biegły Rewident nr 13290
Kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie w imieniu
Grant Thornton Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.,
Poznań, ul. Abpa Antoniego Baraniaka 88 E, firma audytorska nr 4055

Warszawa, 18 maja 2022 roku.

Fundacja im. Stefana Batorego

ul. Sapieżyńska 10a

00-215 Warszawa

tel. 48 22 536 02 00

fax 48 22 536 02 20

batory@batory.org.pl

www.batory.org.pl